

**KEHTNA
VALD**

KEHTNA VALLA ARENGUKAVA

20

35

JUUNI 2023

SISUKORD

- 03** SISSEJUHATUS
- 04** HETKEOLUKORRA ÜLEVAADE
- 08** MISSIOON, VISIOON JA VÄÄRTUSED
- 09** STRATEEGILISED EESMÄRGID, ALAEESMÄRGID JA TEGEVUSSUUNAD
- 18** TULEVIKUSTSENAARIUMID
- 23** ARENGUKAVA RAKENDAMINE
- 24** LISA 1: PAIKKONDLIKUD ARENGUTEEKAARDID
- 39** LISA 2: KUI MA OLEKSIN VALLAVANEM/VOLIKOGU ESIMEES
- 41** LISA 3: KEHTNA VALLA PROFIIL

SISSEJUHATUS

Kehtna valla arengukava aastani 2035 määratleb valla pikaajalise arendamise strateegia, mida viiakse ellu regulaarselt uuendatud ja avalikustatud lühemaajalise tegevuskava ning eelarvestrateegia alusel.

Arengukava koostamine oli laiapõhjaline ja kaasav protsess, millesse andis oma panuse mitusada valla aktiivset kodanikku. Dokumendi koostamisel töötati läbi kõik olulisemad riiklikud, maakondlikud ja Kehtna valla arengudokumendid, viidi läbi kaks suuremat strateegiaseminari ning korraldati neli valdkondlikku ja seitse piirkondlikku arutelukohtumist.

Olulisemad arengukava koostamise alusdokumendid:

- Kehtna valla arengukava 2023–2026 (vastu võetud 28.09.2022)
- Raplamaa arengustrateegia 2035+ ja tegevuskava 2023–2026 (vastu võetud 17.02.2023)
- Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (vastu võetud 12.05.2021)

Arengukava teeb kokkuvõtte käesolevast olukorrast, sõnastab valla pikaajalise visiooni ja neli strateegilist eesmärki selleni jõudmiseks, määratleb peamised alaeesmärgid, tegevussuunad ja mõõdikud tulemuslikkuse hindamiseks. Arengukava lisad kirjeldavad valla seitsme piirkonna arenguvalikuid ja eesmärgid ning võimalikke arengustsenaariume valla tuleviku kavandamiseks. Samuti on kogukondade kaasamise abil sõnastatud peamised väärtused, millest kõik osapooled peaksid valla arendamisel edaspidi lähtuma.

Järgneval kümnendil seisab Kehtna valla ees mitmeid suuri väljakutseid, kuid samal ajal on vallas mitmeid tugevusi ja eeliseid, mida enda kasuks nutikalt tööle panna. Selleks tuleb lähiaastatel tähelepanu pöörata järgnevatele fookusteemadele:

1. **Elanike arvu** langustrendi peatamine ja elanike arvu kasvatamine.
2. Soodsate tingimuste loomine **ettevõtluse** arenguks ja **kaugtöövõimaluste** (sh kiire internetiühendus) kasutamiseks.
3. **Valla taristu**, sh teedevõrgu arendamine, internetiühenduste laiendamine ning **transpordiühenduste** kaasajastamine.
4. **Piirkondlike kogukondade** toetamine ja võimestamine.
5. **Rohepöörde** võimaluste maksimaalne rakendamine puhtama elukeskkonna tagamiseks.
6. Kvaliteetse **elukeskkonna** tagamine kogu inimese elukaare ulatuses, sh heal tasemel hariduse ja kultuuri pakkumine, sotsiaaltoetuste teenuste kättesaadavuse laiendamine ning sportimis- ja liikumisharrastuse võimaluste arendamine.
7. Kehtna valla **identiteedi** tugevdamine, eristuvate kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine ning turismivõimaluste mitmekesistamine.

Valla arengukava koostamise protsessi nõustas kultuuripoliitika ja loomemajanduse mõttekoda Creativity Lab, projektijuht Ragnar Siil ja eksperdid Jorma Sarv ning Kristiina Urb.

HETKEOLUKORRA ÜLEVAADE

ÜLDANDMED¹

Kehtna vald paikneb Rapla maakonna lõunaosas ulatudes põhjast lõunasse ligi 40 km ja idast läände ligi 15 km. Kehtna valla naabriteks on Rapla vald ja Märjamaa vald Rapla maakonnast, Türi vald Järva maakonnast ja Põhja-Pärnumaa vald Pärnu maakonnast. Valla halduskeskuseks on Kehtna alevik. Kehtna vald tänastes piirides moodustus pärast kohaliku omavalitsuse korralisi valimisi oktoobris 2017, kui haldusreformi käigus ühinesid endine Kehtna vald ja Järvakandi vald.

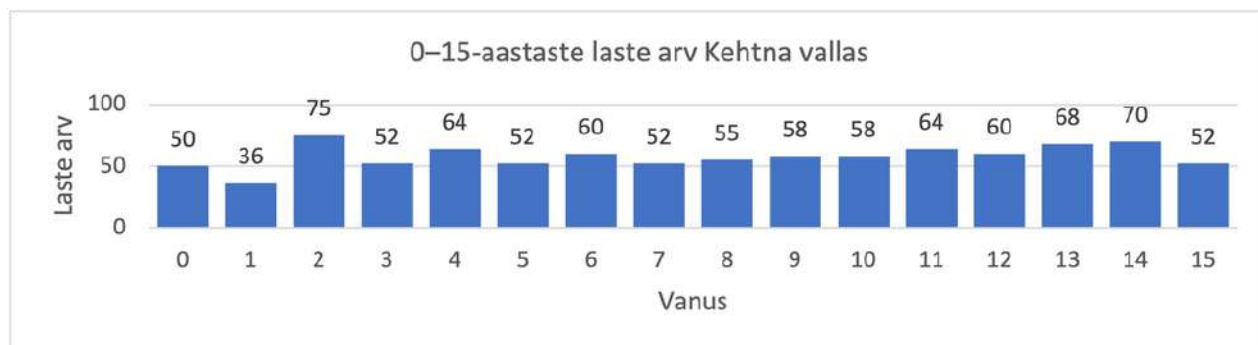

Joonis 1: Kehtna valla elanike arv, perioodil 2012–2017 on liidetud kokku Kehtna valla ja Järvakandi valla elanike arvud, alates 2018 on kajastatud ühinenud valla näitajaid. Allikas: Rahvastikuregister, <https://www.siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/rahvastikutoimingud/rahvastikustatistika#elanike-arv-kohalike>

RAHVASTIK

Kehtna vallas elas Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2023 kokku 5432 elanikku. Viimase kümne aasta trendid näitavad elanike arvu järjepidevat ja märkimisväärset langust, samas 2018. aastast alates on elanike arvu langus pidurdunud ning paaril aastal on elanike arv ka kasvanud, sh 2023. aastal kasvas elanike arv aastases võrdluses 30 inimese võrra. Elanike arvult on tegemist Rapla maakonna väikseima omavalitsusega.

01.01.2022 seisuga oli Kehtna valla rahvastikust 61,9% tööealised (vanus 15–64), 16,2% tööeast nooremad (vanus 0–14) ja 21,9% tööeast vanemad (vanus 65+). 2022. aasta alguse seisuga elab Kehtna vallas 389 last vanuses 0–6. Põhikooliealisi lapsi vanuses 7–15 elab vallas kokku 537 last. Kuna laste arv kõigub aastate lõikes olulisel määral, on see väljakutse haridusasutustele lasteaia ja koolikohtade ning kvaliteetsete õpitingimuste tagamiseks.

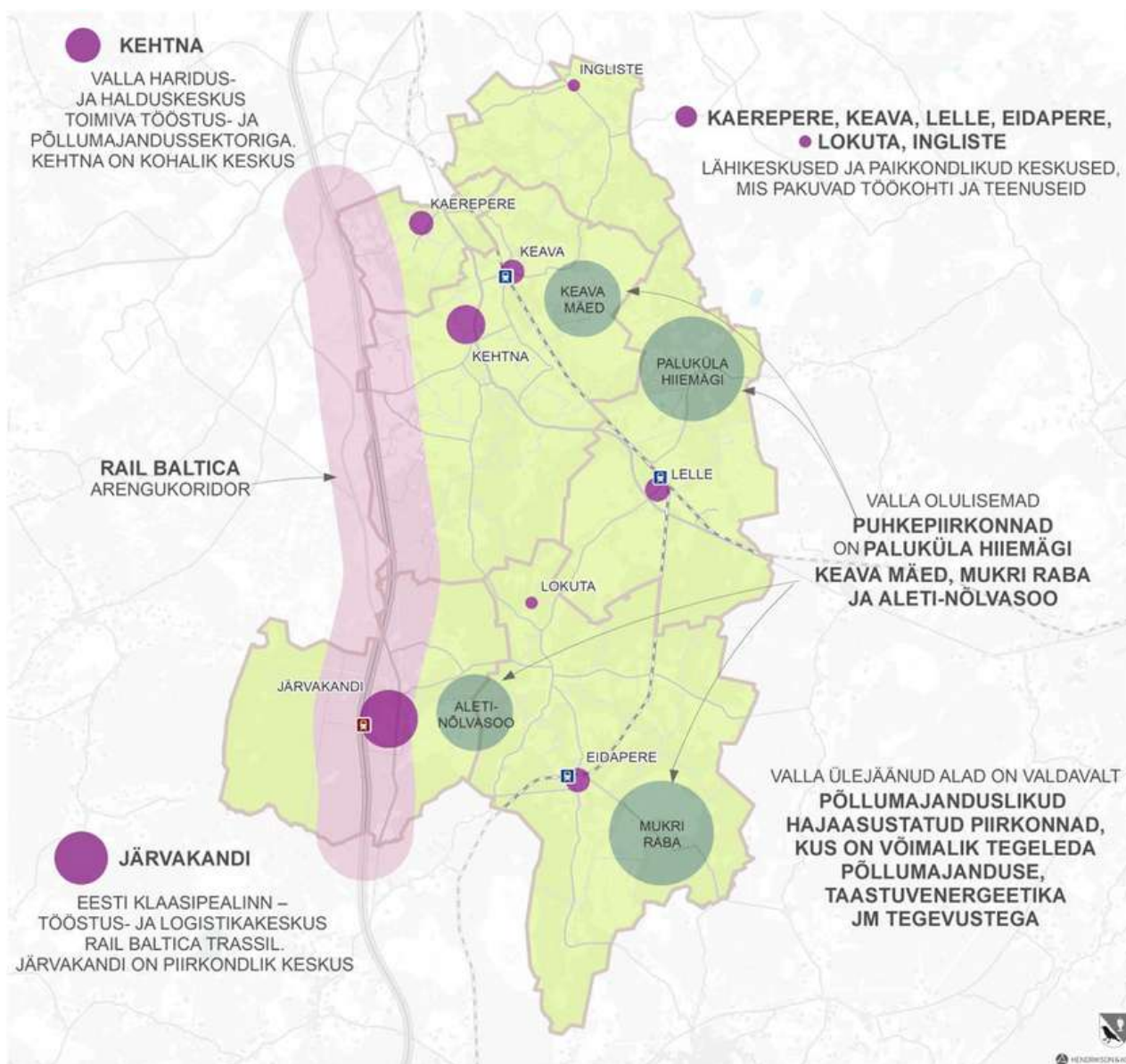
Joonis 2: 0–15-aastaste laste arv Kehtna vallas. Allikas: Rahvastikuregister.

1 Kokkuvõtte põhineb Kehtna valla arengukava 2023–2026 hetkeolukorra kirjeldusel, <https://www.riigiteataja.ee/akt/415102022004>

PAIKKONNAD

Vallas on üks alev (Järvakandi), viis alevikku (Kehtna, Kaerepere, Lelle, Keava, Eidapere) ja 43 küla. Arengukava koostamisel eristati vallas 7 paikkonda, mille kohta koostati detailsem arenguvaade: Eidapere-Lokuta, Inglise, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle.

Rahvastikuregistri andmetel vähenes Kehtna vallas paikkondade elanikkond aastatel 2018–2022 kokku 96 inimese võrra ehk elanike arv langes paikkondades 1,7%. Paikkondade lõikes püsis stabiilsena Kehtna-Keava, Kaerepere ja Lelle elanike arv. Eidapere-Lokuta paikkonnas ja Inglistes vähenes elanikkond 4–5% võrra, Järvakandis 7% võrra. 2022. aastal on Kehtna valla paikkondadest kõige noorema elanikkonnaga Kaerepere ja Kehtna-Keava paikkond, suhteliselt noor elanikkond on ka Inglise paikkonnas. Kõige eakam on elanikkond Järvakandi paikkonnas.

Joonis 3: Kehtna ruumilise arengu põhimõtted (Kehtna valla üldplaneeringu 2022 tööversioon, https://hendrikson.ee/maps/Kehtna-Rapla/dokumendid/Planeeringulahendus/2022_05_18_Kehtna_ÜP_seletuskiri.pdf)

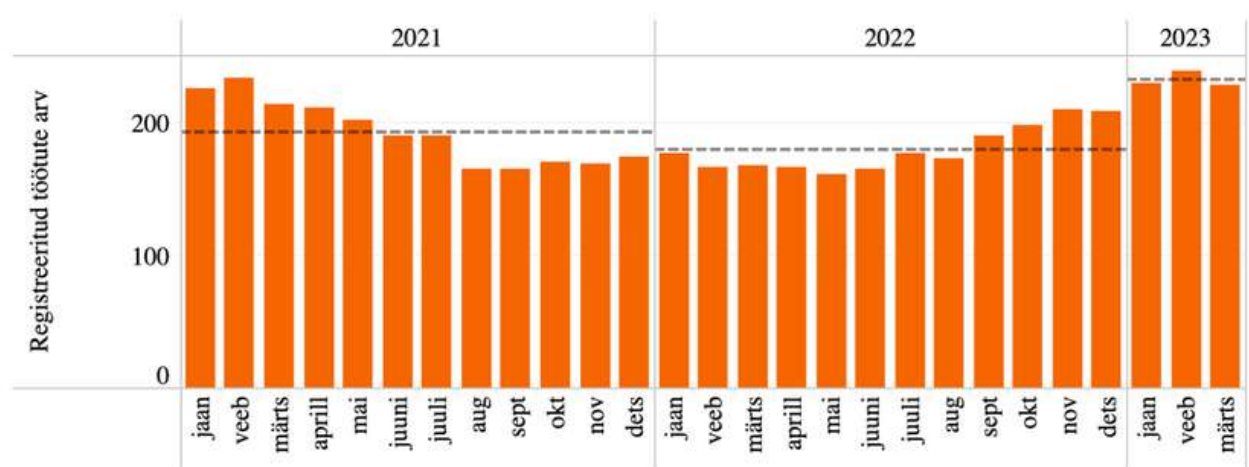
MAAKASUTUS

Kehtna valla üldpindala on maakatastri andmetel 31.12.2021 seisuga 51 195 ha, millest 28 196 ha (55,1%) moodustab metsamaa, 12 429 ha (24,3%) haritav maa, 1 282 ha (2,5%) looduslik rohumaa, 9 288 ha (18,1%) õuema ja muu maa. Riigi omandisse on jäetud 21 471 ha (41,9%) üldpindalast, munitsipaalomandisse on antud 561 ha (1,1%) maad. Eraomandis on 57% valla territooriumist. Metsamaast kuulub riigile (haldab RMK) 2020. aasta andmetel 12 397 ha s.o. 44% kogu metsamaast.

Kehtna vallas on 4 hoiuala (Kõnnumaa, Mukri, Kastna, Nõlvasoo), 5 looduskaitseala (Mukri, Taarikõnnu, Tillniidu, Tõrasoo, Kärü), 3 maastikukaitseala, 12 püsielupaika, 15 kaitsealust üksikobjekti, 5 kaitsealust parki ja 4 kaitsealust puistut. Lisaks Kõnnumaa maastikukaitsealale ulatuvad Kehtna valda rahvusvahelise tähtsusega aladena (Natura 2000 võrgustiku aladena) keskkonnaregistris registreeritud 9 loodusala, 2 linnuala ja 2 rahvusvahelist linnuala. 2022. aastast on Mukri maastikukaitseala ümber korraldatud looduskaitsealaks, et paremini kaitsta Mukri ja Ellamaa raba ning sealseid haruldasi liike. Natura alad hõlmavad ca 103,6 km² ehk ligikaudu 20% valla pindalast.

TÖÖHÕIVE

Statistikaameti andmetel vähenes Kehtna vallas aastatel 2018–2022 brutotulu saajate arv: 2018. a oli vallas 2195 brutotulu saajat, 2022. a 2087 (vähenemine 4,9%), kuid võrreldes 2021. aastaga on brutotulu saajate hulk mõnevõrra kasvanud (35 inimese võrra). Palgatöötaja kuukeskmise brutotulu oli Kehtna vallas 2022. a 1445 eurot (tõus võrreldes 2021. aastaga 113 eurot), mis oli Rapla maakonna keskmisest (1511 eurot) 4% väiksem ja kogu Eesti keskmisest 11% väiksem (1620 eurot). Töötute arv on Kehtna vallas viimase 5 aasta jooksul suurenenud. Kui 2022. a mai alguses oli Töötukassa andmetel Kehtna vallas 167 registreeritud töötut, siis 2023. a mai alguses seisuga on töötute arv 215.

Joonis 4: Registreeritud töötud kohalikus omavalitsuses kuu lõpu seisuga (Allikas: Töötukassa)

PEAMISED TUGEVUSED JA ARENGUEELDUSED

- Logistiliselt suure potentsiaaliga **asukoht**, head ühendused Rapla ja Tallinnaga. Rail Baltica arendamine parandab neid ühendusi veelgi enam, eriti puudutab see Järvakandi piirkonda. Pakkudes looduslähedast elukeskkonda, võimaldab Tallinna suhteline lähedus saada inimestel samal ajal osa suurlinna hüvedest.
- Mitmekesine, puhas ja hästi säilinud **looduskeskkond** ja palju võimalusi looduses liikumiseks.
- Kehtna vald on turvaline, rahulik ja peresõbralik **elukeskkond**.
- Tugevad ja aktiivsed **piirkondlikud kogukonnad**, kes soovivad panustada oma kodukoha ja valla arengusse. Vallas leidub ka mitmeid ettevõtteid, kes pakuvad töökohti ja panustavad kohalikkude arengusse.
- Mitmekülgne ja innovaatiline **ettevõtlusmaastik** (väikeettevõtlus, põllumajandus, Järvakandi tööstusala ja klaasiklast, kaugtöövõimalused).
- Vallas paikneb pikkade traditsioonidega ja kaasaegne **Kehtna Kutsehariduskeskus**, millel on potentsiaali meelitada piirkonda noori ja teadustegevust kaugemalt Eestist ning kujuneda oluliseks piirkonna arengumootoriks.
- Tervislikke eluviise** toetav keskkond, hulgaliselt võimalusi **sportimiseks** ja **liikumisharrastusega** tegelemiseks. Funktsionaalsed terviserajad, kettagolfi alad ja erinevad matkarajad loovad suurepäraseid võimalused looduses liikumiseks.

- Kodulähedane ja kvaliteetne **haridusvõrk**, mis annab lastele võimaluse saada haridust kuni põhikooli lõpuni. Lisaks toetavad laste mitmekülgset haridusteed **huvihariduse ja -tegevuse** kaudu Kehtna Kunstide Kool ning noortekeskused.
- Vallas on aktiivne **kultuuri- ja seltsielu** ning tugev kultuuriasutuste võrgustik rahvamajade ja raamatukogude näol. Kultuuriliste tegevuste lai skaala toetab kogukonna arengut ja kohalikku identiteeti.
- **Järvakandi klaasiklastri** ümber on koondunud tegevused, mis väärtustavad piirkonna klaasitööstuse ajalugu ning loovad uusi töökohti. Klastri, mille formaliseerimise protsess on 2023. a käivitunud, moodustavad nii kohalikud haridus- ja kultuuriasutused (klaasimuuseum, kultuurihall) kui ka riikliku ja rahvusvahelise haardega ettevõtted.

PEAMISED NÕRKUSED JA ARENGUTAKISTUSED

- Valla **elanike arv** on olnud aastakümneid **langustrendis**. Elanikkond on pidevalt vähenenud ja vananenud, paljud noored lahkuvad õpingutele ja tööle, vähesed naasevad koduvalda tagasi.
- Valla elanike arvu kasvu takistab piiratud **kinnisvaraturg**, sobiva elamufondi nappus ning uute kinnisvaraarenduste vähesus, mida omakorda pärsib üldine majandusolukord, kõrged intressimäärad ja pankade vähenenud valmidus laenu andmisel maapiirkondadesse kodu soetamiseks.
- **Valla taristu** arendamine ja korrashoid, sh teed, valgustus, elamufond vajab suuremahulisi investeeringuid. Puudub kogu valda tervikuna kattev **kiire internetiühendus**. Joogivee kvaliteet on mõnedes piirkondades kehv.
- Valla areng on **piirkondlikult ebaühtlane** ja eri paikkondade arengutasemete vahed (sh elanike arvu muutus) suurenevad. Rasked otsused avalike teenuste kärpimiseks tabavad eriti valusalt keskusest kaugemaid piirkondi.
- Igal tasandil on puudus **spetsialistidest**, nt hariduses on vajalik säilitada õpetajate järelkasv ning tugispetsialistide olemasolu.
- Teatud piirkondades on puudus **lasteaiakohtadest**.
- Valla **investeermisvõimekus** suuremahuliste investeeringute tegemiseks on tagasihoidlik.
- **Sotsiaalhoolekande** teenuste arendamiseks puudub vanemaealistele mõeldud sotsiaalmaja või teenusmaja, mis võimaldaks inimestel võimalikult kaua iseseisvalt toime tulla selleks eraldi loodud keskkonnas, kus talle on tagatud vajalik kõrvalabi, ning kaasaegne hooldekodu.
- Ettevõtluse arengut piirab **kvalifitseeritud tööjõu nappus**. Valla keskmine palgatase jääb võrdluses ülejäänud maakonnaga ning kogu Eestiga maha, puudus on kõrgepalgalistest töökohtadest ja rohkem võiks olla ekspordivõimelisi ettevõtteid.
- **Valla tuntus** nii sise- kui välituristide hulgas on madal, turismisektori mahud ja arendused on tagasihoidlikud. Puudus on üleriigilise ulatusega märgilistest kultuuri- ja spordisündmustest, millel oleks potentsiaali meelitada valda suuremal hulgal külastajaid ja ühtlasi tõstaks valla tuntust.
- Pidevalt tuleb vaeva näha **usalduse** tekitamisega vallajuhtimise ja kogukondade vahel. Inimesed soovivad olla senisest rohkem **kaasatud**, samuti soovitakse, et otsused oleksid läbipaistvamad ja laiapõhjalisemad.
- Vallas elab inimesi, kes kasutavad küll valla teenuseid ja hüvesid, kuid kes on oma **maksutulu** suunanud teistesse omavalitsustesse. Eelarve väiksuse tõttu on vallas keeruline konkureerida suuremate omavalitsustega kodanikele pakutavate hüvede osas.

MISSION, VISION JA VÄÄRTUSED

MISSION

Kehtna valla missioon on luua tingimused täisväärtuslikuks eluks kogu elukaare ulatuses looduslähedases, turvalises ja eneseteostust võimaldavas keskkonnas.

VISION

Kutsuv, kogukondlik ja kestlik Kehtna vald.

- **Kutsuv Kehtna** vald on suurepärase paik elamiseks, töötamiseks ja külastamiseks.
- **Kogukondlik Kehtna** vald on ühtehoidev, aktiivne, kaasav ja tugeva kohaliku identiteediga.
- **Kestlik Kehtna** vald on roheline, puhas, keskkonna-hoidlik ja säästlikult arenev.

ÜHISED VÄÄRTUSED

Oleme üheskoos kokku leppinud, et lähtume oma otsustes, suhtluses ja tegevustes järgmistest põhimõtetest:

- Julgeme unistada ja otsustada.
- Näeme probleemides võimalusi.
- Oleme oma koduvalla üle uhked.
- Väärtustame iga inimest.
- Suhtleme avatult ja lugupidavalt.

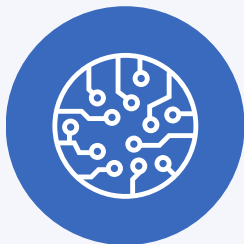
STRATEEGILISED EESMÄRGID, ALAEESMÄRGID JA TEGEVUSSUUNAD

Kehtna vald püstitab visioonini jõudmiseks neli strateegilist eesmärki:

EESMÄRK 1

Kehtna vald on tugeva identiteedi ja kogukonnatundega kasvava elanikkonnaga omavalitsus.

EESMÄRK 2

Kehtna vald on head elujärke võimaldav ettevõtlik ja arenev omavalitsus.

EESMÄRK 3

Kehtna vald on looduslähedane ja keskkonnahoidlikult tegutsev omavalitsus.

EESMÄRK 4

Kehtna vald on vastutustundlikult, kaasavalt ja uuendusmeelselt juhitud haldussuutlik omavalitsus.

ALAEESMÄRGID JA TEGEVUSSUUNAD

Iga strateegilise eesmärgi all on ära toodud olulisemad valdkondlikud alaeesmärgid ning peamised tegevussuunad. Detailsem tegevuskava eesmärkide elluviimiseks kinnitatakse eraldi dokumendina.

EESMÄRK 1: Kehtna vald on tugeva identiteedi ja kogukonnatundega kasvava elanikkonnaga omaavalitsus.

ALAEESMÄRK 1.1. Loovust ning arengut igakülgsest toetav haridussüsteem.

- Kaasava hariduse ja enastjuhtivat õppimist soodustava õpikeskkonna põhimõtete rakendamine kvaliteetse alus- ja üldhariduse võimaldamiseks kõikidele lastele ja noortele. Eristuvate ja noortele atraktiivsete valikuvõimaluste (valikained, kallakuga koolid ja klassid, projektiõppe lahendused, ettevõtliku kooli põhimõtted) loomine õppetegevuse mitmekesistamiseks. Valla koolide lõpetajad jätkavad edukalt gümnaasiumiastmes või kutsehariduses.
- Haridusvõrgu ja noortekeskuste reformi ettevalmistamine (sh haridusvaldkonda puudutava informatsiooni kogumine) ning läbiviimine eesmärgiga muuta lasteaedade- ja koolide ning noortekeskuste (ANK) võrgustik ning juhtimisstruktuur jätkusuutlikuks. Reformi läbiviimisel lähtutakse Haridusvaldkonna arengukavas 2021–2035 kokku lepitud põhimõttest tagada alusharidus ning I ja II kooliaste lapsele võimalikult kodu lähedal, kolmanda kooliastme koondumine valla/linna piirkondlikesse keskustesse.
- Motiveerivate tingimuste loomine õpetajate, tugipersonali ja noorsootöötajate kaasamiseks ning järelkasvu tagamiseks, haridus- ja noorsootöö valdkonna professionaalide tunnustamine ja arenguvõimaluste loomine.
- Mitmekülgsete ja kättesaadavate võimaluste pakkumine huvihariduses, huvitegevuses ja noorsootöös osalemiseks, noorte kaasamine neid puudutavate otsuste langetamisel. Eriti oluline on laiendada loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia õppe ja kultuurihariduse võimalusi.
- Kaasaegset haridust toetava füüsilise keskkonna väljaarendamine, sh tänapäevaste ja multifunktsionaalsete hoonete arendamine, koolide varustamine uusimate tehnoloogiliste vahenditega, mobiilse noorsootöö võimaluste väljaarendamine.
- Vaimset ja füüsilist tervist edendava koolisüsteemi toetamine, liikuma kutsuva kooli ja kiusamisvaba kooli põhimõtete rakendamine, erivajadustega laste märkamine ja süsteemi toetamine (alushariduses erirühmade loomine, alus- ja üldhariduses tugispetsialiste kaasamine), sh andekate laste arengu toetamine nende võimete maksimaalsel rakendamisel.
- Täiskasvanuhariduse toetamine ja elukestva õppe võimaluste laiendamine.

ALAEESMÄRK 1.2. Laiapõhjaline ja kaasaegne sotsiaalkaitse süsteem kogu elukaare ulatuses.

- Varajase märkamise ja sekkumise süsteemi arendamine elukaare ulatuses terviseriskide ja tõrjutuse vähendamise eesmärgil.
- Laste heaolu suurendavate integreeritud teenuste ja sekkumiste väljaarendamine (sh erivajadusega, käitumisprobleemidega ja traumakogemusega lastele). Abivajavatele lastele hooldusperede võimaldamine.
- Kvaliteetsete ja kättesaadavate esmatasandi tervishoiuteenuste võimaldamine.
- Multifunktsionaalse sotsiaalmaja (sh sotsiaalsed elamispinnad, varjupaik, erivajadustega inimeste päevakeskus ja administratsiooniruumid) rajamine Kehtnasse ning võimalusel ka teistesse piirkondadesse (näiteks moodulmaja lahendusena), soodustades abi vajavate inimeste iseseisvat toimetulekut.
- Kehtna valla hooldekodude koondamine kompaktse(te)sse ja kaasaegse(te)sse hoonete-kompleksi(desse). Teenusmajade kontseptsiooni väljaarendamine ja rakendamine, mis on mõeldud inimestele, kes saavad ise endaga hakkama.
- Eakate päevakeskuste arendamine ja koduteenuste võrgustikupõhise toimimise laiendamine ning vabatahtlike suurem kaasamine. Eakate aktiivne kaasamine ühiskonnaellu.
- Erivajadustega inimestele (sh puuetega inimesed, eakad, väikelapsed jt) ligipääsuvõimaluste laiendamine avalikes hoonetes, vallas toimuvatel kultuuri- ja spordisündmustel ning teistes avalikes kohtades. Aastal 2035 peaks 100% vallas toimuvatest sündmustest olema kõigile ligipääsetavad.

ALAEESMÄRK 1.3. Aktiivne kultuuri- ja seltsielu ning aktiivne osalemine kultuuritegevustes.

- Kultuuritegijate, -juhendajate, -õpetajate ja -eestvedajate toetamine, tunnustamine, motiveerimine ning järelkasvu tagamine. Kultuurivaldkonna ja haridusvaldkonna koostöö ning lõimumise tihendamine ja kodu- ning kultuuriloolise uurimistegevuse toetamine.
- Mitmekülgse kultuurielu võimaldamine, soodustades eri kultuurisündmuste, seltside, ringide ja kollektiivide tegevust ning toetades kultuurisündmuste elluviimist ning tegijate omavahelist koostööd.
- Tugeva kultuuriasutuste võrgustiku säilitamine (rahvamajade, seltsimajade, raamatukogude ja klaasimuuseumi näol), mis panustab kogukondade arengusse, pakub sisutihedat ja mitmekülgset vaba aja veetmise võimalust, toetab loovuse arengut ning aitab tugevdada identiteeti. Kultuuritaristu pidev kaasajastamine eesmärgiga varustada hooned tänapäevase tehnoloogiaga, laiendada hoonete riskasutust ning tagada maksimaalne ligipääs kõikidele inimestele.
- Regionaalse või üleriigilise ulatusega kultuurisündmus(t)e väljatöötamine koostöös erasektoriga, mis aitaks tõsta valla üldist tuntust ning soodustaks kultuuriturismi arengut. Kultuuri- ja loodusturismi pakkumist sidudes põnevate marsruutide väljatöötamine ja turundamine.

ALAEESMÄRK 1.4. Vaimselt ja füüsiliselt terved inimesed.

- Kaasaegse spordi- ja liikumisharrastuse taristu järjepidev arendamine, sh nii hoonete kui ka matkaradade, kergliiklusteede ja välisrajatiste näol. Kõikide koolide juurde on loodud kaasaegsed ja hästi varustatud staadionid või spordiväljakud.
- Kodulähedaste vabas õhus aastaringse liikumise ja sportimise võimaluste laiendamine (mh mängu- ja spordiväljakud, rulapargid, kettagolfi rajad, parkuurimise väljakud).
- Laste, noorte ja täiskasvanute sporditegevuste süsteemne arendamine spordialade põhisel. Tervislike eluviiside propageerimine kogu elukaare ulatuses. Lastele- ja noortele suunatud liikumisharrastuse projektide ja algatuste toetamine, sidudes seejuures nii liikumise, uimastienetuse, tervisliku toitumise kui ka muud koolinoorte tervisekäitumist mõjutavad tegurid.

ALAEESMÄRK 1.5. Elujõulised ja terved piirkondlikud kogukonnad.

- Kõikides piirkondades kogukonnamajade funktsiooni omavate keskuste toetamine, sealjuures võib kogukonnamajana tegutseda ka raamatukogu või rahvamaja.
- Avatud, regulaarne ja läbipaistev suhtlus vallajuhtide ja kõikide piirkondade katusorganisatsioonide või esindajatega. Kogukondade kaasamine valla elu puudutavatesse aruteludesse ja otsustusprotsessidesse on järjepidev ning läbimõeldud.
- Piirkondlike kogukondade omavahelise koostöö ja läbikäimise soodustamine. Eri paikkondade tutvustamine, tunnustamine ning ühisprojektide ja sündmuste kaudu paikkondade sidususe soodustamine kogu valla ulatuses.
- Valla tasakaalustatud arengu soodustamine, võttes arvesse piirkondade erinevaid arenguvajadusi ning -eeldusi.
- Külavanemate võrgustiku tugevdamine ning külavanemate tegevuse toetamine.

EESMÄRK 2: Kehtna vald on head elujärke võimaldav ettevõtlik ja arenev omavalitsus.

ALAEESMÄRK 2.1. Elu- ja ettevõtluskeskkonna arengut toetav tänapäevane avalik taristu.

- Läbimõeldud ja tasakaalustatud planeerimistegevuse kaudu tingimuste loomine uute elamispindade arendamiseks, elamuehituseks sobilike alade ja nende arenguvajaduste kaardistamine. Kinnisvaraalse info koondamine ja valda elama asumise võimaluste sihipärane turundamine, sh noortele professionaalidele soodustuste pakkumine valda elama ja töötama asumiseks.
- Vallasisest ja -välist sidusust soosivate paindlike ja vajaduspõhiste transpordiühenduste arendamine. Rail Baltica arengutest tulenevate võimaluste ärakasutamine.
- Valda läbiva ühistranspordi logistika optimeerimine, nõudepõhise transpordi rakendamine kaasates kõiki partnereid.
- Taastuvatel kütuseallikatel põhinevate transpordiviiside (elektriautod ja -bussid) soodustamine, luues eeldused kogu valda katva laadimisvõrgu arendamiseks koostöös erasektoriga.
- Teede ja tänavate korrashoid ja arendamine, mustkattega asulaväliste teede osakaalu suurendamine ning liikumiskeskonna ja kergliiklusteede võrgustiku arendamine. Liiklusohutuse suurendamine ning asulate valgustussüsteemi arendamine eesmärgiga tagada turvaline avalik ruum ja energiatõhusus.
- Kvaliteetsete ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuste väljaarendamine ning pakkumine. Kogu valla ulatuses kvaliteetse joogivee tagamine.
- Kiire internetiühenduse (sõltuvalt parimatest olemasolevatest tehnoloogiatest) tagamine kogu valla territooriumil, eesmärgiga toetada inimeste kaugtöövõimalusi ning tehnoloogiapõhiste ettevõtete rajamist.
- Heakorrastatud, turvalise ja kvaliteetse avaliku ruumi arendamine, rohealade ja mälestiste korrastamine, avalike mänguväljakute ning spordiplatside rajamine ja heakorra tagamine.
- Elanikkonnakaitse lahenduste terviklik väljatöötamine ja rakendamine, sh teavitussüsteemide väljatöötamine, teadlikkuse tõstmine, avalike varjumiskohtade väljaarendamine, elanikkonnakaitse kriisiplaanide ajakohastamine ning kriisivalmiduse tagamine.

ALAEESMÄRK 2.2. Uuenduslikku ja keskkonnasõbralikku ettevõtlust soosiv keskkond.

- Järvakandi tööstuspargi arendamine, sh Rail Baltica raudteeharu ühenduse planeerimine, tööstusala aktiivne turundamine ettevõtjatele koostöös maakondlike ja üleriigiliste partneritega.
- Järvakandi klaasiklastri arendamine üleriigilise mõjuga valdkondlikuks arendus- ja kompetentsikeskuseks, Järvakandi kujundamine Eesti klaasipealinnaks.
- Teadmispõhise ja innovaatilise ning kõrge lisandväärtusega ettevõtluse soodustamine, sh tehnoloogiaettevõtlus, ringmajandus, innovaatiline põllumajandus ja mahetootmine, puidu väärimine, toidutööstus, energiaettevõtlus, loomeettevõtlus jm.
- Koostöös haridus- ja teadusministeeriumiga Kehtna Kutsehariduskeskuse baasil üleriigilise tähtsuse ja mõjuga rasketehnika innovatsioonikeskuse väljaarendamine, millel on teadmiste ja spetsialistide kaasamise kaudu võimalus panustada piirkonna arengusse.
- Turismipotentsiaali väljaarendamine, kohaliku turismiklastri moodustamine eri osapoolte koostöö tõhustamiseks. Terviklike turismiteekondade väljaarendamine ja turundamine, keskendudes ennekõike loodus- ja kultuuriturismile. Valla matkatee ja puhkealade ühtse viidamajanduse ja infotahvlite kujundamine ning valla tähtsamate vaatamisväärsuste tähistamine. Klaasimuuseumi arendamine kultuuriturismi ja sellega seotud turismiteenuste potentsiaali rakendamiseks.
- Ettevõtlusõppe edendamine ja õpilasfirmade tegevuse toetamine koostöös vallas tegutsevate ettevõtetega eesmärgiga innustada noortes ettevõtlikkust varasest east.
- Tihe koostöö ettevõtjatega nende vajaduste ja ootuste kaardistamiseks ning mõjusate kohaliku omavalitsuse sekkumismeetmete väljatöötamiseks. Ettevõtjate peamiseks ootuseks on kvaliteetne taristu (teedevõrk, energiavarustus, kiire internet) ning kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavus.

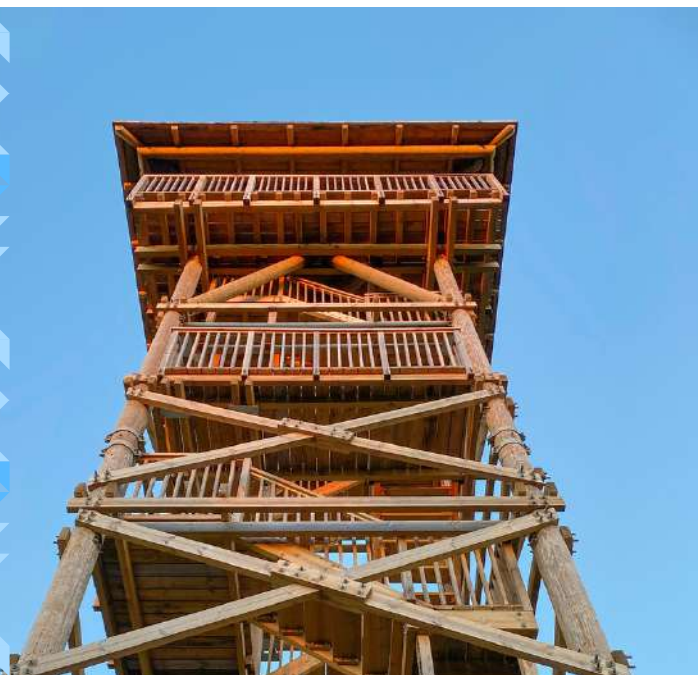
EESMÄRK 3: Kehtna vald on looduslähedane ja keskkonnahoidlikult tegutsev omavalitsus.

ALAEESMÄRK 3.1. Elurikkust väärtustav ja ökoloogiliselt tasakaalustatud omavalitsus.

- Valla arenguotsuste langetamisel ja investeeringute tegemisel maksimaalselt keskkonna ja elurikkusega arvestamine. Tasakaalustatud otsuste langetamine, mis arvestab nii elu- ja majanduskeskkonna vajadusi kui ka looduskeskkonna säilitamise eesmärgi.
- Valla rikkaliku looduskeskkonna säilitamine, sh pärandmaastike ja looduslike pühapaikade säilitamine. Metsakorralduskavade koostamine ja metsade kui väärtusliku ressursi korrastamine.
- Matka- ja loodusradade arendamine, lähtudes seejuures kaitsealade koormustaluvusest ning vastutustundliku külastuskorralduse põhimõtetest.

ALAEESMÄRK 3.2. Keskkonnateadlik elanikkond ja säästlik ressursikasutus.

- Elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine ja säästliku ressursikasutuse propageerimine, sh ökoloogiliselt toimiva ja sidusa rohevõrgustiku tagamine ning igapäevase loodushoiu põhimõtete juurutamine.
- Tänapäevase jäätmekorralduse süsteemi elluviimine, elanikkonna vajadusi arvestava jäätmete liigiti kogumise taristu väljaarendamine ning vajaliku inventari soetamine.
- Jäätmetekke vähendamine ja taaskasutuse populariseerimine, ringmajanduse põhimõtete maksimaalne rakendamine.
- Säästlik energia- ja soojatootmine, sh tingimuste loomine päikeseelektrijaamade ja tuuleparkide arendamiseks. Samal ajal tuleb tagada väärtusliku põllumaa säilimine, vältides valimatut põldude täisehitamist.
- Hoonete energiatõhususe suurendamine ja terviklik uuendamine, korteriühistute abistamine hoonete renoveerimisel.
- Keskkonnahoidliku sündmuskorralduse (kultuurisündmused, spordisündmused) põhimõtete väljatöötamine ja rakendamine, eesmärgiga vähendada oluliselt sündmuste ökoloogilist jalajälge.

EESMÄRK 4: Kehtna vald on vastutustundlikult, kaasavalt ja uuendusmeelselt juhitud haldussuutlik omavalitsus.

ALAEESMÄRK 4.1. Teadmistepõhiselt juhitud nutikas omavalitsus.

- Valla juhtimine lähtuvalt avatud valitsemise põhimõtetest ehk võimu teostamine ausalt, läbipaistvalt ja dialoogis kodanikega.
- Valla juhtimisstruktuuri kaasajastamine ja vastavusse viimine valla arenguvajadustega, tagamaks ühelt poolt ressursside säästliku kasutuse ning teisalt luues paremad võimalused avalike teenuste kvaliteetseks osutamiseks.
- Avalike teenuste osutamise protsesside regulaarne seire ja uuringute läbiviimine elanike ootuste ja vajaduste väljaselgitamiseks (elanikkonna rahulolu-uuringud) ning vajadusel muudatuste sisseviimine teenuste disainis, korralduses ja rahastamises. Uute tehnoloogiate nutikas rakendamine avalike teenuste osutamiseks, sh teenuste automatiseerimine ja tehisintellekti võimaluste rakendamine. GIS-i põhise planeeringute, majandustegevuse ja arengute jälgimise rakendamine.
- Valla ametnike ja vallavolikogu liikmete oskuste ning teadmiste järjepidev arendamine. Võimekus kaasata tööturult kvalifitseeritud tööjõudu, tugevdamaks ennekõike valla finants- planeerimise, kriisijuhtimise, ennetustegevuste ning kerksuse (kohanemisvõime ootamatutes olukordades toimetulekuks) suurendamisele suunatud kompetentse. Konkurentsivõimelise töötasu maksmise planeerimine valla ametnikele.
- Valla elanikuks registreerimise propageerimine, elanikuks olemisega seotud hüvede teadvustamine, eesmärgiga innustada inimesi panustama maksurahaga oma kodukandi arengusse.

ALAEESMÄRK 4.2. Kaasav ja koostöömeelne omavalitsus.

- Valla kommunikatsiooni korraldamine ja info edastamine läbi kanalite, mis tagaksid maksimaalselt inimeste teadlikkuse ning võimaluse protsessides aktiivselt kaasa rääkida. Valla juhtimisotsuste läbipaistev selgitustöö ja avalikustamine. Vallajuhtide ja ametnike regulaarsed kohtumised eri kogukondade ja huvirühmade (sh noored, ettevõtjad, eakad jt) esindajatega.
- Kaasava eelarve võimaluste laiendamine ning rahaliste mahtude suurendamine, et inimesed ja kogukonnad saaksid ise osaleda neid puudutavate investeeringuotsuste tegemisel.
- Täiendava rahastuse (sh riiklikud meetmed, rahvusvahelised rahastusprogrammid) kaasamise võimekuse suurendamine, vastavate kompetentsidega inimeste kaasamine ning projektide initsieerimine koostöös erasektori ja kogukondadega.
- Maakondliku koostöö arendamine nii Raplamaa Omavalitsuste Liidu kui ka teiste Raplamaa omavalitsustega taristu arendamisel, ringmajanduse rakendamisel, ühistranspordi korraldamisel, haridusasutuste koostöö tihendamisel, ettevõtluse ja turismi toetamisel ning turundamisel, terviseedenduse ja kriisijuhtimise arendamisel jm. Ühiste spetsialistide palkamine omavalitsustesse. Lisaks maakondlikule koostööle on olulisel kohal üleriigiline koostöö ning aktiivne osavõtt võrgustike tööst, sh Eesti Linnade ja Valdade Liidus.

VÕTMEINDIKAATORID

Arengukava elluviimist seiratakse mõõdikute abil. Infot mõõdikute täitmise kohta saab nii riiklikest registritest ja statistikast kui ka eraldi läbiviidavatest uuringutest. Mõnel juhul tuleb täpsemad mõõdikud alles välja töötada. Alljärgnevalt on toodud arengukava võtmeindikaatorid:

Mõõdik	Algtase	Sihttase 2035
Elanike arv	5432	6000
Tööealise rahvastiku osakaal (15–64)	61,9% (2022)	>65%
Rahvastik paikkondades	Baastase 2022	Kõikides paikkondades on elanikkond kasvav või stabiilne
Elanike rahulolu avalike teenustega	3,37 (baastase, 2020)	3,60 (edasijõudnu tase)
Maksumaksjate arv	2464 (2022)	2750
Ettevõtete arv	430 (2021)	500
Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu	95,5% Raplamaa keskmisest (2020) 91,4% Eesti keskmisest (2020)	>100% Raplamaa keskmisest >95% Eesti keskmisest
Registreeritud töötuse määr	5,3% (2022)	Alla Eesti keskmise registreeritud töötuse näitaja
Omaavalitsuse maksutulud	5 004 173 (2021)	Stabiilselt kasvutrendis
Kultuurielus osalemise määr	73% (2021)	85%

TULEVIKUSTSENAARIUMID

Pikaajaline arenguplaneerimine sisaldab endas olulises osas määramatust. Ühe valla arenguvalikuid mõjutavad suur hulk keskkonnast tulenevaid trende, mille üle vallal endal sageli kontrolli suures osas või täielikult puudub. Selle teadmatusega toimetulemiseks on Kehtna valla arengukavas kasutatud stsenaariumiplaneerimise tööriistu, et määratleda mitmed võimalikud arengusuunad ning valmistada neist tulenevalt ette sobivad lahendused.

Stsenaariumide koostamisel on lähtutud nii olulisematest tunnetatud trendidest kui ka vaevu tajutavatest märkidest (*weak signals*), mis võivad pikemas perspektiivis muuta inimeste käitumisharjumusi. Samuti tuleb arvestada, et elukeskkond tervikuna muutub aeglasemalt kui näiteks tehnoloogiad või teenused, mistõttu on oluline hinnata muutuseid pikema perioodi vältel. Võttes aluseks Eesti inimarengu aruande 2019/2020² (Linnastunud ühiskonna ruumilised valikud), on peamised elukeskkonna arengut Eestis mõjutavad suundumused järgmised:

- Rahvastik tervikuna kahaneb ja vananeb.
- Linnastumise ja linnastuvate asulate kiireneva majanduskasvuga suureneb regionaalne ebavõrdsus.
- Viiakse ellu suuremahulisi taristuinvesteeringuid, sh raudtee ja maanteeühendused.
- Kahanevad piirkonnad loovad täiendavaid võimalusi sisserändeks.
- Suureneb elanike terviseteadlikkus ja tervislikud eluviisid suunavad inimeste valikuid.
- Inimeste liikumisvajadused muutuvad ning uued liikumisteenused kujundavad ümber liikumisharjumusi.
- Töösuhted on kiires muutumises ning kaugtöö normaliseerub.
- Tehnoloogia roll muutub üha suuremaks eri eluvaldkondades.
- Nooremad põlvkonnad on orienteeritud liikuvusele ja kogemustele.

Sellele lisaks tuleb arvesse teisi olulisi mõjutegureid, sh:

- Keskkonnateadlikkuse kasv ja rohepöördega kaasnevad võimalused ning ohud.
- Julgeolekukriis ja sellega kaasnevad pikaajalised mõjud.
- Majanduse väljavaated, sh majanduskasvu prognoosid, kõrge inflatsioon ja pikaajaline intressimäärade tõus, samuti riigieelarveliste vahendite mõju investeeringutele.
- Regionaalpoliitikat toetavad või pärssivad otsused riigi tasemel, sh omavalitsuste maksubaasi suurendamist puudutavad küsimused.
- Pikemaajalise mõjuga haridus-, kultuuri- ja sotsiaalpoliitilised otsused.

Ülaltoodud suundumusi, trende, võimalusi ja ohte analüüsides lepiti Kehtna vallas kokku kahes stsenaariumi teljes, millest mõlemad kujutavad endas võimalikke tulevikke:

1. **Elanikkonna juurdekasvu-kahanemise telg.**
2. **Valla majandusliku võimekuse (tulubaasi) kasvu-kahanemise telg.**

Stsenaariumide puhul ei ole tegemist „heade“ ega „halbade“, „eelistatud“ ega „soovimatute“ alternatiividega, vaid tulevikukirjeldustega reaalselt juhtuda võivatest olukordadest, milleks tuleb Kehtna vallal pikemas perspektiivis valmistuda.

² <https://www.2020.inimareng.ee/>

STSENAARIUM 1: "Kuldse ringi Kehtna"

Elanike arv kasvab, samuti kasvab valla majanduslik võimekus.

STSENAARIUMI EELDUSED

- Kaugtöövõimalused laienevad ning uued töövormid võimaldavad paindlikku elukorraldust.
- Loodud on kiired ja mugavad transpordiühendused suuremate keskustega.
- Vald pakub kaasaegset, turvalist, looduslähedast ja peresõbralikku elukeskkonda.
- Vald pakub soodsat keskkonda ettevõtjatele kõrgepalgaliste (võrreldes maakonna ja Eesti keskmise palgatasemega) töökohtade loomiseks.
- Kinnisvarahinnad Tallinnas ja selle lähikümbruses jätkavad kasvamist ning inimesed otsivad üha enam alternatiivi kaugemalt.
- Valla elanike arvu kasv tuleneb peamiselt tööealiste noorte perede ja keskealiste inimeste arvelt, kes teenivad üle Eesti keskmise palka. Elanike arv võiks tõusta seniselt 5432 inimeselt 7000–8000 inimeseni.
- Vallas on piisavalt võimalusi elamufondi arendamiseks.
- Vallal on võimekus välisrahastuse kaasamiseks arendus- ja investeringuprojektide elluviimiseks.

Seniste valglinnastumise, töövormide muutumise, kaugtöö laienemise ning kinnisvaraturu trendide jätkumisel on Kehtna vallas asukohta arvestades potentsiaali meelitada valda elama uusi inimesi. Elanike arvu vähenemise trendi peatamisel ja kasvule pööramisel on oluline tagada, et uute elanikega kaasneks ka täiendav maksutulu, mis võimaldab pakkuda paremaid teenuseid. Selle stsenaariumi realiseerumisel on võtmetähtsusega valla tasakaalustatud areng, et ekstensiivse laienemisega ei kaasneks olemasolevate teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse olulist langust. Sellise tuleviku puhul puudub motivatsioon ühinemiseks mõne teise omavalitsusega.

STSENAARIUMIGA KAASNEVAD MÕJUD

- Maksujõulise elanikkonna kasvuga suureneb ka valla tulubaas, sh võimalus investeringute elluviimiseks ja kvaliteetsete teenuste osutamiseks.
- Arvestada tuleb täiendava koormusega haridusele ja sotsiaalteenustele, varakult tuleb läbi mõelda lasteaia- ja koolikohtade kättesaadavuse tagamine, mis võib Tallinna lähikümbruse valdade näitel osutada keeruliseks.
- Elanikkonna kasv omavalituse piires saab olema ebaühtlane, ennekõike liiguvad inimesed valla põhjaossa (Ingliste, Kaarepere, Keava, Kehtna), valla lõunaosas (Eidapere, Järvakandi) jääks elanike arvu muutus ka selles stsenaariumis väiksemaks või jätkuks seal endiselt kahanemine. See toob omakorda kaasa lõhede suurenemise valla eri piirkondade vahel.
- Uued inimesed aitavad ühelt poolt kaasa piirkondlike kogukondade elujõulisusele, samas muutuksid siis kogukonnad anonüümsemaks. Kindlasti tuleks selle stsenaariumi puhul pingutada ühtse identiteeditunde tekitamisesse ja turvatunde suurendamisse.
- Suurenev inimeste hulk toob kaasa ka taristu kasutatavuse, sh liikluskoormuse kasvu. Tähelepanu tuleb pöörata liiklusturvalisusele, teede seisukorrale jm.
- Selleks, et elanike arvu kasvuga kaasneks ka tulubaas, on vaja tagada inimeste maksutulu jäämine omavalitsusesse. See eeldab nii inimeste teadlikke valikuid (soovi panustada oma kodukoha arengusse), kvaliteetseid avalikke teenuseid (koolid ja lasteaiaid, ühistransport, jäätmekorraldus, teede korrashoid jm) kui ka regionaalpoliitilisi otsuseid (kohalikud maksud, tasuta ühistransport, tulevikus võimalik maksutulu jagunemine mitme elukoha vahel jm). Halvimal juhul kaasneb elanike arvu kasvuga küll koormus taristule, kuid inimeste maksutulud liiguvad endiselt keskustesse, kus pakutakse paremaid koole või tasuta ühistransporti.

STSENAARIUM 2: "Igaüks enda eest"

Elanike arv kasvab, kuid samal ajal valla majanduslik võimekus väheneb.

STSENAARIUMI EELDUSED

- Vald pakub turvalist, looduslähedast ja rahulikku elukeskkonda.
- Vallas tegutseb piisaval arvul töökohti loovaid ettevõtteid, samuti võimaldavad internetiühendused ja paindlikud transpordilahendused töötamist distantstilt.
- Kinnisvarahinnad Tallinnas ja selle lähimbruses jätkavad kasvamist ning inimesed otsivad üha enam alternatiivi kaugemalt.
- Valla elanike arv tuleb peamiselt eakamate inimeste, sisseerändajate või Eesti madalamat palka teenivate tööeliste inimeste arvelt. Elanike arv võiks tõusta seniselt 5432 inimeselt 6000–7000 inimeseni.
- Vallas on piisavalt võimalusi elamufondi arendamiseks.
- Majandusliku võimekuse vähenemine võib tuleneda eri kriiside mõjudest (globaalsed kriisid, majanduskriis), madalama sissetulekuga elanikkonna lisandumisest (maksutulud ei kata täiendavate teenuste osutamise kulusid) ja/või riigi regionaalpoliitilistest valikutest (omavalitsuste maksutulud vähenevad, surve täiendavate teenuste osutamiseks kasvab). Samuti tuleb omavalitsustel täiendavalt panustada riiklikult võetud eesmärkide täitmisel, sh rohepöörde eesmärgid.
- Välisrahastuse kaasamise võimalused on piiratud, vallas puudub võimekus rahastust taotleda või väheneb elatustaseme tõusu tõttu Eestisse tuleva välisrahastuse maht. Samuti peetakse välisrahastuse puhul prioriteetsemaks teisi Eesti piirkondi (nt Ida-Virumaa).

Arvestades ümbritseva keskkonna turbulentsust, majanduse väljavaateid ning üldisi regionaalpoliitilisi suundumusi, on käesoleva stsenaariumi rakendumine küllaltki realistlik. Käesolev stsenaarium tähendab omavalitsuse jaoks üha suurenevat survet pakkuda suuremas mahus avalikke teenuseid üha väiksemate eelarvevõimalustega. Selliste arengute realiseerumisel peab jätkuma surve riigile omavalitsuste rahastusmodelite muutmiseks. Samuti tuleks analüüsida võimalusi teiste omavalitsustega liitumiseks, et optimeerida avalike teenuste pakkumist.

STSENAARIUMIGA KAASNEVAD MÕJUD

- Elanikkonna kasv ei ole korralatsioonis valla tulubaasi kasvuga, suureneb surve avalike teenuste järele, millele vallas puudub vajalik kate. See tähendab tervikuna teenuste kvaliteedi langust. Inimesed saavad tulevikus loota vähem omavalitsuse pakutavatele teenustele ning peavad võtma senisest suurema osa kulutustest enda katta.
- Arvestada tuleb täiendava koormusega haridusele ja sotsiaalteenustele, varakult tuleb läbi mõelda lasteaia- ja koolikohtade kättesaadavuse tagamine, mis võib Tallinna lähimbruse valdade näitel osutada keeruliseks. Paljud noored lahkuvad Tallinna või teistesse keskustesse, valda tullakse ennekõike veetma pensionipõlve. See toob kaasa täiendava vajaduse sotsiaalhoolekande teenuste järele.
- Elanikkonna kasv omavalitsuse piires on ebaühtlane, ennekõike liiguvad inimesed valla põhjaossa, valla lõunaosas jääks elanike arvu muutus ka selles stsenaariumis väiksemaks või jätkuks seal endiselt kahanemine. See toob omakorda kaasa lõhede suurenemise valla eri piirkondade vahel.
- Selles stsenaariumis on võimalik, et tulevikus tuleb elanike arvu kasv ka sisseerändest. Ukraina sõjapõgenike kogemus näitab, et selle stsenaariumi korral tuleb pakkuda kohapeal koostöös riigiga lõimumist soodustavaid teenuseid, samuti põhjalikult läbi mõelda haridus- ja kultuurivaldkonna korraldus ning sotsiaalteenuste pakkumine.
- Uued inimesed aitavad ühelt poolt kaasa piirkondlike kogukondade elujõulisusele, samas muutuksid kogukonnad tervikuna anonüümsemaks. Kindlasti tuleks selle stsenaariumi puhul pingutada ühtse identiteeditunde tekitamisesse ja turvatunde suurendamisse, eriti juhul, kui tegemist on eri kultuuridest pärit inimeste lisandumisega.
- Suurenev inimeste hulk toob kaasa ka taristu kasutatavuse, sh liikluskoormuse kasvu. Tähelepanu tuleb pöörata liiklusturvalisusele, teede seisukorrale jm.
- Käesolev stsenaarium rakendub ka juhul, kui elanikkonna kasv tuleneb end valla elanikuks mitte registreerivate kõrgemapalgaliste inimeste lisandumisest. Arvestades omavalitsuste suurenevat konkurentsi on selline areng pigem tõenäoline. Elanikud ootavad sel juhul kohalikult omavalitsuselt esmaste teenuste (heakord, taristu, lasteaiaid, matkarajad jne) pakkumist, kuid viivad oma maksuraha kas Raplasse või Tallinna, kus neil on juurdepääs soovitud koolidele või tasuta ühistranspordile.

STSENAARIUM 3: "Kestlikult kahanev Kehtna"

Elanike arv kahaneb, kuid valla majanduslik võimekus kasvab.

STSENAARIUMI EELDUSED

- Valla elanike arv jätkab senist mõõdukat kahanemistrendi (või suudetakse säilitada ligikaudu tänane tase), kuid puudub otsene oht piirkondade hääbumiseks. Valla pingutused uute elanike ligimeelitamiseks, sh noorte perede kaasamiseks ei too kaasa olulist muutust elanikkonna koosseisu osas. Elanike arv võiks olla perioodil lõpul olla 5300–5600.
- Kaugtöövõimalused laienevad ning uued töövormid võimaldavad paindlikku elukorraldust. Vallas tegutsevad ettevõtted (sh üleriigilise tähtsusega klaasiklaster) on elujõulised, pakkudes tööd nii kohalikele kui leides kvalifitseeritud tööjõudu vajadusel mujalt. Palgatase ületab Eesti keskmist.
- Kiired ja mugavad transpordiühendused (sh Rail Baltica mõju) suuremate keskustega tagavad paindliku töö- ja elukorralduse.
- Vald pakub kaasaegset, turvalist, looduslähedast ja peresõbralikku elukeskkonda. Üheks võtmekohaks on kvaliteetse hariduse pakkumine vallas, et kooliealiste lastega peredel oleks motivatsiooni end valla elanikuks registreerimiseks.
- Noorte ja kõrgemapalgaliste elanike lisandumine tuleneb peamiselt juba vallas elavate, kui senini valda mitte sisse kirjutatud inimeste arvelt, mis omakorda tasakaalustab elanikkonna vananemisega kaasnevat survet sotsiaalhoolekande teenuste pakkumiseks.
- Vallal on tugev identiteet, seda nii valla üleselt kui ka üksikutes piirkondlikes kogukondades. Kogukondlik liikumine on aktiivne, inimesed võtavad osa oma kodukoha elu korraldamisest.
- Valla majanduslik võimekus kasvab nii otseselt läbi maksutulu suurenemise, st inimeste sissetulekud suurenevad ja elanikud soovivad senisest enam jätta maksutulu oma koduvalda, aga ka läbi valla võimekuse tuua investeringuteks lisaraha (riiklikud investeringud, Euroopa Liidu vahendid, eraraha) ning teenida tulu majandustegevusest. Välistatud pole tulubaasi suurendamine läbi kohalike maksude kehtestamise.

Võttes arvesse demograafilisi trende on see tõenäolistest stsenaariumidest eelistatuim. Ühest küljest ei tooks see kaasa olulisi muutusi rahvastiku koosseisus ja kogukondade ülesehituses, samaks võimaldab valla majandusliku võimekuse kasv pakkuda kvaliteetseid ja kodulähedasi avalikke teenuseid. Valla tehtavad otsused peavad võtma arvesse inimeste arvu muutusi piirkondades, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgu ajakohastamist, kuid väga suurt survet avalike teenuste kokku tõmbamiseks või asutuste sulgemiseks ei ole. Selles stsenaariumis väärtustatakse kogukondlikkust ja head elukeskkonda. Sellise tuleviku puhul puudub motivatsioon ühinemiseks mõne teise omavalitsusega, kui elanikkonna vähenemine jääb mõne protsendi piiridesse ning suudetakse vältida kogukondade tühjaks jooksmist.

STSENAARIUMIGA KAASNEVAD MÕJUD

- Maksutulude suurenemiseks stabiilse või mõõdukat väheneva rahvaarvu tingimustes peavad inimeste sissetulekud kasvama. See omakorda tähendab, et vallas peavad olema loodud igakülgsed tingimused hästi tasustatud töökohtade loomiseks (tööstuspargi arendamine, kiire internet, kvalifitseeritud tööjõud jm) ning võimalused kaugtööks teistes keskustes.
- Majandusliku võimekuse kasv eeldab ka tarku otsuseid avalike teenuste pakkumise korraldamisel. Vähenev elanikkond sunnib valda põhjalikult analüüsima ja vajadusel muutma teenuste korraldust ning asutuste võrgustikku, mis arvestaks maksimaalselt kasutajate arvu ja paiknemist. Ennekõike puudutab see valla kultuuri- ja haridusasutuste võrgustikku, aga ka sotsiaalteenuseid. Kuigi selles stsenaariumis saab vald oma põhiülesannete osutamisega hakkama, tuleb vallal leida võimalusi teenuste optimeerimiseks. See võib viia näiteks suurema koostööni teiste omavalitsustega teenuste osutamiseks või ka ühisametnike palkamiseks suurema piirkonna katmiseks.
- Lisaks asutuste võrgustiku koondamisele kaasneb vajadus vaadata üle juhtimismudel. Kui teenuste kasutajate arv langeb, siis tuleb vallal kaaluda, millised teenused ja mis ulatuses oleks mõistlik viia ühtse juhtimise alla. Samuti võib tulevikus olla keeruline leida kvalifitseeritud tööjõudu kõikide oluliste funktsioonide katmiseks.
- Tehnoloogiliste lahenduste kiire arenguga suureneb sihitud ja personaliseeritud teenuste (sh elukaare-teenuste) osakaal. Inimesed ei pea tulema mitte niivõrd teenusepakkuja juurde, vaid teenus viiakse inimesteni. Kus vajalik ja mõistlik, seal tuleks kaaluda teenuste delegerimist erasektorile.
- Kuna inimeste arv on langustrendis, siis muutub valla jaoks kriitiliselt tähtsaks vallas elavate, kuid valda mitte sisse kirjutatud elanike motiveerimine oma maksutulu jätmiseks kodukohta. Selleks tuleb paremini mõista inimeste valikute tagamaid (vajalik regulaarselt läbi viia elanikkonna uuringuid), sh lastele parema hariduse võimaldamine (eriti HEV lastele).
- Antud stsenaariumi puhul ei toimuks elanikkonna vähenemine kogu valla territooriumil võrdset. On teatud piirkonnad (valla põhjaosas), kus elanike arv võib näidata hoopis tõusutrendi, ning teistes piirkondades (lõuna osas) võib vähenemine olla oluliselt järsem. See toob omakorda kaasa suuremad piirkondlikud lõhed.

STSENAARIUM 4: "Vaene pruut"

Elanike arv kahaneb ja samuti väheneb valla majanduslik võimekus.

STSENAARIUMI EELDUSED

- Elanike arv jätkab kahanemist vaatamata valla pingutustele inimeste juurde meelitamiseks ja võimaluste loomiseks. Elanike arv võib selles stsenaariumis väheneda 5432 inimeselt 4500-5000 inimeseni.
- Vallas tegutsevad ettevõtted ei suuda pakkuda üleriigilises võrdluses konkurentsivõimelist töötasu (lõhe valla keskmise töötasu ja maakondliku ning riikliku keskmisega kasvab), ettevõtluse arengut pärsib olulisel määral kvalifitseeritud tööjõu vähesus.
- Transpordihüvendid tagavad peamised ühendid suuremate keskustega, kuid Rail Baltica mõju kohalikule elu- ja majanduskeskkonnale pole veel avaldunud (raudteetrassi valmimine venib) või on selle mõju jäänud tagasihoidlikuks.
- Lisaks valla elanike arvu langusele elanikkond ka vananeb, mistõttu suureneb oluliselt surve sotsiaalhoolekande-teenuste pakumiseks.
- Vallal on üha raskem hoida üleval asutuste võrgustikku, teenuste kasutajate arvu vähenemise tingimustes ja kulude kokkuhoidmiseks kaalutakse avalike teenuste koondamist, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgustiku kokku tõmbamist.
- Maksutulude kasvu pidurdavad jätkuvad globaalsed ja üleriigilised kriisid, majanduskriisi pikaajalised mõjud, kinnisvaraturu ebastabiilsus, kõrge inflatsioon ja kõrgena püsivad intressimäärad. Noortel peredel on äärmiselt keeruline saada laenu kodu rajamiseks maapiirkondadesse.
- Vallal puudub võimekus täiendada finantseerimise kaasamiseks vajalike investeeringute elluviimiseks, sh välisrahastuse kaasamiseks. Kehtna vald ei kuulu riiklike prioriteetide hulka, kuna sellele ei laiene õiglaste ülemineku toetused, samuti on riiklikud kompensatsioonimehhanismid suunatud pigem perifeersemalele ja veelgi vaesemalele omavalitsustele. Omavalitsuse laenukoormus on maksimaalselt ära kasutatud.

Selleks, et valda ei tabaks vaikne hääbumine, mis viib vältimatult rikkamate kosilaste otsinguni, tuleb langetada täna tarku ja tulevikku vaatavaid otsuseid. Samas mõjutab inimeste liikumist ning omavalitsuste majanduslikku võimekust suurel määral ka laiem kontekst (globaalsed ja üleriigilised kriisid, regionaalpoliitilised valikud ja riigi rahanduslik seis). Vaatamata sellele, kas Kehtna vald jätkab tulevikus iseseisva omavalitsusena või mõne muu omavalitsuse koosseisus, on kõige olulisem pakkuda inimestele täisväärtuslikuks eluks sobilikku keskkonda ja vajalikke teenuseid.

STSENAARIUMIGA KAASNEVAD MÕJUD

- Vallal on üha raskem hoida üleval oma asutuste võrgustikku, teenuste kasutajate arvu vähenemise tingimustes ja kulude kokkuhoidmiseks kaalutakse avalike teenuste koondamist, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgustiku kokku tõmbamist. Tervikuna avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus halveneb.
- Selle stsenaariumi korral on lihtne sattuda allakäiguspiraali, kus vallajuhtidel puudub julgus teha rasked, kuid vajalikke otsuseid, mistõttu probleemid süvenevad. Raskeid otsuseid lükatakse võimalusel kaugemasse tulevikku.
- Vald ei suuda piisavalt konkureerida suuremate keskuste pakutavate hüvedega, mis motiveeriks inimest oma maksutulu suunamiseks kodukohta.
- Stsenaariumi realiseerumisel suurenevad piirkondlikud lõhed valla sees, kuna inimeste arvu vähenemine ning sellest tulenevalt teenuste koondamine tabab eri valla osasid erinevalt. Kõige enam on löögi all valla lõunaosa.
- Kuna avalike teenuste osutamine vajalikus mahus ja kvaliteedis osutub vallale pikas perspektiivis üle jõu käivaks ning valla elanike arv võib väheneda alla 5000, muutub poliitiliste arutelude peamiseks küsimuseks vajadus liituda mõne teise omavalitsusega. Stsenaariumi täismahus realiseerumisel on omavalitsuste liitumine kõige tõenäolisem variant, kusjuures liitumine võib toimuda kahepoolselt (nt Rapla vallaga) või kaasates mitut omavalitsust. Võimalikud liitumisotsused sõltuvad ka riigi laiemast poliitikast ja meetmetest haldusreformi elluviimise jätkamiseks.
- Kuigi võimalik liitumine teis(t)e omavalitsus(t)ega võib pakkuda mitmeid lahendusi või leevendusi valla ees seisvatele probleemidele, toob see omakorda kaasa rida väljakutseid, mida selle stsenaariumi puhul tuleb arvestada, sh mõju valla ja selle piirkondlike kogukondade identiteedile, tekkiva omavalitsuse sisemistele regionaalsetele probleemidele. Kaasneb valla juhtimistasandi kaugenemine kodanikest, eriarvamustega kaasnev usalduse vähenemine jms.

ARENGUKAVA RAKENDAMINE

Kehtna valla arengukava aastani 2035 kehtestab Kehtna Vallavolikogu ja selle elluviimist korraldab Kehtna Vallavalitsus koostöös hallatavate asutuste, kogukondade ja partneritega.

Valla pikaajalise arengukava alusel koostatakse kolmeaastaste perioodide lõikes detailsem tegevuskava ja valla eelarvestrateegia, mis kinnitatakse vallavolikogu poolt. Tegevuskava ja eelarvestrateegiat ajakohastatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kolme aasta jooksul samas rütmis arengukava seiretega ja vajalike uuendamistega. Samuti võib vald alatatada temaatiliste strateegiadokumentide koostamise, et seada detailsemaid eesmärgi ja leppida kokku arendustegevustes konkreetsetes valdkondades (nt haridusvaldkond, turismivaldkond jm).

Valla pikaajaline arengukava on elav dokument. Vallavalitsuse ülesandeks on regulaarselt korraldada arengukava elluviimise seiret, kogudes selleks infot, viies läbi küsitlusi ja uuringuid ning analüüsides mõjusid. Põhjalikum seirearuanne arengukavas toodud eesmärkide elluviimise osas koostatakse kord kolme aasta jooksul. Seirearuanne on sisendiks arengukava ajakohastamiseks.

Vähemalt kord aastas korraldatakse avalikkuse ja piirkondlike kogukondade esindajate kaasamiseks laiapõhjalised strateegiaarutelud, mille käigus arutatakse arengukava muutmise või täiendamise vajadust, hinnatakse hetkeolukorda ning töötatakse välja uusi lahendusi.

Arengukava ajakohastatakse vastavalt vajadusele, arvestades nii seirearuandest tulenevaid ettepanekuid kui ka strateegiaarutelude tulemusi, kuid mitte harvem kui kord kolme aasta jooksul. Alljärgnevalt on toodud valla arengudokumentide ajakohastamise ajakava.

AASTA	ARENGUKAVA 2035 UUENDAMINE	TEGEVUSKAVA JA EELARVESTRAATEGIA 3 A	ARENGUKAVA SEIREARUANNE	AVALIKUD ARUTELUD
2023	Kinnitamine	Kinnitatud		
2024		Vajadusel uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2025		Vajadusel uuendamine	Koostamine	Strateegiapäev ja arutelud
2026	Uuendamine	Uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2027		Vajadusel uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2028		Vajadusel uuendamine	Koostamine	Strateegiapäev ja arutelud
2029	Uuendamine	Uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2030		Vajadusel uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2031		Vajadusel uuendamine	Koostamine	Strateegiapäev ja arutelud
2032	Uuendamine	Uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2033		Vajadusel uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud
2034		Vajadusel uuendamine	Koostamine	Strateegiapäev ja arutelud
2035	Uuendamine	Uuendamine		Strateegiapäev ja arutelud

LISA 1: PAIKKONDLIKUD ARENGUTEKAARDID

KOOND

Kehtna valla pikaajalise arengukava aastani 2035 on koostatud kogukondliku kaasamise põhimõttel. Arengukava osana koostati lisaks omavalitsuse üldvaatele eraldi arenguteekaadid seitsmele suuremale piirkondlikule kogukonnale ehk paikkonnale: Eidapere-Lokuta paikkond, Ingliste, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle.

Valla kestliku ja tasakaalustatud arengu seisukohast mängivad elujõulised ja aktiivsed paikkonnad võtmerolli. Kehtna vald tervikuna on täpselt nii tugev, kui tugevad on tema paikkonnad. Samuti annavad paikkonnad olulise panuse valla visiooni ja eesmärkide elluviimisele, sh toetada kvaliteetset elukeskkonda ning luua tingimused elanikkonna kasvuks.

Kehtna vald on mitme keskusega omavalitsus, kus elanikkond ei ole koondunud ühte valla keskusesse. Valla keskus ehk Kehtna alevikus elab 2023. a seisuga 20% elanikest (võrdluseks Rapla vallas on vastav näitaja 38%). Suurima elanike arvuga Kehtna valla asula on Järvakandi.

Vaatama valla väiksusele on paikkondade vahel erisused. See puudutab ennekõike valla põhja osa (Ingliste, Kaerepere, Keava ja Kehtna) ja lõuna osa (Järvakandi, Eidapere-Lokuta paikkond) kogukondi. Kui põhja poole jäävad paikkonnad on tihedamalt seotud Rapla linnaga, siis Järvakandi ja Eidapere jäävad keskuselt kaugemale. Samuti ei ole kõikides paikkondades kohalikke inimesi koondavad organisatsioonid ühtemoodi aktiivsed. Kui väiksemates paikkondades on külaliikumine väga aktiivne, siis suuremates (nt Kehtnas) ei ole inimeste kogukondlik läbikäimine ja organiseeritud ühistöö enam sedavõrd aktiivne kui varem.

Kehtna valla üldplaneeringu kohaselt on Kehtna alevik valla haridus- ja halduskeskusena ning toimiva tööstus- ja põllumajandussektoriga kohalik keskus. Järvakandi alev on paikkondliku keskusena Eesti klaasipealinn, tööstus- ja logistikakeskus tulevasel Rail Baltica trassil. Kaerepere, Keava, Lelle, Eidapere, Lokuta ja Ingliste on lähikeskused ning paikkondlikud keskused, mis pakuvad töökohti ja teenuseid.

OLULISEMAD ARENGUPÕHIMÕTTED

- Valla arendamisel, sh investeringute kavandamisel ning avalike teenuste kujundamisel tuleb maksimaalselt lähtuda piirkondlike kogukondade toetamisest. Avalike teenuste ümberkorraldamisel (sh juhtimismudeli muutused, teenuste koondamine, kooli- ja kultuuriuasutuste võrgu ajakohastamisel) tuleb analüüsida nende **muudatuste mõju paikkondadele** ning pakkuda välja lahendused, mis tagavad soodsad elutingimused valla eri paikades.
- Valla eesmärk on tagada **tasakaalustatud areng** kogu omavalitsuse territooriumil. Oluline on vältida paikkondlike lõhede süvenemist. Eri paikkonnad panustavad valla arengusse erineval moel (nt Järvakandi toimib ettevõtlus- ja tööstuspiirkonnana, aga uute elanike lisandumine toimub arengustsenaariume hinnates pigem Rapla piirnevatesse kogukondadesse).
- Vald saab omalt poolt igakülgset **toetada ja võimestada** kogukondade tegevust. Selleks tuleb tagada aktiivsete kogukonna eestvedajate sisukas ja laiapõhjaline kaasamine otsustusprotsessidesse võimalikult varajases faasis (sh läbi kaasava eelarve mahtude ja võimaluste suurendamise), tõhustada mõlemapoolset infoliikumist, märgata ja tunnustada sageda inimesi ning kogukonna organisatsioone.
- Valla sisemine ja välja poole suunatud **kommunikatsioonitegevus** võiks senisest selgemini esile tuua paikkondi ning nende unikaalsust. Vallasiseselt saab toetada kogukondade vahelist koostööd (sh ühisprojektid ja sündmused), jagada infot valla kodulehel ja sotsiaalsemeediakanalites ning pöörata rotatsiooni korras tähelepanu eri paikkondade inimestele ja tegevustele (nt jätkata traditsiooniga, kus teatud perioodil võetakse fookusesse mõni valla paikkond). Valda külastavatele turistidele koostatud materjalid saaks senisest paremini kasutada paikkondade eriomadust, sh luues kultuuri-, spordi- ja loodus- ja toiduturismi edendamisele suunatud paikkondlikke marsruute koos digitaalsete audiogiidide ja mänguliste lahendustega.

EIDAPERE-LOKUTA PAIKKOND

ÜLDANDMED

Eidapere-Lokuta paikkonna moodustavad Eidapere alevik ning Ellamaa, Haakla, Kenni, Koogiste, Kõrbja, Lokuta, Mukri, Reonda ja Saarepõllu külad. 01.01.2023 seisuga elas Eidapere-Lokuta paikkonnas 487 inimest. Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 35 inimese võrra. Vähenemine on toimunud peamiselt Eidaperes, Lokutas ja Reondas, teistes külates on elanike arv püsitud stabiilsena või isegi kasvanud (eriti Saarepõllu külas).

UNIKAALSUS

- Metsad, sood, rabad - kaunis ja puutumatu loodus.
- Mukri raba ja loodusrada.
- Ajalooline klaasitööstuse sünnikoht.
- Kassivõllimägi kui Põrgupõhja retke lõpp-punkt.
- Toimiv põllumajandus ja puidutööstus.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Illus loodus ja puhas keskkond.
- Toimivad bussiühendused.
- Kohapeal on olemas kool ja lasteaed ning huviringid.
- Tegutsevad kultuurikeskus ja raamatukogu.
- Edendatakse põllumajandust, paikkonnas on hästi haritud põllud.
- Ühiste eesmärkide või murede korral hoiab kogukond ühte.
- Turvalisust aitavad tagada Lokuta priitahtlikud päästjad, lähedal asub ka Järvakandi päästekomando.
- Paikkonna üldine heakord on heal tasemel, korrastatud Aleti puhkeala.
- Looduslähedane, turvaline ja lastesõbralik paikkond.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK) ei kata kogu paikkonda.
- Paikkonnas asuvad teed on kohati kehvast seisust.
- Hoonestus vananeb ja laguneb.
- Paikkonna elanike arv on aastatega vähenenud ning elanikkond vananeb.
- Ääremaastumise risk püsib endiselt, valla eri osad arenevad ebaühtlaselt, paikkonda ei tule piisavalt investeringuid.
- Mitmed olulised teenused pole kohapeal kättesaadavad (nt arstiabi, kohalik kauplus).
- Eidapere kool vajab investeringuid (sh katus, kütte- ja ventilatsioonisüsteem, spordiväljak).
- Kogukond on kohati liiga passiivne.
- Noortel pole piisavalt atraktiivseid ajaveetmisvõimalusi (nt skatepark, noortekeskus).

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Eesmärk on luua eeldused (elamumajandus, töökohad, avalikud teenused, noortele peredele suunatud toetused jm) kohaliku kogukonna kasvamiseks. Elanike arv võiks järgneva 10–15 aasta jooksul kasvada ligikaudu 250–300 inimese võrra, mis omakorda loob eeldused kohalike teenuste säilitamiseks ja arendamiseks.
- Paikkonna arendamiseks on vajalik suunata kogukonda täiendavaid investeringuid. Jätkata tuleb halvas seisukorras taristu (sh hoonestus, avalik ruum ja haljastus) ajakohastamisega.
- Kvaliteetne elukeskkond eeldab kogu paikkonda katvat ÜVK-d, kasutajasõbralikke ja integreeritud ühistranspordilahendusi (bussi- ja rongiühendused), kvaliteetseid ja turvalisi teid (Eidapere-Järvakandi rabatee ja Lokuta-Koogiste tee on viidud mustkatte alla), sh kergliiklusteede võrgustiku laiendamist (sh Lokuta, Aleti ja Vändra suunal). Paikkonnas on kauplus või kauplus-kohvik ning pakiautomaat.

- Uute elanike ligimeelitamiseks ning paikkonna kestlikuks arengust on vaja soodustada uute töökohtade loomist ning kaugtöövõimalusi. Eidapere-Lokuta paikkond peaks olema atraktiivne uuendusmeelse ettevõtluse arendamiseks. Selleks tuleb panustada kiire interneti kättesaadavuse laiendamisse. Paikkonna ettevõtlus on keskkonnasäästlik, arendatakse roheenergia tootmise võimalusi.
- Lastega perede paikkonnas hoidmiseks ja juurde toomiseks tuleks tagada tasemel alus- ja üldhariduse võimalused võimalikult kodu lähedal. Eidapere kool peaks tegutsema tänapäevastes tingimustes.
- Paikkond paistab silma tervislike eluviiside ja looduslähedusega. Juurde on tulnud liikumis- ja sportimisvõimalusi, kooli juures on korralik spordiväljak.
- Paikkonnas elavatele eakatele ning erivajadustega inimestele on tagatud sotsiaalhoolekande teenuste osutamine, mh on paikkonna elanikel ligipääs eakatekodu teenustele. Samuti on paikkonna elanikele kättesaadavad esmatasandi tervishoiuteenused.
- Kohalik kultuuri- ja seltsielu on aktiivne. Kohalike kultuurikandjatena tegutsevad nii kultuurikeskus kui ka raamatukogu, lisaks on paikkonnas aktiivsed kogukonna eestvedajad ning vabatahtlikud, kes panustavad oma kodukoha arengusse. Paikkonda on loodud uus kogukonnaplats ühistegevuste läbiviimiseks.
- Paikkond on laiemalt tuntud kui loodus-, kultuuri- ja sporditurismi sihtkoht. Möisahooned on taas ellu äratatud. Senisest rohkem osatakse ära kasutada Mukri raba unikaalsust. Kassivõllimäe on renditud karavanipargiks.

INGLISTE PAIKKOND

ÜLDANDMED

Ingliste paikkonna moodustavad Ingliste, Lau, Pae (sh Saidapere) külad. 01.01.2023 seisuga elas Ingliste paikkonnas 321 inimest. Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 44 inimese võrra. Vähenemine on toimunud Ingliste ja Lau külades, Pae külas on elanike arv püsinud stabiilsena.

UNIKAALSUS

- Illus ja mitmekülgne looduskeskkond.
- Ingliste mõis ja mõisapark koos kaarsillaga Keila jõe ääres.
- Tori hobuse päeva ja verivorstifestivali toimumiskoht.
- Paikkonnas elujõuline rallispori arendamine, lumerajasõidud jm.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Soodne geograafiline asukoht erinevate keskuste suhtes.
- Arenev kogukond, arvestataval hulgal noori peresid.
- Kohapeal on ettevõtteid ja töökohti.
- Kokkuhoidev ja turvaline kogukond, aktiivsed külavanemad.
- Ingliste haridus- ja kultuurikeskuse ning raamatukogu tegevus.
- Aktiivne kogukonnaliikumine koos seda vedava MTÜga.
- Mitmekülgsed sportimis- ja liikumisvõimalused looduses.
- Arenev ühistranspordisüsteem, paranenud bussiühendused.
- Ingliste mõisa arendustegevused, hea koostöö mõisa omaniku ja kogukonna vahel.
- Heal tasemel lasteaed, kuhu jagub piisaval hulgal lapsi.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Heakorraüritustel on vähe osalejaid, kortermajade elanikke pole suudetud piisavalt aktiivselt kaasata.
- Lasteaed vajab investeringuid (ennekõike soojustus)
- Kabelimägi asub justkui eikellegimaal ja on seetõttu välja arendamata.
- Liiklusohutus vajab suuremat tähelepanu, sh bussi liiklemist Inglistes vajab ohutumat korraldust.
- Tänavate valgustus ei toimi soovitud määral.
- Rohkem tuleb panustada avaliku ruumi ligipääsetavuse suurendamisse, nt lastevankritega liiklemine on mitmes kohas keeruline.
- Jäätmekorraldus vajab põhjalikumat arendamist, mh tuleks küladesse paigutada pakendiprügikastid, samuti lahendada ohtlike jäätmete põletamise probleem.
- Asulas on probleeme ebameeldivate lõhnadega.

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Elanike arv on tõusutrendis, paikkonda tulevad uued elanikud, sh lastega pered. Selleks tuleb luua soodsad tingimused elamumajanduse arendamise kaudu (mh kortermajade renoveerimine), et uutel elanikel oleks võimalik soetada kinnisvara.
- Kogukond on aktiivne ja ühte hoidev, toimub rohkelt sündmusi, millest inimesed ka innukalt osa võtavad. Külatajate tarvis on paikkonnas välja pandud infokaardid.
- Paikkonnas on loodud tingimused kaasaegse elukeskkonna toimimiseks, sh terviklikult välja arendatud ÜVK, kauplus, pakiautomaat, elektriautode laadimispunkt, asulavalgustus jm.
- Paikkonnas on inimestele pakkuda töökohti ning kaugtöölahendusi, tagatud on kiire internetiühendus. Kohalik ettevõtte on mitmekülgne ja uuendusmeelne.

-
- Rajatud on kergliiklustee Rapla-Ingliste-Juuru.
 - Pargi arendamise tulemusena on olemas valgustatud pargirajad, korrastatud jõeäärne, sportimisalad ja mänguväljakud, lastele mõeldud seiklusrada ja muud vabas õhus viibimist ja liikumist toetavad tingimused. Samuti on loodud turvalised tingimused jõeäärsel suplusalal.
 - Paikkonnas on võimalik pakkuda lastele kodulähedast haridust, sh lasteaed ning võimalusel algkool. Sportimisvõimaluste laiendamiseks on korrastatud staadion.
 - Loodud on eeldused elanikkonnakaitse võimekuseks, sh varjumispunktid ja inimeste teadlikkuse tõstmine kriisides toimimiseks.

JÄRVAKANDI PAIKKOND

ÜLDANDMED

Järvakandi paikkonna moodustavad Järvakandi alev ning Ahekõnnu, Nõlva ja Selja külad. 01.01.2023 seisuga elas Järvakandi paikkonnas 1217 inimest. Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 80 inimese võrra. Vähenemine on toimunud peamiselt Järvakandi alevis, seda ümbritsevates külates on elanike arv püsinud stabiilsena või isegi kasvanud (nii Nõlva kui ka Selja külas).

UNIKAALSUS

- Eesti klaasipealinn, kaetud nii pärandi osa (Järvakandi Klaasimuseum) kui ka toimiv kaasaegne klaasitööstus (arenev tööstusala).
- Spordi- ja liikumisharrastuse traditsioonid ning võimalused (sh vibusport, maraton).
- Turismisektori seisukohast toimib toitlustusteenuse pakkumine.
- Unikaalne ja funktsionaalne Järvakandi Kultuurihall.
- Mitmekülgne looduskeskond koos terviseradade ja Nõlvasoo rabaga.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Turvaline ja looduslähedane elukeskkond.
- Kompaktne elu- ja töökeskkond, igale poole jõuab 10 minutiga.
- Spordivõistlused (igamehe maraton, maastikumaraton, heidete päev, kettagolf, vibusport).
- Eluks vajalikud kaubad ja teenused on kohapeal olemas (apteek, raamatukogu, saun, perearst, juuksur, jooga treeningud, lasteaed, kool, huviharidus, toitlustus jm)
- Järvakandi Kultuurihall ja klaasimuseum.
- Päevakeskus eakatele ja noortekeskus.
- Looduskeskond - metsad ja rabad, terviserajad.
- Suure potentsiaaliga ettevõtluskeskkond, pidevas arendamises olev tööstuspark ja tulevane klaasiklaster.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Sünnimus on väike, noored lahkuvad ning elanike arv on aastatega tuntavalt vähenenud. Samuti tuleks senisest paremini suuta lõimida eri generatsioone (vanemaid ja nooremaid).
- Kvaliteetse avaliku ruumi arendamine, sh teede ja parkide olukord vajab senisest rohkem tähelepanu.
- Kaasaegsed spordivõimalused (sporditaristu) paikkonnas on amortiseerunud.
- Elamumajandus puudulik, pole suudetud piisavalt paikkonna potentsiaali (sh muuseumi tegevust) ära kasutada.
- Kogukond ei ole väga aktiivne ega ühtehoidev, kooskäimine võiks oluliselt tugevam olla. Kuna paljud inimesed töötavad mujal, siis ei ole neil aega kohalikust kultuuri- või seltsielust osa võtta.
- Pandeemia tagajärjel jäid paljud koju ja ei taha enam väljas käia. Samuti ei jõua info sündmuste kohta kõikide inimesteni.
- Kaasamine võiks suurem olla, et tekiks rohkem "meie" tunnet ja inimesed oleksid märgatud ning väärtustatud.

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Järvakandi on arenev paikkond, kus elanikkonna kahanemine on asendunud kasvuga (ideaalis 1500 inimest) ning paikkond meelitab ligi ka nooremaid inimesi. Selleks tuleb ennekõike luua eeldused elamumajanduse arendamiseks ja võimaluste laiendamiseks.
- Panustatakse kaasaegse elukeskkonna ja sellega seotud teenuste arendamisse, sh ÜVK (joogivee kvaliteet), heakord (parkide ja haljasalade korrashoid), lagunevate hoonete korrastamine või lammutamine, soojamajandus, kodulähedaste teenuste pakkumisse (esmatasandi tervishoid, kaubandus jm). Miljöö korrastamise eesmärk on tagada, et Järvakandi ei oleks esmajärjekorras mitte tööstuspiirkond, vaid väärtuslik elukeskkond.

- Teedevõrgu arendamine ja korrastamine, sh sõiduteed ja kõnniteed, kergliiklusteede laiendamine, liiklusohutuse tagamine. Valmidus Järvakandi raudteejaama tulekuks.
- Järvakandis on aktiivne kohalik kogukond, kellel on kaasaegne kogukonnamaja ning kes korraldab mitmeid kogukonnale suunatud sündmusi. Keskväljaku väljaarendamise tulemusena tekib paikkonda atraktiivne kooskäämise koht nii kohalikele kui inimestele kaugemalt.
- Järvakandi Kool pakub heal tasemel kodulähedast haridust kaasaegsetes tingimustes. Elanikkonna kasvades tasub tulevikus kaaluda ka kooli gümnaasiumiosa taastamist.
- Paikkonna ettevõtluspotentsiaali igakülgne rakendamine, hästi tasustatud töökohtade loomine innovaatiliste ettevõtete poolt, sh tööstuspargi väljaarendamine, ringmajandusega seotud võimaluste kasutamine, taastuvenergia lahenduste laiendamine.
- Järvakandi klaasiklastri käivitamine ja tervikliku väärtuspakkumise väljatöötamine, mis panustab nii kultuuriellu, ettevõtlusesse kui ka turismi.
- Rail Baltica arendamisega seotud võimalused (lähema 10 aasta perspektiivis on Rail Balticu reisiterminal ja kaubajaam) on rakendatud paikkonna arengu hüvanguks. See võimaldab toetada kohalikku ettevõtlust, turismi ning kaugtöövõimalusi.
- Paikkonna kultuurielu on mitmekülgne ja uuenduslik. Järvakandi Klaasimuuseum on kaasaegsetes tingimustes tegutsev atraktiivne külastuskeskus, mis meelitab külastajaid kõikjalt Eestist. Arendatakse Kultuurihalli ja raamatukogu tegevust (sh kultuurihalli kõrval asuva endise basseini korrastamine ja uue kasutusotstarbe leidmine). Paikkonnas toimuvad üleriigilise ulatusega kultuurisündmused, mis tõstavad teadlikkust Järvakandist.
- Järvakandis on head võimalused spordi- ja liikumisharrastusega tegelemiseks, välja on arendatud kaasaegne spordiväljakute süsteem, terviseradel on teenindushoone.
- Paikkonnas on kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaalhoolekande teenused, sh uus hooldekodu ja eakate sotsiaalmaja.

KAEREPERE PAIKKOND

ÜLDANDMED

Kaerepere paikkonna moodustavad Kaerepere alevik ning Hertu, Kaerepere, Kumma, Pörsaku (osaliselt), Saksa (osaliselt), Saunaküla ja Valtu-Nurme külad. 01.01.2023 seisuga elas Kaerepere paikkonnas 848 inimest (osaliselt paikkonda kuuluvate Pörsaku ja Saksa puhul on sisse arvatud kogu külade elanikkond). Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 37 inimese võrra. Vähenemine on toimunud Kaerepere alevikus ja Kumma ning Hertu külades, teistes külades on elanike arv püsinud stabiilsena või isegi kasvanud (enim Kaerepere ja Saunaküla külades).

UNIKAALSUS

- Tugev kogukond ja kogukonna tunnetus.
- Kompaktne asum, kus asutused on lähestikku ja teevad omavahel koostööd.
- Rikas kultuurielu (harrastusteater, kandlekoda, ooperikino).
- Spordihoone koos ujulaga.
- Valtu kolhoosi pärand (sh Valtu vein).

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Väga hea laste kasvatamise keskkond, kogukond on nooruslik.
- Aktiivne ja tugev kogukond, tegus kogukonnaelu korraldab MTU ning tugev eakate ühendus.
- Pikaajalised traditsioonid kultuuris ja spordis, inimesed osalevad aktiivselt kultuuri- ja sporditegevuses.
- Hea geograafiline asukoht, ühendused lähedal asuva keskusega on head.
- Tegutsevad lasteaed, põhikool, huviringid, spordihoone koos ujulaga, kauplus, raamatukogu ja seda kõik kodule lähedal. Kodulähedane võimalus saada head haridust, samuti on hoogustunud noortetoe tegevus.
- Paikkonnas on piisavalt töökohti, samas ei ole paikkonnas tööstust, seega on tegemist looduslähedase ja rahuliku paikkonnaga.
- Elukeskkond on pidevalt arenev ja turvaline, paikkonnas arendatakse kinnisvara, samas on ka vanad hooned kasutuses ja korras.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Kogukond võiks olla veelgi aktiivsem ühisüritustel ja talgupäevadel osalemisel ning oma hääle ning ühiste eesmärkide kuuldavaks tegemisel.
- Valtu Põhikooli juurdeehituse puudumine pidurdab nii koolielu arendamist kui ka kogukonnategevuste ning kultuurielu edendamist.
- Valtu spordimaja vajab laiendamist ja Valtu Põhikooli staadion/spordiväljak vajab renoveerimist. Paikkonnas on puudu ka väljõusaal, samuti tuntakse talvel puudust suusaradadest.
- Alevikus pole piisavalt pinke ja prügikaste, haljastus vajab senisest suuremat hooldamist.
- Vabas õhus esinemisteks pole piisavalt häid võimalusi.
- Kergliiklustee peaks olema senisest pikem ja ulatuma kuni spordimajani. Osa olulisi teid vajavad mustkattede alla viimist.
- Elanikkonnakaitsevõimekus kriiside puhul vajab arendamist, sh varjendid.
- Estonia paisjärv vajab puhastamist ning sealne puhkeala vajab korrastamist.
- Valtu nimi asutustel tekitab külalistes ja uutes elanikes segadust.
- Kaerepere ajalugu on raamatuna välja andmata.
- Lastega perede juurde tulekuks on tingimused piiratud. Puudus on lasteaiakohtadest, aga lähiaastatel ka koolikohtadest, teed pole väga mugavad käruga liikumisega, lastele pole alati tagatud turvaline koolitee.
- Kogukonnas on puudu mitteformaalsetest kooskäimiskohtadest, nt kohvik või nn kogukonna kõrts.
- Jäätmekorraldus vajab kaasajastamist, prügi sorteerimine on komplitseeritud.
- Ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK) ei kata kogu paikkonda.

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Kaerepere on kasvav ja arenev paikkond, kus elab vähemalt 1000 inimest. Selleks tuleb soodustada elamumajandust ning lahendada lasteaia- ja koolikohtade puudus. Samuti tuleb panustada kaasaegse elukeskkonna arendamisse, ÜVK arendamisse, puhta joogivee tagamisse kõikidele elanikele, samuti tingimused töökohti loovate ettevõtete arenguks ja kaugtöövõimaluste kasutamiseks, sh kiire internetiühenduse tagamisega.
- Kasvanud on kogukonna aktiivsus ja osavõtt ühistest tegemistest, suurenenud on põlvkondadevaheline sidusus.
- Kogukonna ja valla suhtlus on tegus, regulaarselt kaardistatakse kogukonnaliikmete ootusi ning mõõdetakse elanike rahulolu. Tihenenud on kogukonna ja vallaasutuste koostöö.
- Valminud on Valtu Põhikooli juurdeehitus, mis lahendab ühtlasi paikkonna raamatukogu kaasaegsete ruumide vajaduse. Kaerepere noortetuba on juurdeehituses saanud uued ruumid, mis annab värske hingamise ka kogu noortele suunatud tegevustele.
- Valtu lasteaia Pesapuu ning Valtu Põhikoolis antav haridus ja huvitegevus on kvaliteetne ja mitmekülgne, inimesed eelistavad kodulähedast lasteaeda ja kooli keskustes asuvatele haridusasutustele. Kooli ja lasteaia keskkond ning õppetegevus on kaasaegsed. Välja on arendatud õuesõppe klassid nii kooli kui ka lasteaeda.
- Kogukonna identiteedi tugevdamisel on oluline roll kultuuril. Eesmärgiks on traditsiooniliste sündmuste hoidmine ja arendamine, seltsimaja ja raamatukogu tegevuse jätkamine. Toimub kodulooga tegelemise edendamine ning paikkonna pärandi laiem tutvustamine.
- Kaereperel on olemas omanäoline maamärk, mis tekitab paikkonna vastu huvi ja uudishimu ning kasvatab laiemat tuntuust. Samuti on paikkonnas mõni omanäolise temaatikaga festival, mille mõju ja tuntus ületab omavalitsuse piire.
- Paikkonnas on kaasaegsed ja mitmekülgsed sportimis- ja liikumisvõimalused, sh on renoveeritud Valtu Spordimaja (koos majutusvõimaluste ja veekeskusega), rajatud on väljõusaal ja kooli staadion on kaasajastatud. Regulaarselt toimuvad liikumisüritused ja spordivõistlused, edendatakse hoovisporti ja muud, mis toetab laste õues viibimist. Estonia puhkeala on korrastatud ning teed on muudetud jalakäija- ning ratturisõbralikuks. Vanasse poodi on rajatud võistlusstandarditele vastav mudelautode võistlusrada.
- Välja on kujundatud vabas õhus asuv kogukonna kohtumispaik koos varjualuse, pinkide, valgustuse, haljastuse ja laululavaga (tänapäevase lökkekoha edasiarendusena). Kaerepere keskel on kaasaegne mänguväljak, rajatud on seiklusrada väiksematele ja suurematele.
- Kaerepere on vaatamata kasvavale kogukonnale endiselt roheline, rahulik ja turvaline paikkond. Selleks tuleb panustada heakorda ja tänavalgustusse, naabrivalvesse, liiklusohutusse (turvalised ja tolmuvabad teed) ning sotsiaalteenuste kättesaadavusse. Laieneva elanikkonna tingimustes tuleb tagada piisav arv lasteaiakohti.
- Transpordiühenduste arendamisel tuleb lähtuda elanike ootustest ja vajadustest, pakkudes paindlikke ja vajaduspõhiseid lahendusi. Kergliiklusteede (Rapla ühendus, kergliiklustee pikendus) ja ringkergliiklustee võrgustiku arendamine koos valgustuse ja pinkidega.
- Eakatele inimestele on loodud päevakeskus, mis toetab omavahelist suhtlemist ja inimeste aktiivsena hoidmist.

KEAVA PAIKKOND

ÜLDANDMED

Keava paikkonna moodustavad Keava alevik ning Koogimäe, Linnaaluste, Põrsaku (osaliselt) ja Saksa (osaliselt) külad. 01.01.2023 seisuga elas Keava paikkonnas 545 inimest (osaliselt paikkonda kuuluvate Põrsaku ja Saksa puhul on sisse arvatud kogu külade elanikkond). Võrreldes 2015. a on elanike arv suurenenud 13 inimese võrra, olles nii ainus kasvava elanikkonnaga paikkond vallas. Suurenemine on toimunud Keava alevikus ja Saksa külas, teistes külates on elanike arv püsinud suhteliselt stabiilsena.

UNIKAALSUS

- Keava linnamägi koos kultuseplatsiga.
- Keava mägede terviserajad.
- Euroopa tasemel tõuaretusjaam.
- Keava mõisa varemed.
- Suveaia tantsupeod (pargi servas, kübaratega proud), kollane laululava.
- Keava raba.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Paikkond on kasvav, üha rohkem lastega peresid.
- Aktiivne ja kokkuhoidev kogukond, kellel on oskus kaasata inimesi (viimase kaheksa aasta jooksul on korraldatud üle 120 sündmuse). Inimesed tunnevad üksteist.
- Sündmused on suunatud väikelastest vanuriteni (nt jaanipäevad, sh kogukond koristab ja toimetab koos). Inimesed on oma kodukoha üle uhked (paikkonnal on oma sümboolika).
- Hea jäätmemajanduse korraldus.
- Rapla lähedus ja hea ühendus Tallinnaga.
- Turvaline kogukond, kuritegevus on madal, toimiv naabrivalve, kus julgetakse naabrite poole oma murega pöörduda.
- Koha peal on kättesaadavad mitmed teenused, sh pood ja raamatukogu, samuti koolimaja, kus korraldada sündmusi.
- Joogivee kvaliteet paikkonnas on hea, elektri varustuskindlus on oluliselt paranenud.
- Paikkonnas on ilus looduskeskkond.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Kõik kogukonna liikmed ei osale aktiivselt paikkonna tegemistes. Kogukonna maja on renoveerimata ega kuulu MTÜ-le.
- Ühendused valla eri paikkondade ja teiste keskustega peaksid senisest enam arvestama elanike vajadustega, sh tuleks rohkem tähelepanu pöörata bussiliiklusele, oodatakse rohkem ühendusi Rapla ja Kehtna suunal, mis arvestaksid ka rongiaegadega.
- Teedevõrgu olukord ja liiklusohutus. Teed on liiga kitsad ja jalakäijatele ohtlikud, autojuhid ei pea kinni asula sisesest piirkirjusest. Teeühendus maanteeni on kitsas, puudub kõnnitee.
- Tänav- ja asulavalgustus on ebaühtlane.
- Elamupindade ja -kruntide piiratus takistab elanikkonna juurdekasvu.
- Senisest rohkem tähelepanu vajab kultuuri- ja sporditeenuste kättesaadavus. Raamatukogu on avatud vaid ühel päeval nädalas. Parandada tuleks staadioni kasutuse tingimusi ning uuendada väljõusaali võimalusi.

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Elanike arv paikkonnas jätkab tõusutrendil ning võiks hinnanguliselt kasvada kolmandiku võrra. Seda peab toetama nutikas planeerimine, mis loob head võimalus elamispiindade arendamiseks, sh nii vanade hoonete renoveerimiseks kui ka uute rajamiseks.

- Paikkonnas on arenevad ja töökohti loovad ettevõtted ning head kaugtöövõimalused, sh tagatud on kiire internetiühendus. Oluline on toetada uuenduslike ettevõtete loomist ja ideede elluviimist.
- Arendatakse ja laiendatakse teedevõrku, sh turvalisi ja valgustatud kergliiklusteid, samuti investeeritakse tänavavalgustusse.
- Paikkonnas on kättesaadavad olulised elukeskkonda toetavad kodulähedased teenused, sh toimiv kauplus, raamatukogu, lastehoid jm. Ühistranspordi arendamisel lähtutakse inimeste liikumismustrite muutumisest, loodud on kasutajasõbralikud bussiühendused oluliste keskustega.
- Endine koolimaja on arendatud kaasaegseks kogukonnakeskuseks, mis kutsub rohkem üritusi korraldama ja neis osalema ning mis edendab kohalikku elu. Kogukonnakeskus toetab kohalike elanike aktiivset panustamist oma kodukoha arengusse. Kohalik seltsiliikumine on elujõuline ning suudab edukalt kaasata ka uusi paikkonda elama asuvaid inimesi.
- Panustatakse elanikkonnakaitse võimekuse loomisse, et tagada kriisiolukorras inimeste hakkama saamine.
- Arendatakse kvaliteetset avalikku ruumi, sh inimesi kokku toovat ja atraktiivset keskväljakut, vabaõhuüritusi võimaldavat uut laululava, vabas õhus sportimist ja liikumist võimaldavat taristut (välijõusaal, matkarajad). Vana raudteeait on korda tehtud ja aktiivses kasutuses.

KEHTNA PAIKKOND

ÜLDANDMED

Kehtna paikkonna moodustavad Kehtna alevik ning Hiie, Kalbu, Kehtna-Nurme, Kābikūla, Kārpla, Laeste, Lellapere, Lellapere-Nurme, Metsaääre, Nadalama, Ohekatku, Rõue, Soosaluste ja Vastja külad. 01.01.2023 seisuga elas Kehtna paikkonnas 1645 inimest. Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 55 inimese võrra. Suurim vähenemine on toimunud Kehtna alevikus, aga ka Lellapere ja Soosaluste külades, teistes külades on elanike arv püsinud suhteliselt stabiilsena või isegi kasvanud (sh Kābikūla, Nadalama ja Ohekatku külades).

UNIKAALSUS

- Kehtna on hariduskeskus: tehnikum (Kehtna Kutsehariduskeskus), põhikool, kunstikool, sh majandus- ja kutseharidust on antud väga pikka aega.
- Kehtna mõis ja mõisapark (presidentide istutatud tammed).
- Kehtna valla künnipäev.
- Rummu-Jüri on pärit Kehtna kandist.
- Kaks suurt toiduainete tootjat.
- Sporditraditsioonid, sh ratsasport, maadlusklubi.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Mitmekülgsed haridusvõimalused, sh riikliku tähtsusega Kehtna Kutsehariduskeskus.
- Hea asukoht paikkondlike keskuste suhtes, mugavad transpordivõimalused liikumiseks.
- Esmatasandi tervishoiuteenuse olemasolu.
- Suhteliselt väike ja turvaline kogukond võrreldes teiste maakonnas asuvate keskustega.
- Avalikus ruumis suur arengupotentsiaal: mõis ja park, hariduselu, spordi- ja liikumisharrastuse võimalused jne.
- Ilus looduskeskkond ja rahulik elukeskkond.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Tulenevalt asula kujunemisest ja elukeskkonnast (palju kortermaju) on kogukonnas teatud hulk anonüümsust, st suur osa elanikest ei tunne kogukonda.
- Inimesed ei osale aktiivselt kogukonna tegevustest, pigem hoitakse omaette ning ollakse ühistegevuste suhtes passiivsed.
- Elanikkonna suurenemist takistab uute elupindade nappus, hoogustada tuleb elamumajanduse arendamist.
- Täiendavat tähelepanu vajab sotsiaalhoolekande teenuste osutamise kättesaadavus ja kvaliteet, sh sotsiaalmajadega seonduv.
- Vaatamata suurt potentsiaali omava Kehtna Kutsehariduskeskuse paiknemisele asulas on koostöö kutsehariduskeskuse ja valla vahel pigem tagasihoidlik. Kutsehariduskeskus võiks mängida Kehtna asula ja kogu valla arengus palju suuremat rolli. Samal ajal tuleks ette mõelda, kuidas kogukond planeeritavate arendustega kohaneb (nt rasketehnika harjutusväljaku loomisega kaasnev mürataseme tõus).

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Elanikkonna vähenemise pidurdamine ja tingimuste loomine elanikkonna juurdekasvuks, mis toetab piisava suurusega kogukonna püsimist ja selle eristuvat identiteeti. Selle eelduseks on muuhulgas elamumajanduse ja kinnisvara arendamine, samuti valla turundus Kehtna kui elukoha tutvustamiseks ning uute elanike paikkonda tulemise motiveerimine.
- Kehtna unikaalsus on rohkem esile toodud ja laiemas avalikkuses tuntud, seda toetab Kehtna Kutsehariduskeskuse tegevus ja panus kohalikkude arengusse. Kutsehariduskeskusest on kujunenud üleriigilise tähtsusega rasketehnika innovatsiooni- ja kompetentsikeskus, sh harjutusväljakud nutikatele masinatele, ilma juhita tehnika katsetamine jms innovatsioon, libedasõiduväljak raskeveokitele). Keskus meelitaks paikkonda uusi inimesi ja teadustegevusi.

- Kehtnasse luuakse eesti ja kohaliku toidu keskus, mida toetavad kohalik põllumajanduslik tootmine, toiduainetetööstuse ettevõtjad ning kutsehariduskeskuse kogemus kokanduse õpetamisel. Keskus panustaks ka olulisel määral turismi arengusse. Areneb ka kohalik kaubandus, eesti toidu keskus toetab rikkalikku kohaliku toidu pakkumist, kasvab ka jaekaubandus.
- Kehtna kasutab ära kutsehariduse arendamise positiivsed kogemused, kohapeal kasvab suutlikkus eest vedada nõudlikke arendusprojekte ning kaasata paikkonna arengusse välisvahendeid.
- Kehtna mõis on leidnud omaniku, kes kompleksi arendab ja sellega seotud võimalused ellu viib. Mõisakompleks tegutseb kultuurielu südadena ning elamusmajanduse eestvedajana.
- Laiendatakse kergliiklusteede (otsetee Räägu veehoidlani) ning turismiteekondade võrgustikku, kruusateed saavad tolmuva katte. Kehtna-Rapla kergliiklustee saab nutika valgustuse.
- Arendatakse ja laiendatakse spordi- ja liikumisharrastuse taristut, sh uue terviseraja loomine, hokistaadion. Haridus- ja spordikomplekti väljaarendamise toel suudetakse senisest paremini kasutada spordikompleksi potentsiaali, mh ka spordilaagrite toimumiskohana, lisaks tõuseb oluliselt kohaliku elanikkonna liikumisharrastuse aktiivsus. Välja on arendatud Paisjärveäärne ala koos majutuse, matkaradade ja tammi ümberehitusega.
- Kehtnas rajatakse lisaks kutsehariduskeskuse saalile ürituste jaoks koht, mis toetaks kohaliku kultuurielu arengut.
- Terviklikult uuendatakse jäätmekorraldust ning avatakse uus jäätmejaam, mis baseerub nutilahendus ning mis on kasutatav 24/7.
- Kehtna südameks on kaasaegne väljak koos kohvikuga, mis toob inimesi kohale ka kaugemalt, sh Raplast.

LELLE PAIKKOND

ÜLDANDMED

Lelle paikkonna moodustavad Lelle alevik ning Kastna, Lalli, Palasi, Paluküla ja Põllu külad. 01.01.2023 seisuga elas Lelle paikkonnas 446 inimest. Võrreldes 2015. a on elanike arv vähenenud 17 inimese võrra. Vähenemine on toimunud Lelle alevikus, seda ümbritsevates külates on elanike arv püsunud stabiilsena või isegi kasvanud.

UNIKAALSUS

- Lelle lähedal Palukülas on Loode-Eesti kõrgeim mägi.
- Sporditraditsioonid, sh oma hokiklubi ja jalgpalliklubi ning staadion.
- Endine alternatiivmuusika festivalide paik (nt "Lelle alternatiiv").
- Imelised rabad ja matkarajad.

TUGEVUSED JA EELDUSED

- Mugavad rongiühendused Rapla ja Tallinnaga ning hea bussiühendus Pärnu, Tartu ja Tallinnaga.
- Turvaline ja hästi hoitud elukeskkond.
- Kohalikud elanikud hoiavad oma kodukohta, paikkonnas tegutsevad aktiivsed MTÜ-d ning korraldatakse ühisüritusi, ilus külaplats.
- Paikkonnas on kättesaadavad mitmed olulised teenused – lasteaed, raamatukogu, rahvamaja, kauplus.
- Paikkonnas tegutsevad mitmed väikeettevõtted.
- Toimiv põllumajanduspiirkond.
- Head ajaveetmise võimalused, sh tasuta spordivahendid.
- Hästi korraldatud prügimajandus.

NÕRKUSED JA VÄLJAKUTSED

- Kogukonnasisene koostöö võiks olla parem.
- Koostöö ja infoliikumine valla esindajatega saaks olla oluliselt tihedam.
- Elanikkond vananeb, uute elanike juurdekasvu takistab elamispindade vähesus. See võib omakorda viia ääremaastumiseni ja vallasiseste lõhede kasvuni.
- Puudujäägid elukeskkonna taristus, sh ÜVK on terviklikult välja arendamata, asula elektriga varustatuses on kõikumisi.
- Teedevõrgustik vajab investeeeringuid, teede seisukord on kohati halb, kergliiklusteede võrgustik ei ole välja arendatud.
- Noortel pole piisavalt võimalusi kvaliteetseks vaba aja veetmiseks.
- Leida rahvamajaga rohkem koostöövõimalusi.
- Kirik vajab korrastamist.
- Paikkonnas ei ole piisavalt töökohti, eriti puuduvad hästi makstavad töökohad ning erinõrked ettevõtted.

ARENGUVISIOON JA TEGEVUSSUUNAD

- Elanikkonna vähenemise pidurdamine ning tingimuste loomine inimeste lisandumiseks, sh uute elamispindade ning kinnisvaraarenduste lisandumine.
- Kvaliteetse elu- ja töökeskkonna toimimiseks vajaliku taristu loomine ja ajakohastamine, sh ÜVK väljaarendamine, haljastus ja heakord. Samuti eeldab atraktiivne elukeskkond kodulähedaste teenuste olemasolu, sh esmatasandi tervishoiuteenus, kauplus, apteek, postipunkt ja/või pakiautomaat jm.
- Teedevõrgu arendamine, sh tolmuwabate teed, kergliiklusteede võrgustiku laiendamine, liiklusohutuse tagamine.
- Lastega perede seisukohas on kriitilise tähtsusega tagada kvaliteetne ja kodulähedane lasteaiateenus. Noortele on loodud mitmekülgseid vaba aja veetmise võimalused.

-
- Paikkonna sportimis- ja liikumisharrastuse võimaluste arendamine ning laiendamine, sh ujumiskoha korrastamine, väljõusaali ja laste mänguväljaku rajamine. Paluküla puhke- keskus on toimiv ja arenev, olemas on mäetõstuk ja parem elektrivarustus. Imsi järve puhkeala on väljaehitatud.
 - Paikkonna traditsioonide ja identiteedi seisukohast on oluline luua kultuuris osalemise tingimused, sh jätkata ja arendada rahvamaja ja raamatukogu tegevust ning panustada traditsioonide järjepidevusse (paikkonda kokku toovad sündmused, külapäevad, tähtpäevad, spordivõistlused jm). Näiteks kujundada Lellest mõne tugeva ja eristuva muusikafestivali toimumiskoht ja pakkuda huvitegevust eri vanuses inimestele jm.
 - Soodustatakse töökohtade loomist paikkonda, samuti arendatakse kaugtöövõimalusi, tagades kiire internetiühenduse.
 - Järjepidevalt arendatakse mugavaid ja kasutajakeskseid ühistranspordilahendusi, sh paremad ühendused Türi, Tallinna ning Viljandiga.
 - Panustatakse paikkonna heakorda ja turvalisusse. Tegutseb vabatahtlike päästjate komando, arendatud on elanikkonnakaitse võimekust.
 - Leitakse lahendus vana mööblivabriku tseehihoone korrastamiseks või lammutamiseks.

LISA 2: KUI MA OLEKSIN VALLAVANEM/VOLIKOGU ESIMEES

Arengukava koostamise raames kutsus Kehtna Vallavolikogu koostöös haridus- ja noorsootöökomisjoniga valla 6.–9. klassi õpilasi arutlema Kehtna valla ja oma kodukoha tuleviku teemadel. Kokku laekus 63 tööd. Alljärgnevalt mõned väljavõtted noorte nägemusest Kehtna valla tulevikust.

Rohkem maju võiks tulla, siis tulevad inimesed siia elama. (Randel Kuus)

Kui mina oleksin vallavanem, oleksin ma suuresti pikaajalise investeeringu ehk kinnisvaraarendamise poolt. (Markus Kaunissaar)

Laseksin mänguväljakud teha nii, et seal oleks igal vanusegrupil tegevust. (Emili Noormets)

Siis ma korraldaks rohkem üritusi, et noored ei oleks nii palju telefonis. (Helis Pärtel)

Siis ma korraldaks Kehtna vallas teede paranduse, sest Kehtna vallas on palju auklike ja katkiseid teid ja siis oleks ohutum liigelda. (Säde Lii Seemer)

Kehtna mõisa võiks ära osta ja teha ilus restorani ja ka väikese muuseumi. (Kadi Suup)

Ma kaasaksin otsustesse alati elanike arvamuse ning küsiks neilt mida nad sooviksid muuta. Ma tegeleksin teemadega, mis päriselt vajavad käsitlemist ning arvestaks alati olukorra tõsidust ja tähtsust. (Annabel Altvälja)

Tuleks kuulata ka vallas elavaid kodanikke ja nende mõtteid, mis aitab valla arendamisele igasugustes valla nurkades. (Joosep Meremaa)

Ma lammutaks ebavajalikud hooned ära, mida enam ei ole vaja ja mis on silmale tõeline koledus. (Gerda Israel)

Ma teeks suure suurkoristuse Kehtnas, kuna see on palju prügi täis. (Mathias Hugo Kõrtsini)

Korraldaks matku, talguid ja muid taolisi üritusi, kus pakutakse ka talvel näiteks sooja teed ja pirukaid või kooki. (Merit Mia Seemer)

Kehtna vallas võiks olla rohkem erinevaid kontserte ja teisi meelelahutuslikke etendusi. (Lizette Vilbas)

Kõikides koolides võiks teha noortele iga natukese aja tagant küsitlusi näiteks koolikiusamise kohta, kuidas kool nende vaimsele tervisele mõjub, kuidas õpilastele meeldib ja maitseb koolitoit. (Päikeriin Valinu)

Huviringe peaks olema ka siin kindlasti rohkem. Enamasti on ainult väiksematele ringid. Aga võiks ikka olla ka midagi, kus vanemad õpilased saaksid osaleda. (Carola Raidmäe)

Vanemate inimestega, kes enam ise ei saa nii palju liikuda, käia korra nädalas läbi ja täita selle vanema inimese soovid, et pensioniga oleks võimalik ära elada või teha võimalikuks, et pensioni rahaga oleks võimalik hooldekodusse minna. (Brian Jansen)

Suurendaksin koole ja lasteaedu, et ei tekiks sellist asja, et lasteaia või kooli kohti jääb puudu, ning kõigil, kes soovivad, oleks võimalik õppida või käia lasteaias seal, kus nad just ise soovivad. (Markus Anniko)

Ma vähendaks natukene kodutöid, teeks koolitoitu, mida lapsed ka päriselt söövad, ja muudaksin koolivormi kohustuslikuks. (Maribel Trei)

Minu peamine eesmärk oleks luua kogukond, kus igaüks tunneb end tervitatuna ja hinnatuna ning kus oleks hea elada, õppida ja töötada. (Karola Valdas)

Korraldaksin aastas vähemalt kolm korda päeva, kus inimesed korjavad oma maja lähedusest prügi ära ning hooldaks ümbrust. (Sirli Sagur)

Paigaldaksin juurde ka rohkem prügikaste, et oleks vähem prügi mahaviskamist. (Brita Vaher)

Kehtna vallas jääb silma üks väga suur probleem: prügi rohkus. Seda leidub maas, asutuste põrandatel, veekogudes. Kui prügi äraviskamise kohti teha nähtavamaks, oleks suurem tõenäosus, et kodukoht jääb puhtaks. (Laura Koit)

Vallavanemana moodustaksin ma tööka ja teotahelise vallavalitsuse. Vallavalitsuse ametnikud peavad olema nii oma ala asjatundjad kui ka head ja avatud suhtlejad. (Kirke Reimal)

Kehtna vallas võiks olla rohkem ettevõtluskeskusi, mis aitaksid kaasa uute äride arengule ning seeläbi suurendaksid töökohtade arvu. (Keivo Luht)

Oleks rohkem töökohti, oleks rohkem rahvast siin, mis omakorda tähendaks suuremat tulumaksust saadavat raha. (Kaur Juurik)

Vallavanemana oleks minu prioriteediks see, et inimesed ja loomad saaksid elada rahus. Tuulikud ja raudtee seda meile ei paku. (Iris Rego)

Piiraksin lageraiet ja kui väga suur vajadus on, siis teeksin ainult valikraiet, sest lageraie teeb selle koha jubedaks. (Erki Teearu)

Pinke võiks rohkem olla ja katkised võiks ära parandada. (Liisbet)

Vallavanemana võiks ikkagi aidata ka väiksemaid maakohti, mitte neid välja suretada, pigem arendada, anda tegevusi juurde ja palju muudki. Kui inimesed ainult linna kolivad, ei õpi nad tegema ka maatöid, ainult arvutitööd, mis on ebatervislik. (Sille-Simone Laak)

Toetaksin eraettevõtlust, näiteks poodide rajamist, sest igal külal või asulal võiks ju olla kasvõi külapood. (Ly-Sandra Eeron)

Tervisehäda või trauma puhul peaks olema kohapeal esmaabi andmise võimalus, et ei peaks terve tee kannatama, kuni kiirabiga Raplasse jõuad. (Stevon Otsa)

LISA 3: KEHTNA VALLA PROFIIL

Kehtna valla profiil koostati 28.09.2022 vastu võetud Kehtna valla arengukava 2023–2026 koosseisus ning seda on täiendatud võimalusel uuemate andmetega.

1. KEHTNA VALLA GEOGRAAFILINE ASUKOHT

Kehtna vald moodustus pärast kohaliku omavalitsuse korralisi valimisi oktoobris 2017, kui haldusreformi käigus ühinesid endine Kehtna vald ja Järvakandi vald. Kehtna vald paikneb Kesk-Eestis Rapla maakonna lõunaosas ulatudes põhjast lõunasse ligi 40 km ja idast läände ligi 15 km. Kehtna valla naabriteks on Rapla vald ja Märjamaa vald Rapla maakonnast, Türi vald Järva maakonnast ja Põhja-Pärnumaa vald Pärnu maakonnast. Valla halduskeskuseks on Kehtna alevik.

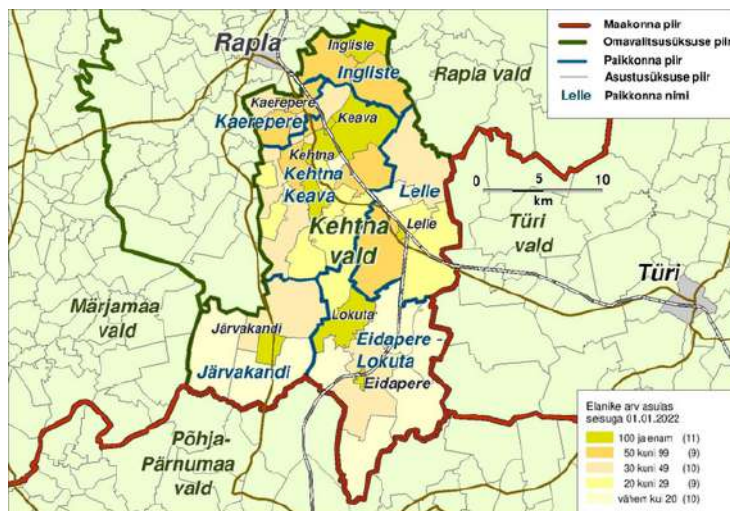
Kehtna vald asub logistiliselt soodsas asukohas. Valda läbivad Tallinna-Rapla-Türi ja Rapla-Järvakandi-Kergu tugimaanteed ning toimib reisirongiühendus liinil Tallinn-Lelle-Türi-Viljandi. Kehtna vald omab kiireid ühendusi maakonnakeskusesse Raplasse ja suurematesse keskustesse Tallinnasse, Tartusse, Pärnusse ja Viljandisse. Rail Baltica kiirraudtee rajamine, mis ühendab Põhja- ja Kesk-Euroopat, läbib Järvakandi juures ka Kehtna valda. Võimalik on kavandada Järvakandi mahaõit piirkonna majandustegevuse edendamiseks. Kehtna vallast mitte kaugel kulgeb rahvusvaheline transpordisoon Via Baltica. Tallinna-Lelle-Pärnu raudteesuuna tegevus lõpetati 2018. a lõpus ja rongiliiklus selles suunas asendati bussiliiklusega.

2. RAHVASTIK JA SELLE ARENG

2.1. RAHVAARV JA RAHVASTIKU VANUSELINE STRUKTUUR

Kehtna vallas elas Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2023 kokku 5432 elanikku. Vallas on 1 alev (Järvakandi), 5 alevikku (Kehtna, Kaerepere, Lelle, Keava, Eidapere) ja 43 küla. Vallas saab eristada 7 paikkonda, mis iseloomustavad kogukonna organiseerumist alt-ülesse põhimõttel – Eidapere-Lokuta, Ingliste, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle (joonis 1). Tegusaid kogukondi suunavad külavanemad.

Valla keskmine asustustihedus on 11 inimest/km² (Eesti keskmine 30,2 in/km²). Elanike arvult on suurimad Järvakandi alev (1138 elanikku) ja Kehtna alevik (1087). Kehtna aleviku avalike teenuste kavandamisel tuleb arvestada ka Kehtna Kutsehariduskeskuses õppivate noortega. Paljusid Eesti maapiirkondi iseloomustab madal sündivus, rahvastiku väljaränne ja negatiivne loomulik iive. Need trendid iseloomustavad ka Kehtna valda. Rahvastiku stabiilsust ja elanike arvu stabiliseerumine saab toimuda eeskätt sisserände ja loomuliku iibe suurenemise tagajärjel.

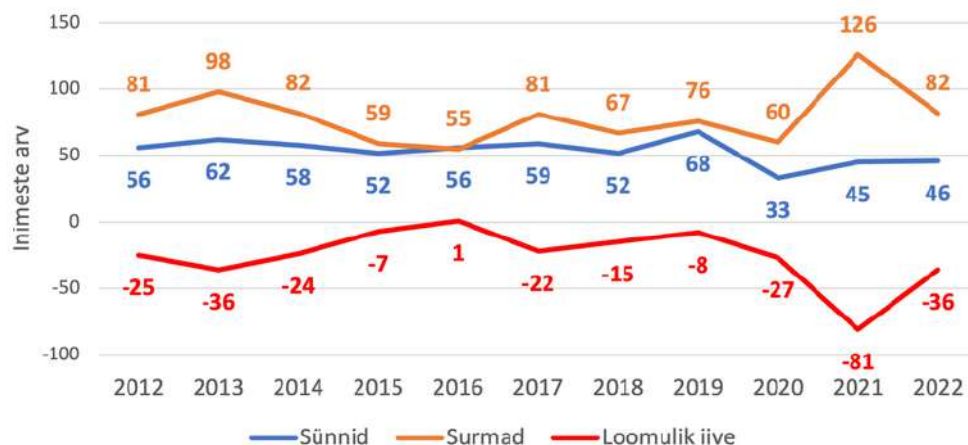
Joonis 1. Kehtna valla territoorium, paikkonnad ja asustus 2022. a (allikas: rahvastikuregister)

Võttes aluseks kahe ühinenud omavalitsusüksuse rahvastiku andmed aastatel 2012–2017 ja elanike arvu tänase Kehtna valla halduspiirides aastatel 2018–2022, näeme, et ajavahemikul 2012–2022 vähenes elanikkond piirkonnas kogu perioodi vältel. Keskmiselt vähenes elanike arv aastas 1,1% võrra, mis on ligikaudu 60 inimest aastas. 2023. a tõusis valla elanike arv esmakordselt 24 inimese võrra (joonis 2).

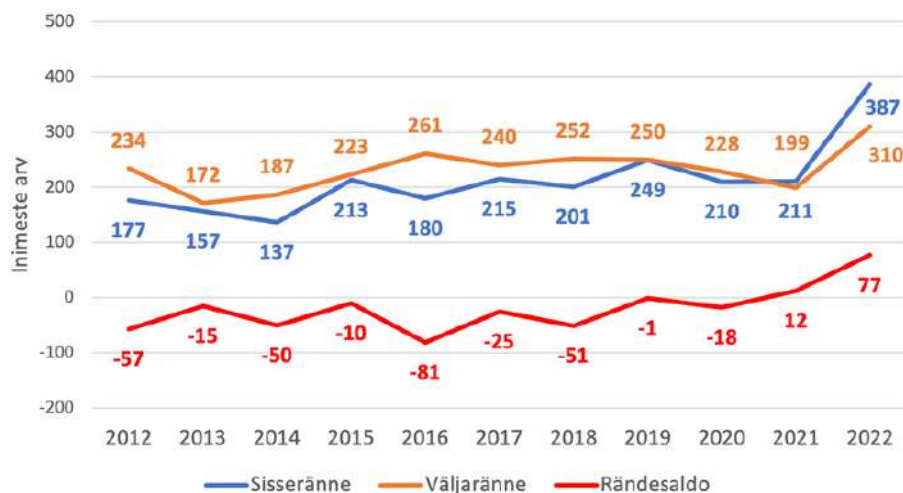
Joonis 2. Elanike arvu dünaamika Kehtna vallaks ühinenud kohalikes omavalitsustes 2012–2017 ja Kehtna vallas 2018–2023 seisuga 1.01.2023 (allikas: rahvastikuregister)

Loomulik iive oli aastatel 2012–2022 Kehtna vallaks ühinenud omavalitsusüksustes negatiivne, välja arvatud 2016. a. Sündide arv vallas oli 2012–2017 keskmiselt 57 sündi aastas, aastatel 2018–2022 keskmiselt 49 sündi aastas. Surmajuhtude arv on viimastel aastatel võrreldes varasemate aastatega tõusnud: 2012–2017 oli keskmiselt 76 surmajuhtu aastas, ajavahemikul 2018–2022 keskmiselt 82 surmajuhtu aastas. Loomuliku iibe näitajad Kehtna vallaks ühinenud omavalitsusüksustes 2012–2017 ja Kehtna vallas 2018–2022 on esitatud joonisel 3.

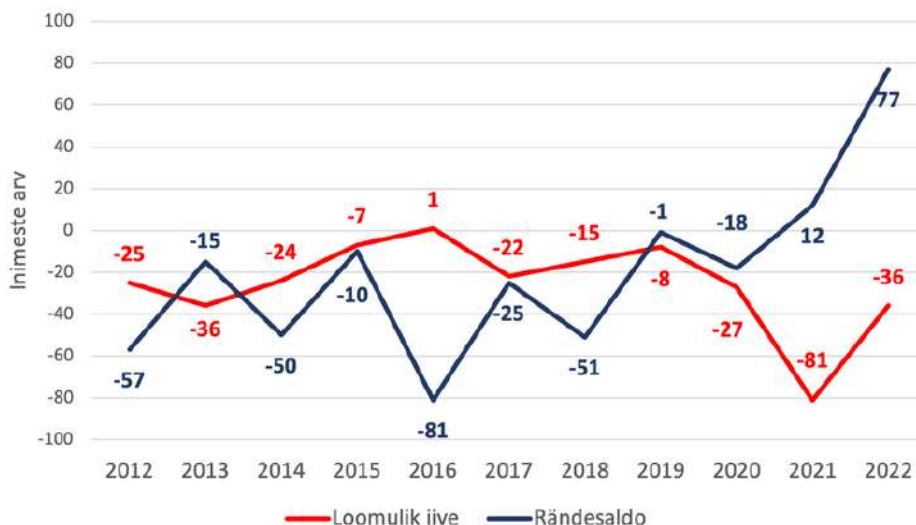
Joonis 3. Sünnid, surmad ja loomulik iive Kehtna vallas 2012–2022 (allikas: statistikaamet)

Aastatel 2012–2020 oli Kehtna valla rändesaldo negatiivne, kuid 2021–2022 pöördus rändesaldo positiivseks. Kui perioodil 2012–2017 vähenes negatiivse rändesaldo tulemusena elanike arv aastas keskmiselt 40 inimese võrra ning ajavahemikus 2018–2020 vähenes elanike arv aastas keskmiselt 23 inimese võrra, siis viimasel kahel aastal on rände mõjul inimeste arv kasvanud 89 võrra. Suurima osa sellesse tõusu andis 2022. a, mil hüppeliselt kasvas väljaränne, kuid sellest veelgi kiiremas tempos sisserränne (joonis 4).

Joonis 4. Sisserränne, väljaränne ja rändesaldo Kehtna vallas 2012–2022 (allikas: statistikaamet)

Analüüsid rahvastikuarvu muutumise põhjuseid Kehtna vallas aastatel 2012–2022 loomuliku iibe ja rändesaldo näitajate alusel, võib väita, et kui perioodil 2012–2020 mõjutas rändesaldo rahvastiku vähenemist tunduvalt enam kui negatiivne loomulik iive, siis lisades juurde 2021–2022 näitajad, on positiivne rändesaldo muutnud rahvastikuarvu muutumise põhjuste üldpilti: negatiivse loomuliku iibe tõttu vähenes elanikkond perioodil 2012–2022 kokku 280 elaniku võrra ja negatiivse rändesaldo tõttu 219 inimese võrra (joonis 5).

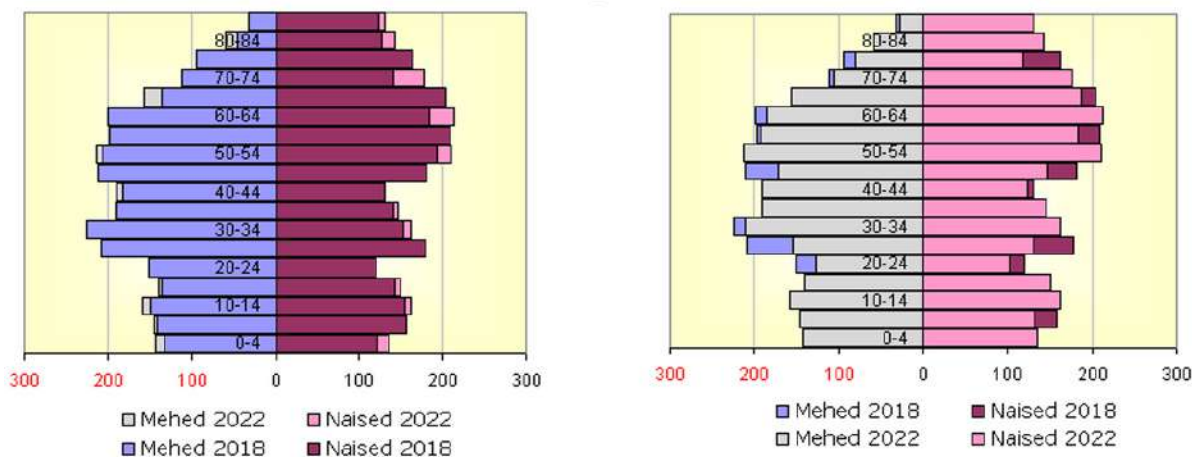
Joonis 5. Loomulik iive ja rändesaldo Kehtna vallas 2012–2022 (allikas: statistikaamet)

1.01.2022. a seisuga oli Kehtna valla rahvastikust 61,9% tööealised (vanus 15–64), 16,2% tööeast nooremad (vanus 0–14) ja 21,9% tööeast vanemad (vanus 65+). Tabelis 1 on välja toodud näitajad, mis iseloomustavad Kehtna valla rahvastiku vanusstruktuuri 2022. a alguse seisuga seitsme vanusegrupi lõikes.

Tabel 1. Kehtna valla rahvastik 1.01.2022 vanusegruppide lõikes (allikas: rahvastikuregister)

Vanuse-grupp	Arv 2022			Osakaal
	Mehi	Naisi	Kokku	
65 +	430	755	1185	21,9%
55–64	378	397	775	14,3%
26–54	1098	907	2005	37,1%
19–25	184	139	323	6,0%
16–18	88	100	188	3,5%
7–15	267	270	537	9,9%
0–6	205	184	389	7,2%
Kokku	2650	2752	5402	100%

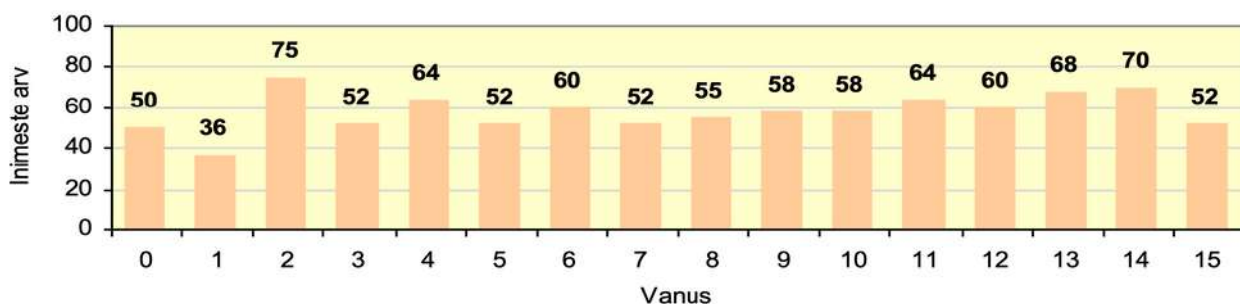
2022. a on Kehtna vallas suurimad vanuserühmad tööealised vanuses 50–54 ja lähiaastatel pensioniikka jõudvad elanikud vanuses 60–64.

Joonis 6. Kehtna valla rahvastiku soolis-vanuseline struktuur 2018 ja 2022 seisuga 1.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

Mehi ja naised on vallas peaaegu võrdselt, vastavalt 49,1% ja 50,9% elanikkonnast. Vanusegruppide lõikes on märgatav sooline disproportsionaalsus: vanuses 65–74 on naiste osakaal 58%, vanuses 75+ on naiste osakaal 70%. Samal ajal on vanusegruppis 40–44 naiste osakaal vaid 40% (vanuses 40–44 elab vallas kokku 190 meest ja 123 naist). Naiste osakaal on ebaproportsionaalselt väike ka vanusegruppides 30–34 ja 35–39, kus naiste osakaal on 42–43%. Põhjuseks võib olla asjaolu, et peale õpingute lõppu naasevad mehed pigem oma kodukohta, naised seevastu liiguvad õpingute lõppedes edasi elukaaslase elukohta või leiavad töökoha linnades.

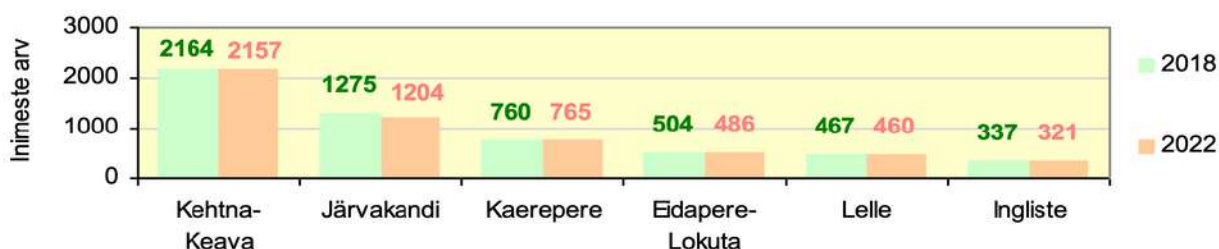
Võttes arvesse lasteaia ja koolikohtade vajaduse perspektiivi toome järgnevalt ära Kehtna valla elanikud vanuses 0–7 ühe aasta kaupa seisuga 01.01.2022 (joonis 7). 2022. a alguse seisuga elab Kehtna vallas 389 last vanuses 0–6. Vanuse lõikes on kõige rohkem 2-aastaseid lapsi, see on 75 last; kõige väiksem on 1-aastaste laste vanusegrupp, mis on 36 last. Põhikooliealisi lapsi vanuses 7–15 elab vallas kokku 537 last. Suurimad vanusegrupid on 13- ja 14-aastased, kus on vastavalt 68 last ja 70 last; väikseim vanusegrupp on 7-aastased ja 15-aastased, mõlemas vanuses 52 last. See on võrreldes 13- ja 14-aastaste laste arvuga 25% väiksem. Kuna laste arvud „lainetavad“ on see väljakutse haridusasutustele lasteaia ja koolikohtade ning kvaliteetsete õpitingimuste tagamiseks.

Joonis 7. 0–7-aastaste laste arv Kehtna vallas 1-aastase sammuga seisuga 01.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

2.2. RAHVASTIK PAIKKONDADES

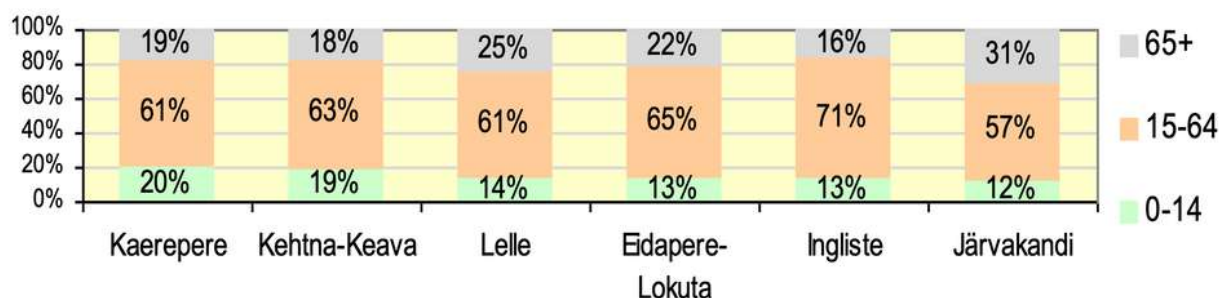
Rahvastikuregistri andmetel elas Kehtna valla paikkondades 01.01.2022 kokku 5393 inimest. 9 Kehtna valla elanikku oli rahvastikuregistris registreeritud ilma asulata (elukohaga Kehtna vald) ning need elanikud järgnevates andmetes ei kajastu. Elanike arv Kehtna valla paikkondades seisuga 01.01.2022 on esitatud joonisel 8. Kõige suurema elanike arvuga on Kehtna-Keava paikkond (2157), millele järgneb Järvakandi paikkond (1204). Nendes kahes paikkonnas elab 62% Kehtna valla elanikkonnast. Kolmandal kohal elanike arvult on Kaerepere paikkond, kus elab veidi alla 800 inimese. Väikseim on Ingliste paikkond 321 elanikuga.

Joonis 8. Elanike arv Kehtna valla paikkondades seisuga 01.01.2018 ja 01.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

Rahvastikuregistri andmetel vähenes Kehtna vallas paikkondade elanikkond aastatel 2018–2022 kokku 96 inimese võrra, see on 1,7%. Paikkondade lõikes püsis stabiilsena Kehtna-Keava, Kaerepere ja Lelle elanike arv. Eidapere-Lokuta paikkonnas ja Inglistes vähenes elanikkond 4–5% võrra, Järvakandis 7% võrra.

2022. a on Kehtna valla paikkondadest kõige noorema elanikkonnaga Kaerepere ja Kehtna-Keava paikkond, kus lapsed ja noored vanuses 0–14 moodustavad elanikkonnast 19–20% ning elanikud vanuses 65+ 18–19% (joonis 9). Suhteliselt noor elanikkond on ka Ingliste paikkonnas, kus 0–14 aastaste osakaal rahvastikust on 13% ning vanusegrupi 65+ osakaal ainult 16%. Kõige eakam on elanikkond Järvakandi paikkonnas, kus elanikud vanuses 65+ moodustavad 31% ja 0–14-aastased lapsed 12% rahvastikust.

Joonis 9. Rahvastiku vanuseline struktuur Kehtna valla paikkondades 01.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

Detailsem pilti elanike arvust paikkondades vanusegruppide lõikes on toodud tabelis 2. Kuna tegemist on teenuste sihtrühmadega, siis tuleb avalike teenuste osutamise korraldamisel paikkondlike eripäradega arvestada.

Tabel 2. Elanike arv Kehtna valla paikkondades vanusegruppide lõikes seisuga 01.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

Paikkonna nimi/vanusegrupp	0–6	7–15	16–24	25–64	65+	Kokku
Eidapere-Lokuta	25	42	49	264	106	486
Ingliste	22	19	30	198	52	321
Järvakandi	69	94	103	564	374	1204
Kaerepere	78	83	61	397	146	765
Kehtna-Keava	167	255	199	1146	390	2157
Lelle	28	39	25	253	115	460
Kokku	389	532	467	2822	1183	5393

Haridusteenuste osutamise seisukohast on oluline 0-7-aastaste laste arv paikkonnas ning need andmed on esitatud tabelis 3. Kui 2022. a alguses elab paikkondades kokku 7-aastaseid lapsi 51 (1 laps on rahvastikuregistris ilma asulata ja seetõttu paikkondade andmetes ei kajastu), siis 4-aastaste ja 6-aastaste laste arv on 20% suurem ja 2-aastaste laste arv on ligi 50% suurem.

Tabel 3. 0-7- aastaste elanike arv Kehtna valla paikkondades 1-aastase sammuga seisuga 01.01.2022 (allikas: rahvastikuregister)

Paikkonna nimi/vanus	0-a	1-a	2-a	3-a	4-a	5-a	6-a	7-a
Eidapere-Lokuta	2	2	3	1	6	6	5	7
Ingliste	4	1	4	5	3	2	3	2
Järvakandi	7	5	14	12	13	8	10	9
Kaerepere	16	4	11	8	12	17	10	9
Kehtna-Keava	19	19	37	24	25	16	27	18
Lelle	2	5	6	2	5	3	5	6
Kokku	50	36	75	52	64	52	60	51

3. MAAKASUTUS JA KESKKOND

3.1. MAAFOND

Kehtna valla üldpindala on maakatastri andmetel 31.12.2021 seisuga 51 195 ha, millest 28 196 ha (55,1%) moodustab metsamaa, 12 429 ha (24,3%) haritav maa, 1 282 ha (2,5%) looduslik rohumaa, 9 288 ha (18,1%) õuema ja muu maa. Riigi omandisse on jäetud 21 471 ha (41,9%) üldpindalast, munitsipaalomandisse on antud 561 ha (1,1%) maad. Eraomandis on 57% valla territooriumist.

3.2. VEESTIK

Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tuleneval kuulub Kehtna vald valdavalt nõrgalt kaitstud põhjaveega alade hulka, seetõttu on vallas kaevude rajamisel oluline sanitaarkaitsetsooni hoidmine. Valla territooriumil toimub pinnavete lahknemine Keila, Kasari ja Pärnu jõgikondadeks. Valla territooriumilt voolavad läbi Keila, Rõue (Kuusiku), Massu, Nurtu, Sauga, Vigala ja Vändra jõed ning jõgedesse suubuvad ojad. Kehtna valla territooriumil on palju rabasid, mis mõjutavad osades Kehtna valla piirkondades vee kvaliteeti.

Valla territooriumil paiknevad siseveekogud on looduslikud järved ja rabalaukad (Nõlvasoo järv (2,7 ha), Imsi järv (2,3 ha), Eidapere järv (1,6 ha), Lalli Suurlaugas (7,2 ha) Palasi rabas, Vanamatsi laugas (4,0 ha) Palasi rabas, Kõrtsilaugas (1,1 ha) Palasi rabas) või tehisveekogud (Estonia paisjärv (1,3 ha), Räägu paisjärv (2,5 ha), Aleti paisjärv (1,3 ha)). Paisjärved koos ümbritsevate aladega on valla omandis ning kasutusel puhkealadena.

Valla asulatest on tsentraalne veevarustus ja kanalisatsioon (ÜVK) Kehtnas, Järvakandis, Kaereperes, Eidaperes ja Keavas. Kortermajadele on ÜVK lahendused olemas Lelles, Hertus ja Lokutal. Ingliste küla kompaktse hoonestusega alal asuvatel korterelamutel, vaid veevarustus. Valla plaanide kohaselt saavad oma tervikliku ÜVK lahenduse Lelle, Ingliste ja Lokuta asulad.

3.3. METSAD

Metsad moodustavad 55,1% valla territooriumist, millest riigile (haldab RMK) kuulub 2020. a andmetel 12 397 ha s.o. 44 % kogu metsamaast. Vallas on palju majanduspiirangutega metsa: kaitsealad, püsielupaigad ja väärilupaigad. Metsamaa kasutusega seotud jahindus on organiseeritud jahiseltside kaudu.

3.4. MAASTIKUD

Maastikud on valla piires vahelduvad ja mitmekesised. Suur osa valla loodusmaastikust jääb Kõnnumaa maastikukaitseala piirkonda. Maastikukaitseala kogupindala on 5935 ha, millest 4320 ha on Kehtna vallas. Kõnnumaa on eriline maastikuline kooslus, mis on tekkinud jääaja lõpul mandrijää sulamise tulemusena. Seda iseloomustavad künkad, mäed ja nende vahele jäävad väikesed järved, rabad ning metsatukad. Kõrgemad alad ehk mõhnastikud jäävad Palukülasse ja Lelle mõisa piirkonda, Panga mägedesse Lokuta piirkonnas. Keava mäed jäävad Linnaaluste külla Keava piirkonnas. Valla maa-alale jäävad samuti mitmed laukarohked rabad – Mukri raba, Ellamaa raba, Nõlvasoo raba, Taarikõnnu raba, Palasi raba, Imsi raba, Kastna raba ja Keava raba. Järvi on valla piirides vähe, nendeks on looduslikud rabajärved või kunstlikult tekitatud paisjärved. Suurematest jõgedest on valla territooriumil Ingliste piirkonnas voolav Keila jõgi.

3.5. KESKKONNAKAITSE

Keskkonnakaitse eesmärgiks on tagada Kehtna vallas looduskeskkonna säilimine ja loodusvarade säästlik kasutamine, mis kindlustaks inimestele soodsa elukeskkonna ja vajalikud loodusressursid majanduse arenguks ning tulevaste põlvete heaoluks. Arendustegevused ei tohi kahjustada looduskeskkonda ja looduslik mitmekesisus peab säilima. Seisuga 16.03.2020 asuvad osaliselt või täielikult Kehtna valla territooriumil 21 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 7 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ja menetluses on 2 kaevandamise loa taotlust. Registreeritud maardlate alusel leidub maavaradest Kehtna vallas kruusa, liiva, dolokivi, savi ja turvast. Imsi, Hõreda ja Keava freesturbaväljadel toimub turba kaevandamine, Nõlvasoo turbavaru on ammendunud. Turbavarud on osaliselt kaitsealadel. Kruusakarjäärid on enamasti eravalduses.

Kehtna vallas on 4 hoiuala (Kõnnumaa, Mukri, Kastna, Nõlvasoo), 5 looduskaitseala (Mukri, Taarikõnnu, Tillniidu, Tõrasoo, Kärü), 3 maastikukaitseala, 12 püsielupaika, 15 kaitsealust üksikobjekti, 5 kaitsealust parki ja 4 kaitsealust puistut. Lisaks Kõnnumaa maastikukaitsealale ulatuvad Kehtna valda rahvusvahelise tähtsusega aladena (Natura 2000 võrgustiku aladena) keskkonnaregistris registreeritud 9 loodusala (Taarikõnnu, Nõlvasoo, Kõnnumaa, Salavalge-Tõrasoo, Pae, Tillniidu, Mukri, Raikküla-Paka, Kastna-Rapla), 2 linnuala (Kõnnumaa-Väätsa ja Taarikõnnu-Kaisma) ja 2 rahvusvahelist linnuala (Kõnnumaa-Väätsa, kood EE071) ja (Taarikõnnu-Kaisma, kood EE061). Alates 2022. a on Mukri maastikukaitseala ümber korraldatud looduskaitsealaks, et paremini kaitsta Mukri ja Ellamaa raba ning sealseid haruldasi liike. Mukri looduskaitseala kaitse-eeskiri kehtestati Vabariigi Valitsuse määrusega 28.01.2022.

Natura alad hõlmavad ca 103,6 km² ehk u 20 % valla pindalast. Vääriselupaigana on keskkonnaregistris Kehtna vallas registreeritud 105 metsa vääriselupaika. Kaitstavate liikide leiukohti on registreeritud kokku 233, millest 142 III kaitsekategooria liigid, 76 II kaitsekategooria ja 15 I kaitsekategooria liigid.

4. AVALIKUD TEENUSED

4.1. HARIDUS, HUVIHARIDUS JA NOORSOOTÕ

Kehtna vald pakub sobivat keskkond elukestvaks õppeks, kus on võimalused loodud üldhariduse, huvihariduse ja kutsehariduse omandamiseks. Samuti on vallas Kehtna Kutsehariduskeskus, mis on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigiasutus, kus õpib ca 450 õpilast kutseõppes ning neile lisanduvad ümber- ja täiendusõppijad. Kooli õppekompleks koosneb neljast lähestikusest hoonest, õppesõiduväljakust ja staadionist. Kooli campus-tüüpi õppekompleks on renoveeritud ja vastab kaasaegsetele õppetingimustele. Meie koolis on võimalik haridust omandada viies valdkonnas: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, ehitus, tehnika, toitlustus ja üldharidusõpe (7.-12.klass). Kehtna Kutsehariduskeskuses õpetatakse ainukesena Eestis liikurmasinate tehnikuid ja keskhariduse baasil maamöötmist. Koolil on kutseksamikeskuse õigused kuues kutsealavaldkonnas. Alates 2021. a sügisest on koolis võimalik jätkata üldharidusõpinguid kooli mittestatsionaarses üldharidusõppe valdkonnas.

Kehtna vald tagab õppijale õpikeskkonna, mis lähtub kaasava hariduse põhimõtetest ning arvestab iga õpilase erisust. 2022. a pakub Kehtna vallas alusharidust kolm lasteasutust: Järvakandi Lasteaed Pesamuna, Kehtna Lasteaed Siller ja Valtu Lasteaed Pesapuu, mis paiknevad vastavalt Järvakandi alevis, Kehtna alevikus ja lisaks on avatud üks rühm Lelle alevikus ja üks rühm Ingliste külas. Valtu Lasteaed Pesapuu tegutseb Kaereperes. Eidapere Koolis Eidapere alevikus töötab lasteaiarühm Kukupai. Kokku õpib 2021/2022 õppeaastal Kehtna valla lasteaedades 304 last 16 rühmas.

Tabel 4. Lapsed Kehtna valla lasteaedades 2021/2022 õppeaastal (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	Rühmade arv	Rühma liik	Laste vanus	Laste arv	Kohtade arv
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	1	Sõimerühm	1,5–3	16	16
	2	Aiarühm	3–7	45	48
Kokku	3			61	64
Kehtna Lasteaed Siller	2	Sõimerühm	1,5–3	32	32
	1	Liitrühm	3–7	16	20
	4	Aiarühm	3–7	79	96
Kokku	7			127	148
Kehtna Lasteaed Siller Lelle rühm	1	Liitrühm	2–7	20	20
Kehtna Lasteaed Siller Ingliste rühm	1	Liitrühm	2–7	17	20
Kokku	9			164	188
Valtu Lasteaed Pesapuu	1	Sõimerühm	1,5–3	16	16
	2	Aiarühm	3–7	41	42
Kokku	3			57	58
Eidapere Kooli lasteaiarühm Kukupai	1	Liitrühm	2–7	22	20
Kõik kokku	16			304	330

Järvakandi Lasteaias Pesamuna töötab 1 söimerühm ja 2 aiarühma. Lasteaed tegutseb 1970. a eriprojekti järgi ehitatud hoones. Järvakandi lasteaed vajab lähiaastatel renoveerimist.

Kehtna Lasteaed Siller on valla suurim lasteaed, kus töötab 9 rühma: Kehtna alevikus 7 rühma, Lelle alevikus 1 rühm ja Ingliste külas 1 rühm. Kehtna aleviku lasteaiarühmad töötavad 1980. a ehitatud hoones, kus lastel on võimalused arenemiseks ja kasvamiseks. Kehtna Lasteaed Silleri kasutuses on ujula, võimla, muusikasaal, suur õueala ja oma loodusõpperada. Lelle lasteiaia rühm Päikeseratas tegutseb Lelle rahvamaja hoones. Lelles on liitrühm, kus lapsi võetakse vastu alates 2. eluaastast. Ingliste lasteiaia rühm Põnnipesa asub Ingliste Kultuuri- ja Hariduskeskuse hoones. Inglistel töötab liitrühm, kus lapsi võetakse vastu alates 2. eluaastast. Valtu Lasteaias Pesapuu töötab 1 söimerühm ja 2 aiarühma. Lasteaiahoone valmis 2012. a ning on omanäolise rõõmsates värvides välis- ja sisekujundusega. Valtu lasteaias on suur õueala kaasaegsete mänguatraksioonidega ja oma madalseiklusrada. Valtu lasteiaia lapsed käivad ujumistundides lähedal asuvas Valtu spordimajas. Eidapere Kooli lasteaiarühm Kukupai on liitrühm, mis tegutseb Eidapere Rahvamajas ning rühmas on ruumi 20-le lapsele.

2017/2018 õppeaastal õppis Kehtna valla lasteaedades kokku 281 last: Järvakandi Lasteaias Pesamuna 56 last, Kehtna Lasteaias Siller 147 last, Valtu Lasteaias Pesapuu 60 last ja Eidapere lasteaiarühmas Kukupai 18 last. Viimase viie aastaga (ajavahemik 2017–2021) on laste arv valla lasteaedades suurenenud 21 lapse võrra, mis on 8%. Kõige enam suurenes laste arv Eidapere lasteaiarühmas Kukupai (+22%), järgnes Kehtna Lasteaed Siller (+12%) ja Järvakandi Lasteaed Pesamuna (+9%). Valtu Lasteaias Pesapuu laste arv sellel ajavahemikul vähenes (-5%).

2021/2022 on Kehtna valla lasteaedades kokku 330 lasteaiakohta, millest on täitmata 26 kohta. Suurem osa täitmata lasteaiakohtadest on Kehtna Lasteaias Silleri aiarühmades. Kehtna valla lasteaedade söimerühmades täitmata kohti ei ole.

Kehtna valla lasteaedades töötas 2021. a kokku 45 lasteaiapäetajat. Nendest vastas kvalifikatsiooninõuetele 36 õpetajat (80%). Lasteaiapäetaja keskmine vanus oli 50 aastat. Vanuserühmade lõikes oli kõige rohkem õpetajaid vanuses 35–55 (42%), järgnes vanusegrupp 56–64 (31%). Noori alla 35-aastaseid õpetajaid oli 18% ning vanuses 65+ oli 9% õpetajates (tabel 5).

Tabel 5. Õpetajad Kehtna valla lasteaedades 2021. a (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	Õpetaja- te arv	Vastavus kvalifikatsioonile		Vanus			
		Jah	Ei	<35	35–55	56–65	65+
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	9	6	3	1	4	4	
Kehtna Lasteaed Siller	16	14	2	4	5	6	1
Kehtna Lasteaed Siller Lelle rühm	4	2	2	1	2	1	
Kehtna Lasteaed Siller Ingliste rühm	3	3	0	1	1	1	
Valtu Lasteaed Pesapuu	9	8	1	1	5	1	2
Eidapere Kooli lasteaiarühm Kukupai	4	3	1		2	1	1
Kokku	45	36	9	8	19	14	4

Lapsevanema kohatasu Kehtna valla lasteaedades on 25 eurot kuus (Kehtna Lasteaias Siller ka 28 eurot kuus). Vallavalitsusel kulus lasteiaia kohamaksumusele 2021. a keskmisena 18 355 eurot aastas; keskmisest suurem oli kohamaksumus Kehtna Lasteaias Siller (40 401 eurot aastas), keskmisest väiksem oli kohamaksumus Eidapere Kooli lasteaiarühmas Kukupai (4386 euro aastas). Kehtna Vallavalitsuse majandamis- ja tööjõukulu lasteaedadele 2021. a olid kokku 1,2 mln eurot. Vallavalitsuse kulud lasteaedadele ning lasteiaia kohamaksumused on esitatud tabelis 6.

Tabel 6. Kehtna Vallavalitsuse kulud lasteaedadele ja lasteiaia kohamaksumus 2021. a (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	KOV kulu kokku	Kohamaksumus aastas
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	238 224	15 068
Kehtna Lasteaed Siller	679 209	40 401
Valtu Lasteaed Pesapuu	228 226	13 566
Eidapere Kooli lasteaiarühm Kukupai	73 029	4 386
Kokku	1 218 688	18 355 (keskmine)

2021/2022 õppeaastal võimaldab Kehtna vallas üldhariduse omandamist neli põhikooli: Eidapere Kool, Järvakandi Kool, Kehtna Põhikool ja Valtu Põhikool. Kehtna valla üldhariduskoolides õpib kokku 464 õpilast, nendest 145 õpilast I kooliastmes (31%), 161 õpilast II kooliastmes (35%) ja 158 õpilast III kooliastmes (34%). Õpilaste arv Kehtna valla koolides 2021/2022 õppeaastal on esitatud tabelis 7.

Tabel 7. Õpilaste arv Kehtna valla koolides 2021/2022 õppeaastal klasside lõikes (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku
Eidapere Kool	4	1	2	5	5	3	6	5	2	33
Järvakandi Kool	6	5	15	15	9	10	10	12	15	97
Kehtna Põhikool	20	20	17	19	16	25	21	21	23	182
Valtu Põhikool	14	21	20	21	12	21	16	13	14	152
	44	47	54	60	42	59	53	51	54	464

Eidapere Kool tegutseb Eidapere aleviku südames samas hoones koos rahvamaja, raamatukoguga ja lasteaiarühmaga.

Järvakandi Kool asub Järvakandi alevis. Kooli õppehooned on ehitatud 1939. a. juurdeehitus valmis 1968. a. Väike koolimaja, kus täna asuvad töö- ja tehnoloogiaklassid, valmis 1951. a. Kooli võimla valmis 1972. a. 2020. a. renoveeriti täielikult kooli õppekorpus. Koolimaja uuemal osal lammutati üks pealmine korrus, ehitati peale uus katus, renoveeriti klassiruumid ja koridorid. Kool sai uue peasissepääsu ning renoveeritud raamatukogu ja garderoobi. Koolil on kaks staadioni kergejõustikustaadion ja jalgpallistaadion, mis mõlemad vajavad renoveerimist. Veel on koolil turnimisväljak ja kooliaed. Järvakandi Koolis on loodud mitmele õpilasele individuaalne õppekava õppimiseks põhikoolis. Korraldatud on õpiabirühmade, pikapäevarühmade ja huviringide töö.

Kehtna Põhikool on Kehtna valla suurim põhikool. Õppetöö toimub 1990. a. valminud koolihoones, olemas on õppekava täitmiseks vajalik taristu. Suurepäraste võimalusi pakub kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks 2021. a. täielikult renoveeritud Kehtna staadion. Õppetööd mitmekesistab kooli hoones tegutsev Kehtna Raamatukogu. Koolimaja on lähiajal suures osas renoveeritud (sh söögisaal, garderoob, tütarlaste käsitöö klass) ja remonditud on II ja III korruse koridorid. Vanasse söögisaali ja kööki on ehitatud kõrgetasemeline maadlusaal koos jõusaaliga. Koolis töötavad tavaklassid ja eriklassid, klassitäituvus tavaklassis on 15 õpilast ja eriklassis 3 õpilast. Kooli tegutsevad mitmed huviringid. Tugispetsialistidest töötab koolis sotsiaalpedagoog ja eripedagoog.

Valtu Põhikool tegutseb Kaerepere alevikus. Kool asub hoones, mille vana osa on valminud 1910. a ja uus osa 1977. a. Õppetööd (1960) asub kooli kõrval, 2015. ja 2019. a on koolil vahetatud katused. Koolimaja suurem juurdeehitus on planeeritud aastateks 2023–2024. Kehalise kasvatuse tundideks saab kool kasutada Valtu Spordimaja saale ja siseujulat, mis on koolimaja vahetus läheduses. Kooli kõrval asub kaasaegne rulapark ja 2022. a paigaldati kooli juurde slackbatuut. Valtu koolis on korraldatud õpiabi- ja pikapäevarühmade ning huviringide töö.

Viimase nelja õppeaastaga on õpilaste arv Kehtna valla koolides kokku püsinud suhteliselt stabiilsel tasemel (tabel 8). Erandiks on Valtu Põhikool, kus õpilaste arv on suurenenud 20%, Eidapere Koolis on õpilaste arv vähenenud 45% (61 õpilast 2018. a, 33 õpilast 2021. a).

Tabel 8. Õpilaste arv Kehtna valla koolides 2018/2019–2021/2022 õppeaastal (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Eidapere Kool	61	65	49	33
Järvakandi Kool	99	97	106	97
Kehtna Põhikool	185	187	180	182
Valtu Põhikool	131	143	144	152
Kokku	476	492	479	464

Valla hariduselu lahutamatuks osaks on Kehtna Kutsehariduskeskus, mis on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigiasutus ning kus kutseõppes õpib ligi 500 õpilast, millele lisanduvad ümber- ja täiendusõppijad. Alates 2021/2022 õppeaastast on Kehtna Kutsehariduskeskuses täiskasvanutel võimalik omandada üldharidust (7. kuni 12. klassi ulatuses). Vallal on kooliga välja kujunenud tõhus koostöö noorsootöö, hariduse, kultuuri- ja spordielu vallas. Kutsehariduskeskuse ja Kehtna Põhikooli vahel on sõlmitud koostööleping. Arengukava perioodil on vajalik arendada haridusasutuste koostööd valla ettevõtetega, näiteks ettevõtete tutvustused koolides, õppekursioonid ja praktikavõimalused.

Kehtna valla koolides töötas 2021. a kokku 80 õpetajat, nendest 64 naisõpetajat (80%) ja 16 meesõpetajat (20%). Kvalifikatsiooninõuetele vastas 60 õpetajat (75%). Vanusegruppide lõikes oli kõige enam pedagooge vanuses 35–55 (55%), järgnes vanusegrupp 56–65 (20%) ja noored alla 35-aastased õpetajad (15%). Vanuses 65+ töötas koolides 8 pedagoogi, mis moodustas 10% õpetajaskonnast (tabel 9). Koolide lõikes oli meesõpetajate osakaal suurim Järvakandi Koolis (32%) ja väikseim Valtu Põhikoolis (11%). Noorima õpetajaskonnaga oli Kehtna Põhikool, kus alla 35-aastased pedagoogid moodustasid 38% õpetajaskonnast. Vanem õpetajaskond on Järvakandi Koolis ja Valtu Põhikoolis, kus ei töötanud alla 35-aastaseid õpetajaid ning õpetajad vanuses 65+ moodustasid õpetajaskonnast enam kui 15%.

Tabel 9. Õpetajad Kehtna valla koolides 2021. a (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	Õpetajate arv			Vastavus kvalifikatsioonile		Vanus			
	N	M	Kokku	Jah	Ei	<35	35–55	56–65	65+
Eidapere Kool	14	5	19	12	7	3	11	4	1
Järvakandi Kool	13	6	19	17	2	-	10	5	4
Kehtna Põhikool	21	3	24	16	8	9	12	3	-
Valtu Põhikool	16	2	18	15	3	-	11	4	3
Kokku	64	16	80	60	20	12	44	16	8

Kulud Kehtna valla haridusasutustele olid 2021. a kokku 3,9 mln eurot, millest 0,7 mln eurot moodustasid majandamiskulud ja 3,2 mln eurot tööjõukulud. Kulud alusharidusasutustele moodustasid 1,36 mln eurot ja põhiharidusasutustele 2,55 mln eurot. Haridusasutuste majandamiskulud ja tööjõukulud asutuste lõikes on esitatud tabelis 10.

Tabel 10. Kulud Kehtna valla lasteaedadele ja koolidele 2021. a (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	Majandamis- kulud	sh kinnis- varakulu	sh energia- kulu	Hoone jääk- maksumus	Tööjõukulu	Kokku
Järvakandi La Pesamuna	39 191	20 610	11 480	196 754	227 254	266 445
Kehtna La Siller	143 064	61 540	40 602	1 455 668	615 159	758 223
Lelle rühm				388 094		
Ingliste rühm				142 353		
Valtu La Pesapuu	49 835	19 916	9 048	722 112	205 750	255 585
Eidapere Kooli lasteaiarühm	16 860	6 233	4006	341 828	64 625	81 485
Lasteaiad kokku	248 950	108 299	65 136	3 246 809	1 112 788	1 361 738
Eidapere Kool	68 052	28 352	20 954	341 828	407 978	476 030
Järvakandi Kool	111 633	54 064	35 154	1 442 475	516 121	627 754
Kehtna Põhikool	157 126	56 388	40 445	1 113 864	662 765	819 891
Valtu Põhikool	144 849	56 350	33 374	323 833	484 842	629 691
Koolid kokku	481 660	195 154	129 927	3 222 000	2 071 706	2 553 366
Kõik kokku	730 610	303 453	195 063	6 468 809	3 184 494	3 915 104

2021. a olid Kehtna valla põhikoolide kulud 2,55 mln eurot, millest 1,72 mln eurot tuli riigi eelarvest ja 836 tuhat eurot Kehtna valla eelarvest. Koolide kulud Kehtna vallavalitsustele on esitatud tabelis 11.

Tabel 11. Kehtna valla koolide kulude jagunemine 2021. a (allikas: Kehtna Vallavalitsus)

	Riigieelarvest			Valla eelarvest			Kokku
	Tööjõukulud	Majandamis- kulud	Kokku kulud	Tööjõu-kulud	Majandamis- kulud	Kokku kulud	
Eidapere Kool	299 632	9 644	309 276	108 346	58 408	166 754	476 030
Järvakandi Kool	376 598	28 242	404 840	139 523	83 391	222 914	627 754
Kehtna Põhikool	514 866	51 953	566 819	147 899	105 173	253 072	819 891
Valtu Põhikool	379 141	57 226	436 367	105 701	87 623	193 324	629 691
Kokku	1 570 237	147 065	1 717 302	501 469	334 595	836 064	2 553 366

Kehtna vallas on nii lastel kui ka täiskasvanutel erinevaid võimalusi tegeleda huviharidusega. Vallas võimaldab huviharidust Kehtna Kunstide Kool, kus 2021/2022 õppeaastal õpib ligi 130 last. Huvikool pakub Kehtna valla lastele muusika- ja kunstialast huviharidust juba 25 aastat. Uuteks suundadeks on arvutidisain ja klaasikunsti õpetus Järvakandi alevis, kus 2018. a sügisest töötab huvikooli filiaal. Kunstide kooli juures tegutsevad mitmed laulukoorid ja täiskasvanute keraamikaring. Lisaks toimuvad mitmed huviringid koolides, paikkondlikes seltsimajades/rahvamajades ning spordiklubides. Kehtna Kunstide Kooli hoone vajab lähiaastatel renoveerimist, mis teeks pilliklasside ruumid helikindlaks ja looks näituste eksponeerimise võimalused.

4.2. NOORSOOTÕ

Kehtna valla struktuuris on Kehtna Avatud Noortekeskus, Järvakandi Avatud Noortekeskus ning Kaerepere noortetuba. Hiljuti avati noortetuba Eidaperes. Noorsootöö struktuuris töötab spordi- ja noorsootöö spetsialist, Järvakandi noortekeskuse juhataja ning neli osakoormusega noorsootöötajat. Tulevikus optimeeritakse keskuste tööpiirkondasid ning avatakse võimalusel uutes piirkondades noortetoad (sh Inglise, Lelles). Projektipõhiselt leitakse võimalusi, et kaasata noorsootöösse noori, kes elavad noortekeskuste põhitööpiirkondadest kaugemal. Noorsootöötajatele pakutakse võimalusi ametialaseks arenguks ning projekti- ja meeskonnatöö tõhustamiseks kasutatakse kaasaegseid tarkvaralisi lahendusi.

Kehtna vallas on alates 2018. a tänu riiklikule toetusele loodud mitmeid uusi võimalusi, et noored saaksid osaleda huvihariduses ja huvitegevuses. Vajaduspõhine huvitegevuse ja huvihariduse toetus aitab eemaldada materiaalseid takistusi ning uued huviringid on loonud pakutavate võimaluste hulgas mitmekesisust. Loodud võimalused peavad olema jätkusuutlikud ka riikliku rahastuse lõppemisel. Eelkõige on vajalik tugistruktuur, mis toetab vähemate võimalustega noori. Huvitegevuste arendamine peaks olema suunatud selliste tänapäevaste võtmepädevustega seotud valdkondadele nagu infotehnoloogia, robootika, tehnikavaldkond ning loodus- ja täppisteadused. Neid valdkondi saab paremini siduda erinevate noorsootöö tegevustega. Samal ajal on olulisel kohal ka traditsioonilised huvitegevusvaldkonnad. Noorte tervise arenguks on vajalik suurendada koostööd valla haridusasutuste ning kohalike spordiklubide vahel. Tuleb luua tegevuskava, mis aitaks tänapäeva noortele pakkuda sportimise ning tervisliku heaolu realiseerimise võimalusi. Selleks peab omavalitsus panustama spordiobjektide korrastamisse ning looma uusi atraktiivseid tegevusvõimalusi. Oluline on jätkuv tugi spordiorganisatsioonidele, vajalik on välja töötada ühtne ning kõiki arvestav toetuste süsteem.

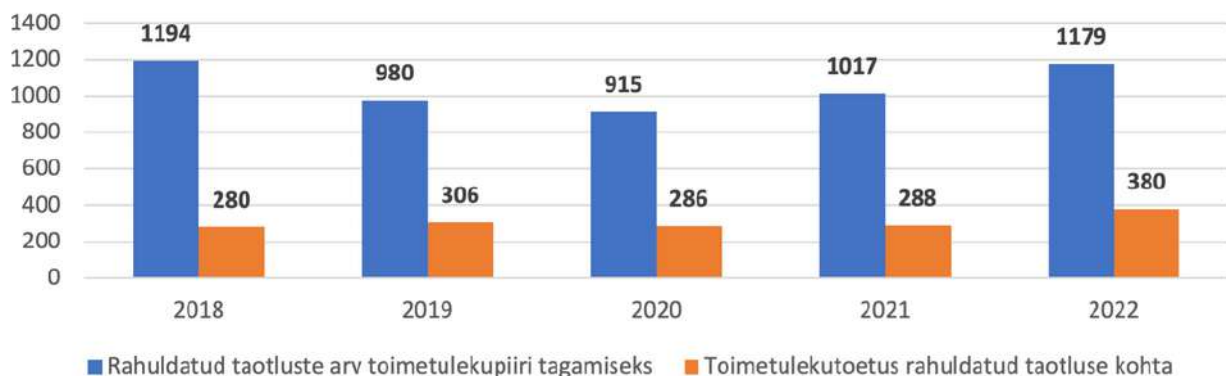
Ennetus-, töö- ja karjäärivaldkonnas on olulisel kohal järjepidev koostöö valla ning valdkonnapõhist teenust pakkuvate organisatsioonide vahel. Olulisel kohal on omavalituse-ülese koostöövõrgustiku toimimine, kuhu kuuluvad erinevad ametnikud, liikmed haridusasutustest, kogukonna esindajad ja noorsoopolitsei. Töö ja karjääriteemalisi tegevusi ning õpitubasid tuleb noortele kodukohas enam kättesaadavaks teha. Vajalik on jätkata noorte õpilasmaleva korraldamist ning arendada teisi võimalusi, mis võimaldavad noortel suvisel ajal tööd leida.

Noori on vaja senisest rohkem kaasata ühiskondlikesse otsustusprotsessidesse ning toetada nende ettevõtlikkust. 2018. a loodud noortevolikogu tegevust tuleb omavalituse poolt jätkuvalt toetada. Kõige aktiivsemaid noori tuleb tunnustada ning motiveerida. Alates 2021. a on noortevolikogul oma tööruumid renoveeritud Kehtna staadionihoones.

4.3. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Perede sotsiaalmajanduslikku toimetulekut iseloomustab toimetulekutoetuse taotluste arv. Toimetulekutoetus on riigi abi puudusekannatajale, mida maksab kohalik omavalitsus. Toimetulekupiiriks nimetatakse summat, mis on vajalik minimaalseks igapäevaseks äraelamiseks ühe kuu jooksul. Summa suurus määratakse Riigikogu poolt igal aastal ja toimetulekupiir sõltub inimeste arvust perekonnas. 2020. a oli toimetulekupiir üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele 150 eurot kuus, iga alaealise liikme toimetulekupiir oli 180 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir oli 120 eurot kuus. Alates 1.07.2022 on toimetulekupiir üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele 200 eurot kuus ja iga alaealise liikme toimetulekupiir on 240 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir on 160 eurot kuus. Alates 2022. a võetakse toimetulekutoetuse määramisel arvesse ka eluasemelaenu kulud sarnaselt üürikuludega.

Kui rahuldatud toimetulekutoetuste taotluste arv toimetulekupiiri tagamiseks Kehtna vallas perioodil 2018–2020 vähenes, siis aastatel 2021–2022 on rahuldatud toimetulekutoetuste arv Kehtna vallas jälle tõusnud: statistikaameti andmetel oli vallas 2021. a 1017 ja 2022. a 1179 rahuldatud toetust. Toetus toimetulekupiiri tagamiseks rahuldatud toetuse kohta oli 2021. a 288 eurot ja 2022. a 380 eurot (joonis 10).

Joonis 10. Rahuldatud riikliku toimetulekutoetuste taotluste arv ja toetuse suurus rahuldatud toetuse kohta Kehtna vallas 2018–2022 (allikas: statistikaamet)

Kehtna vallas on välja kujunenud sotsiaaltöö ühtne süsteem, mis koosneb sotsiaalteenistusest, koduhooldusest ja hoolekande asutustest. Vallas pööratakse enim tähelepanu lastele ning nende heaolu tagamisele. Sotsiaalteenistuses töötavad 3 sotsiaaltööspetsialisti, 2 lastekaitsespetsialisti, sotsiaalhooldaja ja koduhooldustöötajad. Lastega perede jaoks töötab vallas ka koolitatud tugiisik. Vallavolikogu juures tegutseb sotsiaalkomisjon, mille ülesandeks on sotsiaaltöö korraldusele kaasaaitamine ja sotsiaalhoolekande arendamine.

Hoolekande asutused on Kalbu Hooldekodu koos sotsiaalkoduga ja nende allasutus Lokuta Ühiskodu ning Järvakandi Hooldekodu. Vallas on vajadusel võimalik anda abivajajatele kasutada ka sotsiaalpinnad. Valla Järvakandi hooldekodu opereerimise õigus sai 2020. a konkursi korras üle antud OÜ-le Balti Sotsiaalteenused. Uus operaator sai ka vastava hoonestusõiguse, mille raames on tal kohustus rajada lähema 3 aasta jooksul Järvakanti uus modernne hooldekodu.

Sotsiaaltöö süsteemi on kaasatud eakate klubid Järvakandis, Eidaperes, Lelles, Kehtnas, Keavas, Kaereperes ja Inglistel. Sotsiaalteenistuse vastuvõtt toimub graafikujärgselt kõikides suuremates valla asulates.

Kehtna valla sotsiaalkorterid asuvad Kehtna alevikus, Järvakandi alevis ja Lokutal. Korterid on keskmises seisukorras ja kasutamiskõlblikud. Vallas oleks tarvis luua erinevaid majutusvõimalusi, sotsiaalkorterite kasutamiseks parem süsteem ja nende heaperemeheliku kasutamise järelevalve. Sotsiaalasutuste arendusi ja investeeeringuid arengukava perioodis käsitletakse tegevuskavades.

4.4. TERVISHOID

Kehtna vallas tegutseb kaks perearstikeskust asukohaga Järvakandi alevis ja Kehtna alevikus. 2018. a valminud kaasaegses Kehtna Perearstikeskuses pakub vallaelanikele tervishoiuteenuseid kaks perearsti. Alates 2020. a töötab Kehtna perearstikeskuse juures ka apteek. Apteegid tegutsevad ka Järvakandi alevis ja Lelle alevikus. Selline perearstivõrk vastab valla elanikkonna paiknemisele ja arvule ning perearstikeskuses katavad suurema osa valla arstiabi vajadustest. Elanike paremaks teenindamiseks on vajalik paika panna toimiv logistika skeem, et Kehtnast kaugemal elavad inimesed saaksid vastavalt vajadusele ja sobival ajal perearstikeskust külastada.

Eriarstid võtavad vastu Rapla Haigla polikliinikus, kus tehakse ka suuremaid terviseuuringuid. Haiglaravi ja hooldusravi teenuse osutajaks on Raplamaa Haigla, kus uus ja kaasaegne perearstikeskus valmis 2018. a.

4.5. KULTUUR JA SELTSIELU

Kehtna vald on pikaajaliste ja väärtuslike kultuuritraditsioonidega piirkond. Välja on kujunenud elanike vajadusi arvestav ja paiknemisele vastav kultuuri- ja spordiasutuste võrk. Kohalike kodanikuühenduste ja kultuurikollektiivide aktiivne tegevus aitab kaasa Kehtna valla kultuuri- ja sporditegevuse arengule.

Kehtna valla erinevates piirkondades tegutseb kokku 7 kultuuriasutust: Valtu Seltsimaja Kaereperes, Kehtna Klubi, Ingliste Rahvamaja, Keava Rahvamaja, Eidapere Rahvamaja, Lelle Rahvamaja ja Järvakandi Kultuurihall). Lisaks neile on Keavas võimalik kasutada spordi- ja kultuuritegevusteks Eesti Töuloomakasvatavate Ühistu saali, Kehtnas Kutsehariduskeskuse spordisaali ja aulat, Kehtna Põhikooli spordisaali ja aulat, Kehtna Klubi saali, Kaereperes Valtu Spordimaja ning Järvakandis kooli võimlat.

Kehtna vallas on seitse raamatukogu (Eidaperes, Lelles, Kehtnas, Keavas, Inglistel, Kaereperes ja Järvakandis), mis täidavad kaasaegse info- ja külakeskuse funktsiooni (ühendatud teavikute laenutus, arvuti ja interneti kasutamise võimalus). Kehtna Rahvaraamatukogu on uuenduslik ja saanud ka maakondliku tunnustuse osaliseks. Lelles on raamatukogud klubiga ühes hoones, seal tuleks kaaluda kaugtöökeskuse loomise võimalust.

Kehtna vallas on lisaks külaplatsidele laululavad Eidaperes (Reonda külas), Keavas ja Inglistel. Kehtnas valmis uhiuus laululava 2018. a. Järvakandi ja Ingliste laululavad vajavad renoveerimist.

Kehtna Peetri kirik kuulub ajaloomälestiste hulka. Kirikus on orelimeister August Terkmanni poolt 1914. a valmistatud orel. Stiilse puukiriku sisemus on kaunistatud puunikerdustega. Siin toimuvad ka Rapla Kirikumuusikafestivali kontserdid. Lelles asub Lelle Püha Kolmainu kirik, mis on Apostlik-Õigeusu kirik. Lelle kirik aastast 1868 on Rapla maakonna vanim õigeuskirik, kus on hoiul väärtuslikud kultuurimälestised. Järvakandis tegutseb Järvakandi Pauluse kirik.

4.6. SPORT JA TERVISEENDUS

Vallas on spordiga tegelemiseks loodud mitmekülgsed võimalused. Valla suurim spordikeskus on Kaereperes asuv Valtu Spordimaja, millest on kujunenud üle-vallaline tervisespordikeskus. Spordimaja kompleksis on ujula, võimla, lauatenнисe saal, jõusaal, saunad, tenniseväljak, kettagolfi rada ja kunstmurukattega jalgpalliväljak. Suveperioodil avatakse tenniseväljak ja saunavõrkpalli platsid. Talvel on avatud valgustusega suusarada ning liuväli, kus on võimalik uisutada ja jäähokit mängida. Valtu Spordikeskuse arenguks on vajalik luua suurem veekeskus ja ehitada majutushoone. Valtu Spordimaja edasine väljaarendamine aastaringseks spordi-, turismi- ja puhke-kompleksiks toimub vastavalt 2017. a loodud osatühingu ja valla ühistele plaanidele. Valtu spordimaja lähistel on ka 2017. a valminud Kaerepere rula- ja mänguväljak, mis on üks suurimaid betoonist rulaparkes Eestis. Spordimaja ning rulapargi võimalused loovad üheskoos mitmekülgsete võimalustega tegevuspiirkonna, mida saab täiustada ning edasi arendada ühtseks spordikompleksiks. Vallas on ka teisi spordiobjekte, spordisaalid asuvad Järvakandis, Eidaperes, Kehtnas, Keavas ja Inglistel. Staadionid, mängu- ja spordiväljakud paiknevad Järvakandis, Eidaperes, Lokutal, Lelles, Keavas, Kehtnas, Kaereperes ja Inglistel. Lisaks on kettagolfirajad Inglistel, Kaereperes, Kehtnas, Palukülas ja Järvakandis. Kehtnas on laste seiklusrada.

Talviseks sporditegevuseks valmistatakse ette suusarajad Kaereperes, Palukülas ning Järvakandi terviseradadel. Palukülas on talveperioodil võimalik avada 2 km, 3 km ja 5 km pikkused suusarajad. Nendest on 2 km ulatuses valgustatud radu. Talviti saab Palukülas harrastada ka mäesportlasi. Kevadest sügiseni saab Palukülas harrastada kepikõndi, jooksmist ja sõita jalgrattaga. Paluküla puhke- ja spordikeskuse arendamisel peab järgima looduskaitseõuete täitmist.

Populaarseteks liikumisharrastuse tegevuspaikadeks on Kehtna- Kaerepere, Keava ning Eidapere kergliiklusteed. Võimalusi lisavad Kaerepere-Kehtna kergliiklustee ääres paiknevad välitrenaažööride kompleksid. Kehtna vallas võiks kergliiklusteid planeerida veel Kehtnast Räägu puhkealale. Kergliiklusteede ehituse plaanid tuleb paika panna kooskõlas valla teede arengukavaga ning need peaksid kajastuma kogu Raplamaa kergliiklusteede planeeringute kavas. Suviseks sporditegevuseks ning ujumiseks on Kehtna vallas Aveti, Hiie külas Kullamaa puhkeala, Imsi järve, Paluküla, Räägu ja Estonia

puhkealad. Järvakandis on käimas Sulleri puhkeala arendus. Lähiajal tuleb luua ametliku ligipääsu võimalus Ilmsi järve äärde ja sealset puhkeala arendada.

2018. a omandas vald Kehtna KHK staadioni. 2021. a sai Kehtna staadion riikliku finantseeringu toel uue jooksuraja ning heite- ja hüppesektorite lahenduse. Samuti sai korda staadioni valgustus ja renoveeriti staadionihoone. Sporditegemise võimaluste parendamiseks tuleb rekonstrueerida ning renoveerida ka teisi omavalituse spordihooned ja võimlaid. Suuremaid kulutusi nõuab kõikide asulate staadionite, spordiväljakute ja palliplatside korrastamine. Vald planeerib algatada ka seiklusparkide ja terviseradade loomist.

Spordiürituste planeerimisel ja korraldamisel ning ühise transpordi organiseerimiseks võistlustele sõitmiseks on vaja tihendada koostööd kohalike organisatsioonide ning tegijate vahel. Kehtna valla spordiüritusi ja sportimisvõimalusi saab turustada aktiivsemalt, kui seda on seni tehtud. Kehtna valda saab pakkuda erinevate spordivõistluste ja spordiürituste toimimise paigaks. Arengukava perioodil tuleb valla poolt toetada ning aidata kasvada kohalikel traditsioonilised suurüritustel nagu maadlusturniir Kehtna Liud, Järvakandi Igamehe Maraton, vibuvõistlus Järvakandi Open ning Raplamaa Jalgrattamaraton. Tuleb luua ka uusi spordivõistluste traditsioone.

Kehtna vallas on tervisenõukogu, mille koosseisu kuuluvad ametnikud, valla erinevate piirkondade allasutuste töötajad ning valla kogukondade-, spordi- ja meditsiinivaldkonna esindajad. Lisaks traditsioonilistele iga-aastastele südamekuu ja tervisenädalate planeerimisele ja korraldamisele saab tervisenõukogu valla rahvatervise arendamiseks teha rohkem ettepanekuid. Kõik arendused tuleks teha kooskõlas Liikuma Kutsuva Kooli ning Tervise Arengu Instituudi poolt välja töötatud põhimõtetega. Kehtna lasteaed Siller, Eidapere Kool, Järvakandi Kool ja lastead ning Valtu Põhikool on tervist edendavad haridusasutused.

4.7. TURVALISUS JA KRIISIDEKS VALMISOLEK

Avaliku korra tagamiseks on vallas Rapla politseijaoskonna Kehtna konstaabel. Päästeteenuseid osutavad Lääne Päästkeskus Järvakandi kutselise- ja Kehtna ning Lokuta vabatahtlike komandodega.

Tänavavalgustus on olemas suuremates asulates. Turvalisuse tagamiseks on välja ehitatud mitmeid kergliiklus- ja kõnniteid. Seoses liikluse suurenemisega toimub ka nende jätkuv ehitamine ja renoveerimine vastavalt võimalustele. Turvariskide maandamise osas rakendatakse osades asulates naabrivalvet. Kehtna valla elanike turvalisuse ja heakorra parandamiseks tuleks valla elanikke teavitada MTÜ Eesti Naabrivalve eesmärkidest ja aktiveerida inimesi sellega liituma. Selleks, et Kehtna valla elanikkonda teenindada kriisisituatsioonides ja olla valmis hädaolukordades (suuremad õnnetused, katastroofid jne) on välja töötatud kriisireguleerimise kogum, milles käsitletakse valmisoleku plaanimist, teatamist hädaolukorrast, kuidas sellele reageerida ja kuidas kõrvaldada/leevendada sündmuste tagajärgi. Hädaolukorra lahendamist vallas juhib vallavanem. Elanikkonda teenindavad kriisisituatsioonides Kehtna vallas paiknevad päästekomandod ja politsei. Valdade kriisikomisjonid on alates 2018. a koondunud ühiseks Raplamaa kriisikomisjoniks, mida juhivad vallad rotatsiooni korras.

5. ETTEVÕTLUS JA TÖÖHÕIVE, ELANIKE SISSETULEKUD, TÖÖTUSE MÄÄR

5.1. ETTEVÕTLUS

Kehtna valla on head eeldused, tulenevalt asukohast, et tagada mitmekesine ettevõtluskeskkond. Vallas on mitmeid uuendusmeelseid ja edasipüüdlikke ettevõtjaid, kellele läheb korda valla areng ja käekäik. Põhja-Euroopat ja Kesk-Euroopaga ühendava kiirraudtee Rail Baltica plaanides läbib raudteetrass 20 km ulatuses ka Kehtna valda, tuues Järvakanti raudteejaama. Võimalik on kavandada Järvakandis raudtee mahasõit piirkonna majandustegevuse edendamiseks. Statistikaameti andmetel tegutseb 2021. a alguse seisuga Kehtna vallas 430 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet. 95% ettevõtetest on alla 10 töötajaga väikeettevõtted (410 ettevõtet), ettevõteteid töötajate arvuga 10–49 on 4% (18 ettevõtet), üle 50 töötajaga on piirkonnas 2 ettevõtet. 24% ettevõtetel on tegevusalaks põllumajandus ja metsamajandus (104), 13% ehitus (54), 12% kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus (46), 11% hulgi- ja jaekaubandus (45) ning 10% töötlev tööstus (44).

2022. a on Kehtna valla suurim tööandja Kehtna Vallavalitsus koos allasutustega, kus kokku töötab üle 200 inimese. Suurim ettevõtte vallas on 160 töötajaga O-I Estonia AS (endise nimega AS Järvakandi Klaas), mis on 1991. a asutatud klaasi-tootmisettevõtte asukohaga Järvakandi alevis. Alates 2003. a on ettevõtte omanik USA kontserni Owens-Illinoisi Soomes asuv tütarettevõtte OI Finnish Holdings OY. Töötajate arvult teisel kohal (üle 100 töötaja) on Keava alevikus tegutsev Vindor OÜ, mis on eesti kapitalil põhinev ettevõtte ja toodab profiilliiste, ukسلenge ja aknapõksesid. Väiksematest puidutöötlemise ettevõtetest tegutseb vallas Järvakandi Puidutehas OÜ, 30 töötajat.

Põllumajandusettevõtetest on suurim 50 töötajaga Kehtna Mõisa OÜ. Ettevõtte põhitegevusalad on veisekasvatus, kanakasvatus, taimekasvatus, lihatoodete valmistamine ja müük. Loomakasvatusega tegeleb Pae Farmer OÜ ja piimakarjakasvatusega Tavex OÜ. Rodnas OÜ tegeleb Kehtna alevikus põllumajandusmasinate, -seadmete ja lisaseadmete hulgi müügi. Olulisteks tööandjateks vallas on ka Kehtna Kutsehariduskeskus (üle 30 töötaja).

Kehtna vallas on arenguvõimalusi majutuskohade, turismiettevõtluse ja kaubanduse tekkimiseks. Pikemas perspektiivis nähakse ettevõtlus- ja tootmisaladel (sh. põllumajanduslikud tootmishooned) arendusi. Kavandatakse olemasolevate ettevõtlusalade laiendusi ning uute rajamist piirkondadesse, kuhu on lihtne ehitada juurdepääsuteid ja paigaldada kommunikatsioone. Äri- ja teenindusala arendamine on perspektiivne paikkondade keskustes. Looduslikult väärtuslikes paikades tootmisalade arendamist ette ei nähta, pigem tuleks sellistes kohtades arendada objekte, mis toetavad turismi- ja puhkemajanduse arengut. Perspektiivsed kaubandus-, teenindus-, büroohoonete- ning tootmismaad on saavad kajastatud Kehtna valla uues üldplaneeringus, mis valmib 2022. a.

Probleemiks on kunagised lagunenud tootmishooned, mis tuleks likvideerida, korrastada või muuta taaskasutatavateks tootmispindadeks. Selleks tuleks koostada lähiaastateks vanade tootmishoonete lammutamise kava.

Kehtna valla majanduse areng ei sõltu ainult kohalike ettevõtete arengust. Oodatud on ka väljastpoolt tulnud investeeringud. Vajalik on suurem koostöö ettevõtjatega, võimaluste väljapakkumine ja teabe süsteemne jagamine ettevõtluse arendamise võimalustest. Samuti saab kasutusele võtta ettevõtlus- ja tootmisalasid. Loodulikult väärtuslikes paikades tootmisalade arendamist ette ei nähta, pigem tuleks sellistes kohtades arendada objekte, mis toetavad turismi- ja puhkemajanduse arengut.

Lisaks äriettevõtetele on Kehtna vallas 1.01.2021 seisuga registreeritud 213 mittetulundusühingut. Nende organisatsioonide peamiseks tegevusteks on vaba aja sisustamine, huvialaline tegevus ning sporditegevus.

5.2. PUHKEMAJANDUS JA TURISM

Valla spordikeskuseks on Valtu Spordimaja Kaarepere alevikus, kuhu on võimalik majutada ligemale 100 inimest. Siia on rajatud täismöötmatega kunstmurukattega valgustatud jalgpalliväljak, kolm rannavolle platsi ning tenniseväljak koos tribüüniga. Ujulas on võimalik trennida 25 meetri pikkuses nelja rajaga ujumisebasseinis, lastele on lastebassein. Saab kasutada võimlat, jõusaali ning erinevaid saunu. Spordimajas toimuvad iga-aastased turniirid ja spordilaagrid. Osalejad on nii Eestist kui ka kaugemalt. Uuendamist ootab kergejõustikustaadion. 2018. a tegutseb Valtu Spordimaja osaühinguna, mille majandustegevuse edendamiseks on kavas hotelli ja veekeskuse rajamine.

Kehtna alevikust 15 km kaugusel asub Paluküla, mis on aastaid olnud lähiümbruse ja Rapla maakonna valdade suusasportiga tegelemise paigaks ning Loosalu-Paluküla loodusõpperaja lõpp-punktiks. Pikaajalised traditsioonid, Paluküla mäed ning korras ja talvel valgustatud mürdmassuuserajad on Palukülalt teinud populaarse taliharrastustega tegelemise koha. Paluküla piirkonna turismi- ja puhkemajanduslik arendamine jääb jätkuvalt Kehtna valla prioriteediks. Eidapere külje all asub imeline Mukri raba. Mukri rabas leidub arvukalt älveid ja laukaid, laugaste vahel looklev laudtee jõuab Mukri rabajärve äärde, kus juulis-augustis saab imetleda vesiroose. Järve äärest kulgeb üks laudtee haru torni juurde, teine haru viib rabast välja. Uus puidust vaatetorn avati 2017. a. Selle kõrgus on 18 meetrit ja ülemine vaateplatvorm asub 14 meetri kõrgusel.

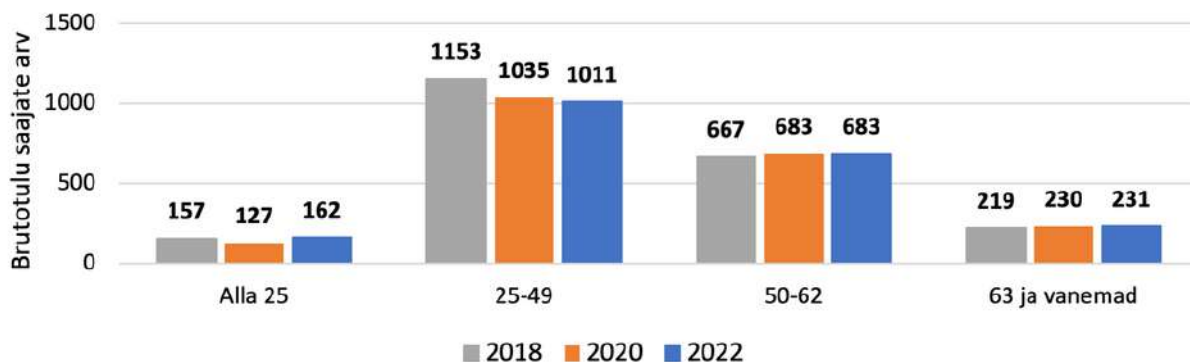
Järvakandi alevis on turismigruppide huviobjektiks Järvakandi klaasimuseum. Kohalikele elanike puhkuse jaoks on loodud Sulleri puhkeala ja aastaringseks kasutamiseks Järvakandi terviserajad ja kooli võimla.

Kehtna valla mitmekesised looduslikud ja ajaloolis-kultuurilised ressursid võimaldaksid puhkemajandust suuremalt arendada. Turismiinfrastruktuuri täiendamisel ja parandamisel võiks keskenduda teenuste mitmekesistamisele, pakkudes nii loodus-, talu-, seiklus-, jahi-, pere- kui ka terviseturismi, sh puuetega inimestele suunatud terviseturismi. Vallas tuleb välja töötada turismi- ja puhkemajanduse arengukava, mille osaks on ka suure turismimarsruudi (Ingliste – Keava mäed – Keava raba – Paluküla – Mukri raba – Järvakandi) väljatöötamine.

Kehtna vallas asuvad Laukataguse Puhkekeskus, Lokuta Puhkekeskus ja osaliselt valla territooriumil olev Toosikannu Puhkekeskus, mis pakuvad maaturismi- ja toitlustusteenuseid. Puhkemajanduslikult on oluline olemasolevate ja uute alade ning objektide korrastamine ja väljaehitamine. Arvestada tuleb järjest suureneva loodusturismi huvi kasvuga. See tähendab ka viidamajanduse ja turismikaartide uuendamist, et suunata inimesed vaatamisväärsustele ja põnevatele aladele (avalikud puhkealad, supluskohad, matkarajad, suusarajad, looduse õpperajad, külaplatsid, telkimis-, lõkke- ja piknikuplatsid). Lahendada on vaja rahvarohketes kohtades parkimine ja jäätmekäitlus.

5.3. TÖÖHÕIVE, SISSETULEK, TÖÖTUS

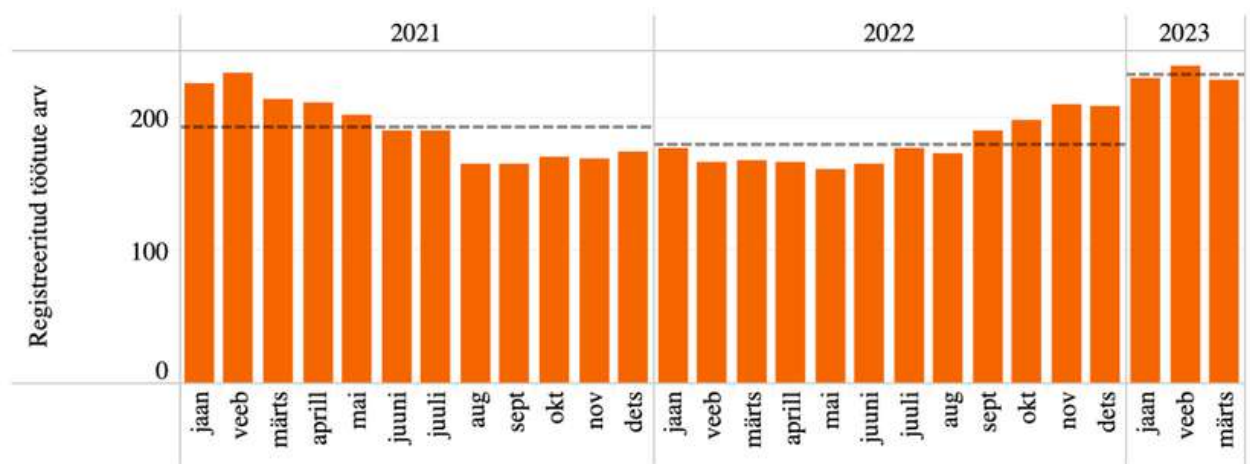
Brutotulu saajate arv 2022. a võrreldes 2018. a on küll vähenenud 5% (2018. a oli brutotulu saajaid 2195, 2022. a oli vastavaks näitajaks 2087), kuid alates 2021. a on brutotulu saajate arv tõusuteel. Vanusegruppide lõikes on vähenemine tulnud vanusegrupis 25–49, kõikides teistes vanusegruppides on brutotulu saajate arv kasvanud või püsinud stabiilsena (joonis 11).

Joonis 11. Brutotulu saajate arv Kehtna vallas 2018, 2020 ja 2022 (allikas: statistikaamet)

Palgatöötaja kuukeskmine brutotulu oli Kehtna vallas 2022. a 1445 eurot (tõus võrreldes 2021. a 113 eurot), mis oli Rapla maakonna keskmisest (1511 eurot) 4% väiksem ja kogu Eesti keskmisest 11% väiksem (1620 eurot).

Töötukassa andmetel oli Kehtna vallas 2022. a alguse seisuga 172 registreeritud töötut, nendest 35 töötut vanuses 16–24 (20%), 102 vanuses 25–55 (60%), 36 vanuses 55+ (20%). Registreeritud töötuse määr vallas oli 5,3%. Töötute arv on Kehtna vallas viimase 5 aasta jooksul suurenenud: 2018. a oli vallas kuude keskmine näitaja 129 registreeritud töötut, 2022. a mai alguses oli Töötukassa andmetel Kehtna vallas 167 registreeritud töötut, 2023. a mai alguses seisuga on töötute arv 215. Kõikides vanusegruppides on registreeritud töötute hulgas mehi rohkem kui naisi (joonis 12).

Joonis 12: Registreeritud töötud kohalikus omavalitsuses kuu lõpu seisuga (Allikas: Töötukassa)

6. TARISTU

6.1. TEED, LIIKLUSKORRALDUS, ÜHISTRANSPOORT

Peamiseks Kehtna valda läbivaks ja lähimate keskustega ühendavaks on Tallinn – Rapla – Türi ja Rapla – Järvakandi – Kergu tugimaanteed ning Tallinn – Rapla – Viljandi raudtee. Kehtna valla geograafilisest paiknemisest tulenevalt on vald tihedamalt seotud maakonnakeskuse Raplaga ning Põhja-Eesti regionaalse keskusega Tallinn. Kokku on Kehtna vallas 482 km teid, millest valla hooldatavaid teid on 314 kilomeetrit.

Kiirraudtee Rail Baltica raudteetrass läbib Kehtna valda Järvakandi juures. Võimalik on kavandada Järvakandi mahasõit piirkonna raudteeühenduse edendamiseks.

Kohalike maanteede korrashoid toimub eraettevõtjatega sõlmitud teedehoolduse lepingute alusel. Olemas on digitaalne teede andmestik ja teehoiukava, mille alusel teostatakse teede hooldust ja remonti. Kehtna vallas on järgnevad kergliiklusteed: Kehtnast Kaereperre ja Keava raudteejaama, Järvakandi alevi, Eidapere alevikus, Lelles kergliiklustee, mis ühendab Tallinn-Rapla-Türi riigimaantee ääres asuva bussipeatuse Pärnu maanteega. Lähiajal valmib Kaerepere asula sisene kergliiklustee. Perspektiivis on vajalik pikendada Kehtna kergliiklusteed Räägu puhkealani, pikendada Eidapere kergliiklusteed kuni asula põhjapiirini ja rajada kergtee Lelle asulasse ja sealt kalmistuni. Täiendavate kergliikluskoridoride rajamist nähakse ette eesmärgiga tõsta liiklusohutust ja kergliiklejate turvalisust ning viia kergliiklejad eemale üldkasutatavatest maanteedelt ja parandada vallasisesid ühendusi.

Ühistranspordi eest vastutab ja seda korraldab MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus. Kohalike liine teenindavad erinevad bussifirmad, laste koolitransport on valla poolt tagatud.

Vallas tuleb pidevalt täiendada funktsioneerivat logistikaskeemi, mis võtaks arvesse elanike bussiühenduse vajadusi nii valla sees kui erinevate keskustega vallast väljapoole. Näiteks Eidapere elanike transport Järvakandi teenindusasutustesse ja perearstide juurde Kehtnas ja Järvakandis.

2019. a lõppes rongiga reisijatevedu Tallinn-Lelle-Pärnu suunal. Rongi asemele loodi mitu korda päevas liikuv riiklik bussiliin Rapla-Lelle-Eidapere-Vändra-Pärnu suunal.

6.2. ELAMU JA ENERGIAMAJANDUS

Korterelamute haldamisega tegelevad Kehtna vallas eelkõige korteriühistud. 2018. a jõustus Korteriomandi- ja korteriühistuseadus, mille järgselt on kõikidel korterelamutel kohustus elamut hallata korteriühistu vormis ning vajadusel võimalus valida korterelamu valitseja-haldaja. Korterelamute teenindamisega tegeleb ka vallale kuuluv Kehtna Vesi OÜ.

Korterelamute vanusest tulenevalt vajavad paljud majad renoveerimist, piiratud ressursid ja ebapiisav teadlikkus takistavad majade uuendamist. Siiski on osad korterelamud olulises mahu renoveeritud, mis tagab kinnisvara säilimise ja selle kõrgema väärtuse.

Kehtna vallale kuuluvaid munitsipaal- ja sotsiaalkortereid haldab vallale kuuluv Kehtna Vesi OÜ. Vallale kuuluvate munitsipaalkorterite hulka on otstarbekas vähendada nende müümise teel. Tiheasustuspriirkondades on elamumajandus seotud ka ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga. Tõsiseks probleemiks on osade elanike lohakas suhtumine ühisvarasse ja kommunaalmajanduse teenuste eest mittetasumine.

Kaugküte toimib Kehtna ja Kaerepere alevikes ning Järvakandi alevis. Kehtestatud on kaugkütte piirkonnad ja neid opereerivad SW Energia OÜ, N.R. Energy OÜ ja valla äriühing Järvakandi Soojus. Järvakandi kaugküttesüsteemid vajavad suuri investeeringuid trasside kaasajastamiseks, soojusenergiat saadakse klaasivabriku jääksoojusest ja gaasist. Kaerepere ja Kehtna uuendatud katlamajad kasutavad põhikütusena hakkepuitu, alevike trassid on rekonstrueeritud.

Hoonete energiasäästlikuks muutmine on käimas nii elamutes kui ka avalikes hoonetes. Omanike teadlikkus energiasäästust on suurenenud, samas on vajalik jätkuv teadlikkuse suurendamine energia säästlikust kasutamisest. Energiatõhususe parandamiseks on vajalik investeeringute mahu suurendamine.

Kehtna vallale kuuluvad tänavavalgustused kõikides alevikes, Järvakandi alevis, Ingliste, Kumma, Lokuta külade keskustes. Valgustatud on osaliselt kergliiklusteed, samuti Valtu Spordimaja ning Paluküla suusarajad. Järk-järgult vahetatakse valgusteid välja energiasäästlikemate vastu. Tänavavalgustuse väljaarendamiseks on vaja koostada vastav arengukava ja kaasata projektipõhiseid toetusi.

Madalpinge elektrivarustuse tagab valla territooriumil OÜ Elektrilevi. Põhivõrgu rajatise haldab AS Elering. Kehtna vallas paiknevad alljärgnevad põhivõrgu rajatised, mille omanik on Eesti Energia OÜ Põhivõrk: 1) Kehtna 110/10 kV alajaam Lellapere külas, 2) Järvakandi 110/10 kV alajaam, 3) Rapla-Kehtna 110 kV õhuliini L025 lõik Lellapere külas, 4) Kehtna-Järvakandi 110 kV õhuliini L026 lõik Lellapere külas ja Ahekõnnu külas, 5) Järvakandi-Valgu 110 kV õhuliini L027 lõik Nõlva külas, 6) Rapla-Paide 110 kV õhuliini L187 lõik Pae, Ingliste ja Lau külas.

6.3. ÜHISVEEVÄRK JA -KANALISATSIOON

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arendamine toimub vastavalt koostatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale aastateks 2020–2032, mis loob eeldused elukvaliteedi parendamiseks. ÜVK rekonstrueerimine Kehtnas, Keavas, Kaereperes ja Eidaperes on 2018. a seisuga suuremas mahus lõpetatud. Kaerepere heitvesi juhitakse survekanalisatsioonitoruga Kehtna puhastusseadmesse. Arengukava perioodil on plaanis Lelle ja Lokuta ÜVK projektide elluviimine. ÜVK arenduse ja haldusega tegeleb vallas Kehtna Vesi OÜ.

Kehtna valla purgimissõlmed asuvad Kehtna puhastusseadmete juures ja Järvakandi alevis. Alternatiivseks variandiks on Rapla linna purgimissõlmed. Reovee kogumisaladeks on määratud Järvakandi, Kaerepere, Kehtna, Keava, Lelle ja Eidapere alevikud ning Ingliste ja Lokuta külakeskuste kompaktse hoonestusega alad. Vastavalt seadusele peab kohalik omavalitsus põhjavee kaitseks tagama reovee kogumisalal kanalisatsiooni olemasolul reovee suunamise reoveepuhastisse ja heitvee juhtimise suublasse.

6.4. JÄÄTMEMAJANDUS

Kehtna valla jäätmemajanduse korraldamiseks on koostatud jäätmekava, mis vajab uuendamist koos valla arenguplaanidega. Jäätmete ladustamine toimub Väätsa ning Mäepere prügilates. 2006. a sügisest tegutseb valla jäätmejaam Kehtna alevikus. Järvakandi teenindab 2008. a avatud jäätmejaam, mida opereerib alates 2022. a Kehtna Vallavalitsus. Jäätmejaamad tegelevad ka elanike jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmisega. Aasta-aastalt on kasvanud elanike arusaam jäätmete liigiti kogumise vajalikkusest, mistõttu kogutakse vallas taastootmisse suunamiseks üha rohkem jäätmeid. Pakendite ja vanapaberi kogumise konteinerid on avatud kõikides valla suuremates asulates. Nende käitlemist korraldavad omavalitsus, pakendifirmad ja taaskasutuskeskused.

6.5. KESKKOND JA HALJASTUS

Valla hooldada on kokku ligi 90 hektarit haljasalasid, puhkealad ning pargid (ca 13 ha). Suuremat hooldust nõuavad kaitsealused pargid Kehtnas, Eidaperes ja Inglistel. Hooldatavatest puhkealadest on suurimad Kassivõllimäe ja Aleti järve alad Eidapere piirkonnas, Paluküla tervisespordi- ja puhkeala, Kullamäe puhkeala Hiie külas, Järvakandi terviserajad, Räägu puhkeala Kehtna piirkonnas ja Estonia puhkeala Kaerepere piirkonnas. Paluküla puhkeala hooldamine ja kasutamine on piiratud seoses sealse riiklikult rangema kaitsereežiimi kehtestamisega. Pidev haljastustegevus toimub ka Lelle, Kehtna ja Järvakandi kalmistutel.

Perspektiivis tuleb koostada kõigile Kehtna valla väärtuslikele maastikele maastiku-hoolduskavad, mis käsitlevad konkreetse maastiku eripärasid ning annavad täpsed juhised alade kasutamiseks, hooldamiseks ja hoonestamiseks. Ulatuslik osa Kehtna vallast on kaetud rohelise võrgustiku aladega. Tugiala T7 üks osa hõlmab Kehtna vallas Linnaaluste, Ohekatku, Palasi, Lalli külasid ja Paluküla. Need alad jäävad ka Kõnnumaa maastikukaitseala piiridesse. Tugiala T7 teine osa hõlmab Saarepõllu, Kõrbja, Mukri, Reonda, Ellamaa külasid ning need alad jäävad ka Mukri maastikukaitseala piiridesse. Tugiala T7 kolmas osa hõlmab Nõlva ja Selja külasid. Tugiala T8 on samuti kahes osas: Kastna, Põllu, Koogiste ja Mukri külates ning Lokuta külas. Tugialad seostuvad omavahel terviklikuks võrgustikuks rohekoridoride kaudu, mis ühtlasi on ka metsloomade rändeteedeks. Rohelist võrgustikku toetavad looduskaitsealad, Natura 2000 alad, püsielupaikade kaitsetsoonid, hoiualad ja pärandkultuurmaastikud.

Keskkonna parendamise jaoks on oluline ka kergliiklusteede rajamine. Uued kergliiklusteed on viimastel aastatel tehtud Kehtnast Keava raudteejaama ja 2018. a sügisel Kaerepere lähistele, kus uus kergliiklustee tagas ühenduse Rapla-Kehtna vahelise kergliiklusteedega.

7. KOHALIKU OMAVALITSUSE JUHTIMINE JA HALDAMINE

7.1 VALLAVOLIKOGU JA -VALITSUS, HALLATAVAD ASUTUSED

Kehtna vallavolikogu on 21-liikmeline ja vallavalitsus 6-liikmeline. Vallavolikogu poolt on moodustatud 7 alalist komisjoni ja volikogu eestseisus. Volikogu eestseisusesse kuuluvad esimees, aseesimees ja alaliste komisjonide esimehed.

Kehtna valla hallatavad asutused on Kehtna Põhikool, Valtu Põhikool, Järvakandi Kool, Eidapere Kool, Kehtna Kunstide Kool (filiaaliga Järvakandis), Kehtna lasteaed Siller (Inglise ja Lelle rühmad), Valtu lasteaed Pesapuu, Järvakandi lasteaed Pesamuna, raamatukogud Kehtnas, Inglise, Kaereperes, Järvakandis, Lelles, Eidaperes ja väliteeninduspunkt Keavas, Kehtna Klubi, Järvakandi Kultuurihall, Valtu Seltsimaja, Eidapere Rahvamaja, Lelle Rahvamaja, Kehtna Päästekomando, Kehtna Avatud Noortekeskus ja Järvakandi Avatud Noortekeskus.

Kohaliku omavalitsuse elamumajandusega tegelevad vallale kuuluvad OÜ Kehtna Vesi ja OÜ Järvakandi Soojus.

Kehtna vallal on mitmeid koostööpartnereid. Raplamaa Omavalitsuste Liidu kaudu tehakse koostööd teiste kohalike omavalitsustega, otsimaks lahendusi ühistele probleemidele, jagatakse vastastikku kogemusi ja korraldatakse ühisüritusi. Lisaks tehakse koostööd ka Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskusega, külaelu ja kogukonna aktiveerimiseks on hea koostöö Raplamaa Partnerluskoguga. Kehtna vald kuulub Eesti Linnade ja Valdade Liitu ja Rohelise Jõemaa koostöökogusse. Vallal on sõprussuhted valdadega Soomest.

Traditsioonilistest üritustest tähistatakse Kehtna valla aastapäeva, milleks loetakse alates 2017. a 20. oktoobrit, kui Kehtna ja Järvakandi vallad ametlikult ühinesid. Toimuvad Kehtna valla parimate õpilaste, õpetajate, kultuuritöötajate, sportlaste tunnustamised, valla ettevõtjate päevad, taidlejate päev, tervispäevad, spordipäevad ja uute vallakodanike hõbelusikapeod. Rahvatraditsioonidel põhinevad üritused (jaanipäevad, jõulud jt) toimuvad piirkonnapõhiselt külade ja rahvamajade eestvedamisel.

FOTOD

Seily Sõgel-Raid: lk 2, lk 3, lk 8 (keskmine, lehe all), lk 9, lk 10, lk 12 (ülemine, alumine vasakpoolne), lk 13, lk 14 (alumine vasakpoolne ja parempoolne), lk 15 (kõik), lk 16 (vasakpoolne), lk 25 (kõik), lk 27, lk 29 (kõik), lk 31 (kõik), lk 35 (kõik), lk 37 (kõik), lk 57 (kõik)

Illar Olesk: lk 33 (parempoolne)

Herkko Labi: lk 8 (alumine), lk 12 (alumine parempoolne)

Siim Solman: lk 16 (parempoolne)

Aive Mägi: lk 33 (vasakpoolne)

Erakogu (autor tundmatu): lk 8 (ülemine), lk 14 (ülemine), lk 39

Kehtna vald
tõrvustab tegudele